

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
Grupy Kapitałowej
Polskiego Koncernu Naftowego
ORLEN Spółka Akcyjna
za rok zakończony
31 grudnia 2009 roku**

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez UE wraz z opinią
audytora

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2009

(rok)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. - Dz. U. Nr 33, poz. 259)
(dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową)

za rok obrotowy 2009 obejmujący okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku, zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w walucie polskiej (PLN).

dnia 30 marca 2010 roku
(data przekazania)

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA		
(pełna nazwa emitenta)		
PKN ORLEN	CHEMICZNY (che)	
(skrótowa nazwa emitenta)	(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)	
09-411	PŁOCK	
(kod pocztowy)	(miejscowość)	
CHEMIKÓW	7	
(ulica)	(numer)	
48 24 365 28 95	48 24 365 40 40	media@orlen.pl
(telefon)	(fax)	(e-mail)
774-00-01-454	610188201	www.orlen.pl
(NIP)	(REGON)	(www)

KPMG AUDYT Sp. z o.o.

(Podmiot uprawniony do badania)

=====

Spis treści:

Skonsolidowane Sprawozdanie z Sytuacji Finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 roku.....	6
Skonsolidowane Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku – wariant kalkulacyjny.....	7
Skonsolidowane Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku – metoda pośrednia.....	8
Skonsolidowane Sprawozdanie ze Zmian w Kapitale Własnym za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku.....	9

Noty objaśniające do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2009 rok

1.	Informacje ogólne	10
2.	Zasady rachunkowości	12
3.	Szacunki i założenia Zarządu	36
4.	Spółki objęte konsolidacją metodą pełną i proporcjonalną	37
5.	Segmenty operacyjne	39
6.	Rzeczowe aktywa trwałe	44
7.	Nieruchomości inwestycyjne	46
8.	Wartości niematerialne	46
9.	Prawo wieczystego użytkowania gruntu	50
10.	Długoterminowe aktywa finansowe	50
11.	Utrata wartości aktywów trwałych	51
12.	Długoterminowe pożyczki i należności	52
13.	Zapasy	52
14.	Należności handlowe oraz pozostałe należności	53
15.	Krótkoterminowe aktywa finansowe	53
16.	Środki pieniężne	54
17.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	54
18.	Kapitał własny	54
19.	Kredyty i pożyczki	56
20.	Rezerwy	58
21.	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	61
22.	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	62
23.	Przychody przyszłych okresów	62
24.	Pozostałe zobowiązania finansowe	63
25.	Przychody ze sprzedaży	63
26.	Koszty działalności operacyjnej	63
27.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	64
28.	Przychody i koszty finansowe	65
29.	Podatek dochodowy	66
30.	Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	67
31.	Instrumenty finansowe	69
32.	Leasing	80
33.	Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych	82
34.	Informacje o podmiotach powiązanych	82
35.	Wynagrodzenie, łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz członkom kluczowego personelu kierowniczego zgodnie z MSR 24	83
36.	Wynagrodzenie, wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, należne lub wypłacone z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego.	84
37.	Struktura zatrudnienia	85
38.	Aktywa i zobowiązania warunkowe	85
39.	Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji	85
40.	Pozostałe informacje	90
41.	Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	90
42.	Podpisy Członków Zarządu	91

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A. WYBRANE DANE FINANSOWE

WYBRANE DANE FINANSOWE	tys. PLN		tys. EUR	
	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
I. Przychody ze sprzedaży	67 927 990	79 533 225	15 649 447	18 323 095
II. Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej	1 097 076	(1 603 322)	252 748	(369 378)
III. Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	1 440 652	(2 915 403)	331 902	(671 659)
IV. Zysk/(Strata) netto akcjonariuszy jednostki dominującej	1 308 521	(2 505 242)	301 461	(577 165)
V. Zysk/(Strata) netto	1 300 167	(2 526 626)	299 536	(582 091)
VI. Całkowite dochody przy padające na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 233 166	(1 419 748)	284 100	(327 086)
VII. Całkowite dochody ogółem	1 211 414	(1 137 168)	279 089	(261 984)
VIII. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	5 161 793	3 616 760	1 189 188	833 240
IX. Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(2 539 997)	(4 384 957)	(585 172)	(1 010 219)
X. Środki pieniężne netto (wykorzystane)/otrzymane w działalności finansowej	(1 021 584)	612 573	(235 355)	141 126
XI. Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych	1 600 212	(155 624)	368 661	(35 853)
XII. Zysk/(Strata) netto i rozdwojony zysk/(strata) netto na jedną akcję przy padający akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych/euro na akcję)	3,06	(5,86)	0,70	(1,35)
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
XIII. Aktywa trwałe	29 727 329	29 280 856	7 236 096	7 127 417
XIV. Aktywa obrotowe	19 433 046	17 694 894	4 730 307	4 307 213
XV. Aktywa razem	49 160 375	46 975 750	11 966 403	11 434 631
XVI. Zobowiązania długoterminowe	13 242 204	4 634 178	3 223 359	1 128 031
XVII. Zobowiązania krótkoterminowe	14 210 960	21 809 925	3 459 169	5 308 876
XVIII. Kapitał własny	21 707 211	20 531 647	5 283 874	4 997 723
XIX. Kapitał własny przy padający akcjonariuszom jednostki dominującej	19 037 903	17 813 091	4 634 123	4 335 984
XX. Kapitał zakładowy	1 057 635	1 057 635	257 445	257 445
XXI. Liczba akcji	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061
XXII. Wartość księgowa i rozdwojona wartość księgowa na jedną akcję przy padającą akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych/euro na akcję)	44,51	41,65	10,83	10,14

Powyższe dane finansowe za rok 2009 i 2008 zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów – według średniego kursu określonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 31 grudnia 2009 roku – 4,1082 PLN/EUR;
- pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego: od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku – 4,3406 PLN/EUR.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
SPORZĄDZONE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	Nota	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	6	27 070 437	26 268 757
Nieruchomości inwestycyjne	7	71 487	71 757
Wartości niematerialne	8	690 376	644 681
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	9	96 043	99 247
Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	10	1 401 586	1 561 132
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	29	290 820	485 362
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	10	59 633	62 174
Długoterminowe pożyczki i należności	11	46 947	87 746
		29 727 329	29 280 856
Aktywa obrotowe			
Zapasy	13	10 619 859	9 089 047
Należności handlowe oraz pozostałe należności	14	5 417 486	6 356 174
Krótkoterminowe aktywa finansowe	15	181 005	257 832
Należności z tytułu podatku dochodowego		34 032	392 042
Rozliczenia międzyokresowe		207 447	204 088
Środki pieniężne	16	2 941 039	1 344 224
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	17	32 178	51 487
		19 433 046	17 694 894
Aktywa razem		49 160 375	46 975 750
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	18.2	1 057 635	1 057 635
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	18.3	1 227 253	1 227 253
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		14 849	(99 793)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(266 789)	(76 792)
Zyski zatrzymane		17 004 955	15 704 788
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		19 037 903	17 813 091
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom mniejszościowym	18.4	2 669 308	2 718 556
Kapitał własny		21 707 211	20 531 647
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	19	11 610 532	2 610 651
Rezerwy	20	661 921	747 287
Rezerwy na podatek odroczonego	29	836 330	1 134 686
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	21	133 421	141 554
		13 242 204	4 634 178
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	22	11 494 542	8 377 167
Kredyty i pożyczki	19	1 593 695	11 282 114
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		24 169	35 454
Rezerwy	20	847 117	753 060
Przychody przyszłych okresów	23	133 963	149 521
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	117 474	1 212 609
		14 210 960	21 809 925
Zobowiązania razem		27 453 164	26 444 103
Pasywa razem		49 160 375	46 975 750

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	Nota	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przychody ze sprzedaży	25	67 927 990	79 533 225
Koszty własny sprzedaży	26	(61 848 701)	(73 999 322)
Zysk brutto ze sprzedaży		6 079 289	5 533 903
Koszty sprzedaży		(3 507 700)	(3 323 721)
Koszty ogólnego zarządu		(1 504 707)	(1 462 477)
Pozostałe przychody operacyjne	27	1 263 759	747 930
Pozostałe koszty operacyjne	27	(1 233 565)	(3 098 957)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej		1 097 076	(1 603 322)
Przychody finansowe		1 094 275	702 800
Koszty finansowe		(1 023 074)	(2 281 414)
Przychody i koszty finansowe	28	71 201	(1 578 614)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		272 375	266 533
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		1 440 652	(2 915 403)
Podatek dochodowy	29	(140 485)	388 777
Zysk/(Strata) netto		1 300 167	(2 526 626)
Składniki innych całkowitych dochodów:			
Wycena instrumentów zabezpieczających		(4 491)	(120 954)
Rozliczenia instrumentów zabezpieczających		146 024	(108 125)
Różnice kursowe z konsolidacji		(203 395)	1 572 553
Podatek odroczone od składników innych całkowitych dochodów		(26 891)	45 984
Suma składników innych całkowitych dochodów		(88 753)	1 389 458
Całkowite dochody ogółem		1 211 414	(1 137 168)
Zysk/(Strata) netto przypadający na:			
akcjonariuszy jednostki dominującej		1 308 521	(2 505 242)
akcjonariuszy mniejszościowych		(8 354)	(21 384)
		1 300 167	(2 526 626)
Całkowite dochody przypadające na:			
akcjonariuszy jednostki dominującej		1 233 166	(1 419 748)
akcjonariuszy mniejszościowych		(21 752)	282 580
		1 211 414	(1 137 168)
Zysk/(Strata) netto i rozwodniony zysk/(strata) netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych na akcję)		3,06	(5,86)

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	Nota	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) netto		1 300 167	(2 526 626)
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(272 375)	(266 533)
Amortyzacja	26	2 567 646	2 491 383
(Zysk)/Strata z tytułu różnic kursowych		(122 715)	731 385
Odsetki i dywidendy netto		383 602	533 187
(Zysk)/Strata na działalności inwestycyjnej		(714 716)	2 310 714
Zmiana stanu należności	30	656 332	986 782
Zmiana stanu zapasów	30	(1 662 679)	1 778 832
Zmiana stanu zobowiązań	30	2 820 956	(1 409 397)
Zmiana stanu rezerw	30	(2 086)	(21 945)
Podatek dochodowy od zysku/(straty) przed opodatkowaniem	29	140 485	(388 777)
Podatek dochodowy otrzymany/(zapłacony)		19 255	(594 971)
Pozostałe korekty		47 921	(7 274)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		5 161 793	3 616 760
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		(2 670 628)	(3 969 409)
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		827 802	125 478
Sprzedaż akcji i udziałów		1 354	199 654
Nabycie akcji i udziałów		(1 019 488)	(736 860)
Odsetki i dywidendy otrzymane		423 922	199 269
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek		(83 023)	(2 732)
Wpływy z tytułu spłaconych pożyczek		7 375	5 072
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		(13 382)	(185 858)
Pozostałe		(13 929)	(19 571)
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej		(2 539 997)	(4 384 957)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z otrzymanych kredytów i pożyczek		11 192 817	10 962 933
Emisja dłużnych papierów wartościowych		-	479 172
Spłaty kredytów i pożyczek		(11 461 010)	(8 714 481)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	(825 498)
Zapłacone odsetki		(666 133)	(563 576)
Wypłacone dywidendy		-	(692 888)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(80 384)	(35 682)
Pozostałe		(6 874)	2 593
Środki pieniężne netto (wykorzystane) otrzymane w działalności finansowej		(1 021 584)	612 573
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych		1 600 212	(155 624)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(3 397)	1 616
Środki pieniężne na początek okresu	16	1 344 224	1 498 232
Środki pieniężne na koniec okresu	16	2 941 039	1 344 224
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	16	24 459	115 136

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Zyski zatrzymane	Razem		
1 stycznia 2009	2 284 888	(99 793)	(76 792)	15 704 788	17 813 091	2 718 556	20 531 647
Całkowite dochody ogółem	-	114 642	(189 997)	1 308 521	1 233 166	(21 752)	1 211 414
Zmiana udziału mniejszości w kapitale	-	-	-	(8 354)	(8 354)	(16 702)	(25 056)
Dywidendy	-	-	-	-	-	(10 794)	(10 794)
31 grudnia 2009	2 284 888	14 849	(266 789)	17 004 955	19 037 903	2 669 308	21 707 211
1 stycznia 2008	2 284 888	83 302	(1 327 936)	18 895 081	19 935 335	2 637 425	22 572 760
Całkowite dochody ogółem	-	(183 095)	1 251 144	(2 487 797)	(1 419 748)	282 580	(1 137 168)
Zmiana struktury udziału mniejszości w kapitale	-	-	-	(9 608)	(9 608)	(6 056)	(15 664)
Dywidendy	-	-	-	(692 888)	(692 888)	(195 393)	(888 281)
31 grudnia 2008	2 284 888	(99 793)	(76 792)	15 704 788	17 813 091	2 718 556	20 531 647

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

1. Informacje ogólne

1.1. Podstawowa działalność Grupy, skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Jednostką Dominującą Grupy Kapitałowej Polski Koncern Naftowy ORLEN („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. („Spółka”, „PKN ORLEN”, „Jednostka Dominująca”, „Emitent”) z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7.

Zgodnie z brzmieniem tekstu jednolitego Statutu Spółki ustanowionym uchwałą Rady Nadzorczej PKN ORLEN S.A. z dnia 22 września 2009 roku, uwzględniającym zmiany przyjęte przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A. z dnia 15 lipca 2009 roku, zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 22 września 2009 roku sygn. akt 16333/09/929, przedmiotem działalności PKN ORLEN S.A. jest między innymi:

- Przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów ropopochodnych (rafineryjnych i petrochemicznych);
- Prowadzenie działalności handlowej w obrocie krajowym i zagranicznym na rachunek własny, na zlecenie i w komisie, a w szczególności: obrót ropą naftową, paliwami ropopochodnymi i innymi, sprzedaż pojazdów mechanicznych oraz części i akcesoriów do nich, sprzedaż artykułów przemysłowych i spożywczych;
- Prowadzenie działalności badawczej, projektowej, rozwojowej, budowlanej, produkcyjnej na własny rachunek i w komisie, w dziedzinach związanych z przetwarzaniem, magazynowaniem, konfekcjonowaniem i obrotem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz pochodnymi produktami chemicznymi i transportem drogowym, kolejowym, wodnym i rurociągowym;
- Magazynowanie, składowanie i przechowywanie ropy naftowej i paliw płynnych oraz tworzenie i utrzymywanie zapasów paliw, na zasadach określonych właściwymi przepisami;
- Świadczenie usług związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności: dokonywanie przeładunków morskich i lądowych oraz uszlachetnianie paliw i gazów, w tym etylizacja, barwienie, dodawanie komponentów;
- Skup, obrót i przerób olejów przepracowanych oraz innych odpadów chemicznych;
- Wytwarzanie, przesyłanie i obrót energią cieplną i elektryczną;
- Dokonywanie remontów urządzeń związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności instalacji rafineryjnych i petrochemicznych, zbiorników paliwowych, stacji paliw oraz środków transportu;
- Prowadzenie stacji paliw, barów, restauracji i hoteli oraz działalność cateringowa;
- Działalność holdingów finansowych;
- Pośrednictwo pieniężne, oraz pozostała działalność finansowa z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych;
- Górnictwo ropy naftowej;
- Górnictwo gazu ziemnego;
- Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych;
- Usługi na rzecz całego społeczeństwa, praktyka lekarska, ochrona przeciwpożarowa, edukacja;
- Produkcja wyrobów ze stali, metali szlachetnych, odlewnictwo metali wraz z naprawą i konserwacją metalowych wyrobów gotowych.

Ponadto w skład Grupy Kapitałowej wchodzi między innymi spółki zlokalizowane w różnych krajach, prowadzące działalność głównie w sektorze rafineryjnym, petrochemicznym i chemicznym.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2009 roku kształtowała się następująco:

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
ING OFE	22 118 813	22 118 813	27 648 516	5,17%
Pozostali	287 880 052	287 880 052	359 850 065	67,31%
	427 709 061	427 709 061	534 636 326	100,00%

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN S.A. na dzień 19 marca 2010 roku:

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
ING OFE	22 118 813	22 118 813	27 648 516	5,17%
Aviva OFE*	21 744 036	21 744 036	27 180 045	5,08%
Pozostali	266 136 016	266 136 016	332 670 020	62,23%
	427 709 061	427 709 061	534 636 326	100,00%

* wg informacji otrzymanych przez Spółkę 9 lutego 2010 roku

Skład Zarządu PKN ORLEN

Skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2009 roku był następujący:

Dariusz Krawiec	– Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	– Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Wojciech Kotlarek	– Członek Zarządu ds. Sprzedaży
Krystian Pater	– Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Serafin	– Członek Zarządu ds. Petrochemii

Skład Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2009 roku był następujący:

Maciej Mataczyński	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Marek Karabuła	– Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	– Sekretarz Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	– Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kołach	– Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Michniewicz	– Członek Rady Nadzorczej (do dnia 23 grudnia 2009 roku)
Jarosław Roślowski	– Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	– Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński	– Członek Rady Nadzorczej

1.2. Oświadczenie Zarządu

1.2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku z późniejszymi zmianami, w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę Kapitałową zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy i wynik finansowy oraz że sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

1.2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd PKN ORLEN zasadami ładu korporacyjnego, biegły rewident został wybrany przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 485/2005 z dnia 21 stycznia 2005 roku w sprawie wyboru biegłego rewidenta. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta. W dniu 23 sierpnia 2007 roku Rada

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Nadzorcza przedłużyła umowę z KPMG Audyt Sp. z o.o. jako podmiotem uprawnionym do badania i przeglądu sprawozdań finansowych jednostkowych i skonsolidowanych PKN ORLEN oraz kluczowych spółek Grupy Kapitałowej PKN ORLEN za lata 2008-2009.

2. Zasady rachunkowości

2.1. Zasady prezentacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE), obowiązujące na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz w zakresie wymaganym przez Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami i obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez UE i przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień autoryzacji niniejszych sprawozdań finansowych nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z wyjątkiem sprawozdania z przepływów pieniężnych, zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

2.2. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie ze Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi przez Unię Europejską.

2.2.1. Obowiązujące zmiany MSSF

Na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe miały wpływ zmiany wymienionych poniżej Standardów i Interpretacji:

MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – zmiany opublikowane w dniu 5 marca 2009 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 27 listopada 2009 roku. Zmiany obowiązują w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Celem wprowadzenia zmian do MSSF 7 jest podniesienie jakości ujawnianych informacji dotyczących instrumentów finansowych. Zmiany wprowadzają trzypoziomą hierarchię ujawnień dotyczących wycen wartości godziwej oraz wymóg ujawnienia dodatkowych informacji przez jednostki na temat relatywnej wiarygodności wycen wartości godziwej. Zmiany dodatkowo uściślają oraz rozszerzają istniejące wymogi ujawnień dotyczących ryzyka płynności.

Zmiany powyższego Standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

MSSF 8 „Segmenty operacyjne” – Standard opublikowany w dniu 30 listopada 2006 roku i zatwierdzony przez UE w dniu 21 listopada 2007 roku. MSSF 8 stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Standard zastępuje MSR 14 „Sprawozdawczość według segmentów działalności” i wymaga między innymi by segmenty operacyjne były określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych, w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów i oceny ich działania. Standard został zastosowany przez Grupę retrospektywnie, zgodnie z wymogami przejściowymi.

Zmiany powyższego Standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację sprawozdań finansowych.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – zmiany opublikowane w dniu 6 września 2007 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 17 grudnia 2008 roku. Zmiany stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Zmiany dotyczą nazewnictwa podstawowych sprawozdań finansowych oraz prezentacji sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym. Grupa zastosowała do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego znowelizowany standard wprowadzając zmiany w sposób retrospektywny.

Zmiany powyższego Standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego” – zmiany opublikowane w dniu 29 marca 2007 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 10 grudnia 2008 roku. Zmiany stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Zmiana standardu eliminuje dotychczasową możliwość ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego bezpośrednio w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Grupa do poprzednich skonsolidowanych sprawozdań finansowych stosowała zasadę ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie ich poniesienia.

Od 1 stycznia 2009 roku Grupa stosuje zasadę kapitalizacji zgodnie ze znowelizowanym standardem. Zmiany wynikające z implementacji Standardu zostały przedstawione w nocie 28. Grupa zastosowała do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego znowelizowany standard wprowadzając zmiany w sposób prospektywny.

KIMSF 13 „Programy lojalnościowe” – Interpretacja opublikowana w dniu 28 czerwca 2007 roku i zatwierdzona przez UE w dniu 16 grudnia 2008 roku. KIMSF 13 stosuje się do skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Interpretacja daje wytyczne jednostkom przyznającym swoim klientom tzw. „punkty” lojalnościowe odnośnie wyceny ich zobowiązań wynikających z przekazania produktów lub wykonania usług darmowych lub o obniżonej cenie w momencie realizacji przez klienta przyznanych punktów.

Grupa zastosowała w/w Interpretację w sposób retrospektywny zgodnie z przepisami przejściowymi, a zmiany wynikające z jej implementacji zostały przedstawione w nocie 2.2.3.

Pozostałe zmiany MSSF, które weszły w życie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku nie mają wpływu na bieżące i uprzednio wykazane wyniki finansowe oraz wartości kapitałów własnych.

2.2.2. Standardy i Interpretacje jeszcze nie obowiązujące

Grupa zamierza przyjąć opublikowane, lecz nie obowiązujące do 31 grudnia 2009 roku zmiany MSSF, zgodnie z datą ich wejścia w życie.

MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” – zmiany opublikowane w dniu 23 lipca 2009 roku i obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiana polega na dodaniu fakultatywnych zwolnień dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie: i) ustalania kosztu domniemanego dla aktywów przemysłu paliwowo – gazowego; ii) Powtórnej oceny klasyfikacji umów leasingu; iii) Ustalania kosztu domniemanego dla działalności, w których wysokość cen sprzedaży jest regulowana.

MSSF 2 „Płatności w formie akcji własnych: warunki nabywania uprawnień oraz anulowania” – zmiany opublikowane w dniu 18 czerwca 2009 roku, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Najważniejszą konsekwencją zmian do MSSF 2 jest fakt, że jednostka otrzymująca dobra lub usługi w ramach transakcji płatności w formie akcji, która jest rozliczana przez inną jednostkę w grupie lub jednego z udziałowców tej jednostki w środkach pieniężnych lub w formie innych aktywów będzie zobowiązana do wykazywania otrzymanych dóbr i usług w swoim sprawozdaniu finansowym. Dotychczas transakcje w formie akcji własnych zawarte w ramach Grupy nie były uregulowane przez MSSF 2.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” – Standard opublikowany w dniu 12 listopada 2009 roku, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku z możliwością wcześniejszego zastosowania. Standard został wydany jako część kompleksowego przeglądu rachunkowości instrumentów finansowych. Nowy standard jest mniej kompleksowy w porównaniu z bieżącymi wymogami i zastąpi MSR 39 Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i Wycena. Nowy standard będzie dotyczył wyłącznie zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

MSR 17 „Leasing” – zmiany opublikowane w dniu 16 kwietnia 2009 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 23 marca 2010 roku w ramach „Corocznych poprawek/ulepszeń do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej”. Zmieniony MSR 17 obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiana polega na tym, że leasing gruntów będzie wykazywany albo jako leasing finansowy albo leasing operacyjny, a nie jak dotychczas wyłącznie jako leasing operacyjny.

MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych” – zmiany opublikowane w dniu 4 listopada 2009 roku Zmieniony Standard obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiany dotyczą m.in. zwolnienia podmiotów znajdujących się pod wpływem państwa z obowiązku informacyjnego wynikającego z zakresu obowiązkowych ujawnień określonych w standardzie, a także definicji jednostek powiązanych.

MSR 32 „Instrumenty Finansowe: prezentacja” – zmiany opublikowane w dniu 8 października 2009 roku. Zmieniony Standard obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiany przewidują, że prawa, opcje i warranty spełniające kryteria klasyfikacji jako instrumenty kapitałowe zawarte w MSR 32.11, wyemitowane w celu nabycia określonej liczby własnych niepochoďnych instrumentów kapitałowych jednostki za określoną kwotę denominowaną w dowolnej walucie („ustalona liczba za ustaloną cenę”), klasyfikuje się jako instrumenty kapitałowe pod warunkiem, że ofertę złożono wszystkim właścicielom tej samej kategorii niepochoďnych instrumentów kapitałowych jednostki proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich instrumentów.

KIMSF 14 – „Przedpłaty z tytułu minimalnych wymogów finansowania” – Interpretacja opublikowana w dniu 26 października 2009 roku, obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zgodnie ze zmienionym KIMSF 14 wpłaćona zaliczka w przypadku planu z minimalnymi wymogami finansowania powinna zostać ujęta jako składnik aktywów.

KIMSF 19 „Wygaśnięcie zobowiązań finansowych własnych w związku z wyemitowaniem instrumentów kapitałowych” – Interpretacja opublikowana w dniu 26 listopada 2009 roku, obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Interpretacja dotyczy zasad rachunkowości spółek emitujących instrumenty kapitałowe w celu uregulowania w części lub w całości zobowiązań finansowych.

Coroczne poprawki/ulepszenia do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej – opublikowane w dniu 16 kwietnia 2009 roku oraz zatwierdzone przez UE w dniu 23 marca 2010 roku. Wprowadzono 15 poprawek do 12 standardów. Większość poprawek obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Oszacowanie wpływu zmian w/w standardów i interpretacji MSSF na przyszłe skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy jest przedmiotem aktualnie prowadzonych analiz, których rezultat nie jest jeszcze znany.

W bieżącym rocznym okresie sprawozdawczym, w Grupie nie podjęto decyzji o dobrowolnym zastosowaniu zmian standardów i interpretacji.

2.2.3. Zmiany prezentacji

W Nocie uzupełniającej 26 Koszty według rodzaju za 2008 rok dokonano reklasyfikacji zmian stanu rozliczeń międzyokresowych z pozycji zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych do poszczególnych pozycji kosztów według rodzaju w wysokości 4 552 tysięcy złotych.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2009 i rok zakończony 31 grudnia 2008 zaprzestano prezentacji podatku akcyzowego i innych opłat w przychodach ze sprzedaży. Prezentacja rozbitcia przychodów ze sprzedaży w sposób analogiczny do zeszłego roku została zaprezentowana w nocie 25.

Z pozycji podatek akcyzowy i inne opłaty dokonano korekty reklasyfikacyjnej za 2008 rok w wysokości 347 757 tysięcy złotych do pozycji przychody ze sprzedaży.

W związku ze szczegółową analizą umów leasingu operacyjnego Grupa jako leasingobiorca zidentyfikowała umowy o charakterze nieodwoływanym, co poskutkowało zmianą danych porównywalnych w kwocie 1 053 825 tysięcy złotych (nota 32) w stosunku do informacji prezentowanych w raporcie rocznym 2008.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

W związku z interpretacją w KIMSF 13 – Programy lojalnościowe w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa na 31 grudnia 2008 roku dokonała reklasyfikacji wartości programów lojalnościowych z rezerw krótkoterminowych oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych do przychodów przyszłych okresów w łącznej kwocie 72 845 tysięcy złotych.

W opinii Zarządu powyższe zmiany zapewniają lepszą prezentację efektów prowadzonej działalności.

2.2.4. Waluta funkcjonalna i waluta i waluta prezentacji sprawozdań finansowych oraz zasady przyjęte do przeliczenia danych finansowych

Walutą funkcjonalną i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej jest złoty polski. Szczegółowe zasady przeliczenia zostały zaprezentowane w Nocie 2.3.30.

2.3. Polityka rachunkowości

2.3.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje dane PKN ORLEN S.A., dane kontrolowanych przez PKN ORLEN S.A. jednostek zależnych oraz jednostek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć), sporządzane na ten sam koniec okresu sprawozdawczego, co jednostkowe sprawozdanie finansowe PKN ORLEN S.A. i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach. Dane jednostek zależnych i jednostek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć), które nie wpływają istotnie na sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej mogą nie podlegać konsolidacji. W takim przypadku udziały w tych jednostkach wyceniane są metodą praw własności.

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne są to jednostki, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę. Przyjmuje się, że Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, jeżeli posiada zdolność do kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w taki sposób, aby czerpać korzyści z jej działalności. W szczególności warunek ten jest spełniony, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce gospodarczej, które nie są w żaden istotny sposób umownie lub faktycznie ograniczone, a kierowanie polityką finansową i operacyjną jednostki jest faktycznie sprawowane.

Jednostki zależne (z wyłączeniem jednostek przeznaczonych do sprzedaży) podlegają konsolidacji metodą pełną. Metoda ta polega na sumowaniu wszystkich pozycji aktywów, pasywów, przychodów i kosztów sprawozdań jednostki dominującej i jednostek zależnych, a następnie zastosowaniu odpowiednich procedur konsolidacyjnych, w tym wyłączeń.

b) Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach to inwestycje gdzie Grupa sprawuje współkontrolę. Przyjmuje się, że Grupa sprawuje współkontrolę, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron współkontrolujących. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych konsolidowane są metodą proporcjonalną. Metoda ta polega na ujmowaniu proporcjonalnego udziału w aktywach, pasywach, przychodach i kosztach jednostki współkontrolowanej, które są indywidualnie sumowane z odpowiednimi pozycjami w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastosowaniem odpowiednich procedur konsolidacyjnych.

c) Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych (jednostkach, na które spółka wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli) ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, na podstawie danych finansowych pochodzących ze sprawozdań finansowych tych jednostek, sporządzonych na ten sam koniec okresu sprawozdawczego, co jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

Przyjmuje się, że Grupa wywiera znaczący wpływ na jednostkę, jeżeli posiada zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki. W szczególności warunek ten jest spełniony, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 20%, a nie więcej niż 50% praw głosu w danej

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

jednostce gospodarczej, a uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki nie jest umownie ani faktycznie ograniczone oraz jest faktycznie występuje.

d) Procedury konsolidacyjne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane przy zastosowaniu metod konsolidacji pełnej i proporcjonalnej. Do wyceny udziałów w spółce, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ stosuje się metodę praw własności.

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się następujące procedury konsolidacyjne:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej,
- określenie udziału mniejszości w zysku lub stracie netto konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- określenie i zaprezentowanie oddzielnie od kapitału własnego jednostki dominującej udziału mniejszości w aktywach netto konsolidowanych jednostek zależnych,
- wyłączenie rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków lub strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy Kapitałowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie obejmujące działalność wszystkich jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki.

2.3.2. Połączenia jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą nabycia. Zastosowanie tej metody polega na wykonaniu następujących czynności:

- identyfikacji jednostki przejmującej,
- wycenie kosztu połączenia jednostek,
- przypisaniu, na dzień przyjęcia, kosztu połączenia jednostek gospodarczych przejmowanym aktywom oraz brany na siebie zobowiązaniom i zobowiązaniom warunkowym.

Wartość godziwą aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych dla potrzeb przypisywania kosztu połączenia jednostek gospodarczych ustala się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku B do MSSF 3.

Różnicę między ceną nabycia a wartością godziwą aktywów netto ujmuje się jako wartość firmy.

Nadwyżkę wartości godziwej identyfikowalnych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad ceną nabycia ujmuje się jako pozostały przychód operacyjny okresu.

2.3.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe (aktywa, które są w stanie umożliwiającym ich funkcjonowanie zgodnie z zamierzeniem kierownictwa), jak też środki trwałe w budowie (aktywa, które są w trakcie budowy lub innego dostosowywania do funkcjonowania zgodnie z zamierzeniem kierownictwa).

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych ustalana jest w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania. Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przywrócenia lokalizacji/gruntu do stanu, w którym się znajdował, do których jednostka jest zobowiązana w związku z jego nabyciem lub wytworzeniem.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzanym na dzień sprawozdawczy w wartości księgowej netto. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, pomniejszoną o odpisy umorzeniowe i odpisy z tytułu utraty wartości.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Koszty finansowe dotyczące zewnętrznych źródeł finansowania związanych z nabyciem lub wytworzeniem rzeczowych aktywów trwałych, np. odsetki, prowizje są elementem wartości początkowej.

Środki trwałe amortyzuje się począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od miesiąca dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Środki trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną. Poszczególne części składowe środków trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego środka trwałego, amortyzowane są oddzielnie zgodnie z ich ekonomicznym okresem użytkowania. Stosowane stawki amortyzacyjne są okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikowane powodując w przypadku takiej potrzeby korektę odpisów amortyzacyjnych w latach następnych (prospektywnie).

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość rezydualną.

Stosowane są następujące typowe ekonomiczne okresy użytkowania środków trwałych:

Budynki i budowle	10-70 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	3-25 lat
Środki transportu i pozostałe	4-17 lat

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z okresem ich ekonomicznego użytkowania. Koszty bieżącego utrzymania środków trwałych i ich konserwacji wpływają na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

2.3.4. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość początkowa nieruchomości inwestycyjnych ustalana jest w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia. Na cenę nabycia nieruchomości składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak: opłaty za obsługę prawną, podatek od zakupu nieruchomości i pozostałe koszty transakcji. Kosztem wytworzenia nieruchomości zbudowanej przez Grupę jest koszt ustalony na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytkowania, zgodnie z zasadami określonymi dla rzeczowych aktywów trwałych.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej odzwierciedlającej warunki rynkowe na koniec okresu sprawozdawczego. Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana. Ustalając wartość godziwą nie uwzględnia się kosztów transakcji, które Grupa może ponieść w przypadku sprzedaży lub innej formy zbycia nieruchomości inwestycyjnej.

W przypadku braku możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według ceny nabycia, zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

Nieruchomość inwestycyjną wyksięguje się z ewidencji w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

2.3.5. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się aktywa możliwe do zidentyfikowania, niepieniężne i nie posiadające postaci fizycznej.

Za wyjątkiem spełniających kryterium aktywowania kosztów prac rozwojowych pozostałe wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie podlegają aktywowaniu, lecz są ujmowane w wyniku finansowym, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione.

Wartości niematerialne są ujmowane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych, które mogą być powiązane z tymi aktywami oraz, gdy ich wartość można w sposób wiarygodny wycenić.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Wartości niematerialne, które zostały rozpoznane w wyniku połączenia się jednostek gospodarczych początkowo ujmuje się według wartości godziwej.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla oraz prawa majątkowe dotyczące odnawialnych źródeł energii ujmują się w księgach rachunkowych spółki pod datą ich zarejestrowania (objęcia kontroli), w wartości godziwej (rynkowej).

Wartości niematerialne wycenia się i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, pomniejszoną o odpisy umorzeniowe i odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszty finansowe dotyczące zewnętrznych źródeł finansowania związanych z nabyciem lub wytworzeniem wartości niematerialnych, np. odsetki, prowizje są traktowane jako element wartości początkowej.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową, począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od miesiąca dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stosowane stawki amortyzacyjne są okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikowane powodując w przypadku takiej potrzeby korektę odpisów amortyzacyjnych w latach następnych (prospektywnie).

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość rezydualną.

Stosowane są następujące typowe ekonomiczne okresy użytkowania wartości niematerialnych:

Nabyte koncesje, licencje, prawa do patentów i podobne wartości	2-15 lat
Nabyte oprogramowanie komputerowe	2-10 lat

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Ich wartość pomniejszana jest o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

a) Wartość firmy

Wartość firmy podlega przypisaniu do ośrodków (grup ośrodków) wypracowujących środki pieniężne na dzień połączenia jednostek gospodarczych.

Wartość firmy na dzień połączenia wycenia się według jej ceny nabycia, stanowiącej nadwyżkę kosztu połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych ustalonych na dzień przejęcia (wszystkie istotne dni wymiany w przypadku przejęć będących wynikiem kilku następujących po sobie transakcji).

Wartość firmy wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości oraz zmniejszenia z tytułu zbycia części udziałów, do których była ona uprzednio przypisana. Odpisy aktualizujące wartość firmy nie podlegają odwróceniu.

Wartość firmy poddawana jest testowi na utratę wartości na koniec okresu sprawozdawczego, w którym wystąpiły przesłanki utraty wartości.

b) Prawo wieczystego użytkowania gruntu

Nakłady na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu prezentowane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane na mocy decyzji administracyjnej, jest ujmowane wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

2.3.6. Nadwyżka wartości godziwej identyfikowalnych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad ceną nabycia

Jeżeli udział jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przewyższa koszt połączenia jednostek gospodarczych, jednostka przejmująca ponownie ocenia identyfikację i wycenę możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej oraz wycenę kosztu połączenia, a następnie ujmuje w wyniku finansowym okresu, w którym nastąpiło połączenie ewentualną nadwyżkę pozostałą po dokonaniu ponownej oceny.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

2.3.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu kwalifikowanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty wynikające z finansowania zewnętrznego są ujmowane w wyniku finansowym.

Przez kwalifikowany składnik aktywów rozumie się składnik aktywów, który wymaga znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Podstawą do aktywowania kosztów finansowych są tzw. nakłady inwestycyjne netto, czyli pozycje majątkowe będące w trakcie realizacji, które nie są finansowane poprzez wykorzystanie zobowiązań inwestycyjnych, lecz za pomocą innych źródeł finansowania zewnętrznego.

Koszty finansowania zewnętrznego – są to odsetki oraz inne koszty poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z pożyczaniem środków. Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- odsetek z tytułu kredytu bankowego w rachunku bieżącym oraz odsetek od krótko- i długoterminowych pożyczek i kredytów,
- amortyzacji dyskont lub premii związanych z pożyczkami i kredytami,
- amortyzacji kosztów poniesionych w związku z uzyskaniem pożyczek i kredytów,
- obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego, ujmowanych zgodnie z MSR 17 Leasing,
- różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej w stopniu, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Kosztami finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować, są koszty, których można byłoby uniknąć, gdyby nie zostały poniesione nakłady na kwalifikowany składnik aktywów.

Górną granicą dla aktywowania kosztów związanych z obsługą zadłużenia jest rzeczywista wartość poniesionych przez jednostkę kosztów finansowania zewnętrznego.

Rozpoczęcie kapitalizacji kosztów związanych z finansowaniem działalności inwestycyjnej może mieć miejsce, kiedy spełnione zostaną wszystkie trzy warunki:

- ponoszone są nakłady inwestycyjne;
- ponoszone są koszty związane z obsługą zadłużenia;
- dokonywane są czynności związane z doprowadzeniem składnika aktywów do docelowego miejsca i stanu użytkowego.

Zakończenie kapitalizacji ma miejsce, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania składnika do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży zostały zakończone. Konieczność dodatkowych prac administracyjnych, wykończeniowych, przeróbek na życzenie kupującego lub użytkownika nie stanowią podstawy do dalszego aktywowania kosztów.

Po oddaniu składnika aktywów do użytkowania skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego, jako element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów, amortyzowane są przez okres ekonomicznego użytkowania tego składnika aktywów.

2.3.8. Leasing

Przez umowę leasingu rozumie się umowę, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do używania składnika aktywów przez uzgodniony okres. W szczególności umowami leasingu są umowy nazwane w kodeksie cywilnym oraz umowy najmu i dzierżawy zawarte na czas określony.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu finansowego, a więc umowy, która przenosi zasadniczo ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingobiorcy. Aktywa używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, a więc umowy, która nie przenosi zasadniczo ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingodawcy.

Jeżeli Grupa używa przedmiot leasingu na podstawie umowy leasingu finansowego, przedmiot ten ujmowany jest odpowiednio jako rzeczowe aktywo trwałe lub wartość niematerialna. Wycena przedmiotu leasingu odbywa się według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej lub bieżącej (zdyskontowanej) sumy minimalnych opłat

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

leasingowych, stanowiących bieżącą sumę opłat wnoszonych w trakcie okresu leasingu, do uiszczenia których leasingobiorca jest lub może być obowiązany.

Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązanie finansowe, z podziałem na część krótkoterminową (płatną do jednego roku) i długoterminową (płatną w okresie dłuższym niż jeden rok). Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz ich podział na część odsetkową oraz część dotyczącą spłaty zobowiązania odbywa się przy wykorzystaniu stopy procentowej leasingu a w przypadku, gdy jej ustalenie nie jest możliwe, przy wykorzystaniu krańcowej stopy procentowej.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Grupy.

Jeżeli Grupa oddała do używania innej jednostce składnik aktywów na podstawie umowy leasingu finansowego, wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości rezydualnej jest prezentowana jako należności, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości rezydualnej odbywa się poprzez zastosowanie stopy procentowej leasingu, tj. stopy, przy której wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, niegwarantowanej wartości rezydualnej oraz kosztów bezpośrednich zawarcia umowy jest równa wartości godziwej przedmiotu leasingu.

Jeżeli Grupa używa przedmiotu leasingu na podstawie umowy leasingu operacyjnego, przedmiot ten nie jest prezentowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, a opłaty leasingowe ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym.

Jeżeli Grupa oddała innej jednostce składnik aktywów do używania na podstawie umowy leasingu operacyjnego, składnik ten jest ujmowany według takich samych zasad jak składnik wykorzystywany na własne potrzeby, a więc jako rzeczowe aktywa trwałe lub wartość niematerialna.

Przychody z leasingu operacyjnego ujmowane są jako przychody ze sprzedaży produktów.

2.3.9. Utrata wartości

Jeżeli zaistniały zewnętrzne lub wewnętrzne przesłanki, które wskazują na to, że istnieje ryzyko braku możliwości odzyskania wartości księgowej składnika aktywów, przeprowadza się testy sprawdzające pod kątem ewentualnej utraty wartości. Testy sprawdzające w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie używania są przeprowadzane raz w roku.

Jeżeli wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas jego wartość księgową netto obniża się do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jako koszt w wyniku finansowym. Wartością odzyskiwalną jest wyższa z dwóch wartości, tzn. wartości użytkowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Wartość użytkowa jest to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów środków pieniężnych, których oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów oraz jego likwidacji.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na drodze przeprowadzonej na warunkach rynkowych transakcji, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami, po potrąceniu kosztów likwidacji.

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Do ośrodka wypracowującego środki pieniężne przypisuje się:

- wartość firmy, jeżeli można założyć, że ośrodek uzyskał korzyści z tytułu synergii powstałej w wyniku połączenia z inną jednostką,
- aktywa wspólne, jeżeli można znaleźć rozsądne i spójne zasady takiego przypisania.

W przypadku wystąpienia odpisu z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, odpis ten rozlicza się w sposób następujący:

- w pierwszej kolejności obniża się wartości firmy, która została przypisana do ośrodka,
- następnie, obniża się wartości innych aktywów przypisanych do ośrodka, proporcjonalnie do udziału wartości księgowej netto każdego ze składników aktywów w wartości ośrodka.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego dokonuje się weryfikacji, czy odpis z tytułu utraty wartości ujęty w okresach poprzednich nie powinien zostać częściowo lub w całości odwrócony. Przesłanki wskazujące na konieczność odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości w dużej mierze odzwierciedlają przesłanki utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości w okresach poprzednich.

Nie dokonuje się odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości dla wartości firmy.

Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości ujmuje się w wyniku finansowym.

2.3.10. Instrumenty finansowe

Instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

a) Ujmowanie i wyłączenie ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Grupa ujmuje standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych na dzień zawarcia transakcji.

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych albo
- przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę.

Grupa wyłącza ze swojego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tzn. kiedy obowiązek określony w umowie został:

- wypełniony, lub
- umorzony, lub
- wygasł.

b) Długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa finansowe zakwalifikowane do aktywów trwałych, których wartość księgowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, kwalifikuje się jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i wykazuje w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej. Sytuacja taka ma miejsce, gdy składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Klasyfikacja ta nie powoduje zmiany zasad wyceny na szczególne zasady określone w MSSF 5 dla aktywów przeznaczonych do sprzedaży. Długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży wycenia się nadal według ogólnych zasad określonych dla aktywów finansowych.

c) Wycena aktywów finansowych

W momencie początkowego ujęcia, Grupa wycenia składnik aktywów finansowych według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych.

W przypadku zawarcia kontraktów opcyjnych może wystąpić, na dzień początkowego ujęcia, różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością instrumentu, jaka byłaby ustalona przy użyciu stosowanych w Grupie technik wyceny. W takim przypadku, Grupa, w momencie początkowego ujęcia, ujmuje składnik aktywów w cenie transakcji i na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca) ustala zysk lub stratę wynikającą jedynie ze zmiany czynników, które byłyby uwzględniane przy ustalaniu ceny transakcyjnej.

Dla potrzeb wyceny na koniec okresu sprawozdawczego, lub na inny moment po początkowym ujęciu, Grupa kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z czterech kategorii:

- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Niezależnie od cech i celu nabycia, Grupa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych aktywów finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, gdy:

- został nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, lub
- jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- został wyznaczony przez Grupę przy początkowym ujęciu jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ponieważ prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do upływu terminu wymagalności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone przez Grupę jako dostępne do sprzedaży lub nie będące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

d) Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej

Grupa wycenia aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące aktywami oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów.

Wartość godziwą aktywów finansowych ustala się:

- dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku w oparciu o ostatnie notowania dostępne na koniec okresu sprawozdawczego,
- dla instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- dla terminowych instrumentów pochodnych (forward) i kontraktów swap w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (akcje i udziały) nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, Grupa wycenia według kosztu, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczane podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w wyniku finansowym.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmuje się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. W przypadku dłużnych instrumentów finansowych, odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w wyniku finansowym.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

e) Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa wycenia pożyczki i należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Grupa stosuje uproszczone metody wyceny aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w kwocie wymaganej zapłaty, a w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

f) Wycena zobowiązań finansowych

Grupa wycenia zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (obejmujące w szczególności instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających) na koniec okresu sprawozdawczego lub inny moment po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Niezależnie od cech i celu nabycia Grupa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych zobowiązań finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. Wartość godziwa zaciągniętego zobowiązania ustalana jest na podstawie bieżącej ceny sprzedaży dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku.

Grupa wycenia pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Grupa stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Zobowiązania finansowe, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

W przypadku braku aktywnego rynku, wartość godziwą zobowiązań finansowych ustala się poprzez:

- wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych przeprowadzonych bezpośrednio pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami, lub
- odniesienie do bieżącej wartości godziwej innego instrumentu, który jest niemalże taki sam, lub
- analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zobowiązaniami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Umowy gwarancji finansowych, tj. umowy zobowiązujące Grupę (wystawcę) do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego, niezakwalifikowane jako zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się w wyższej wartości:

- ustalonej zgodnie z zasadami wyceny rezerw,
- wartości początkowej pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne.

g) Wbudowane instrumenty pochodne

Jeżeli Grupa zawarła kontrakt stanowiący instrument łączny, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, to oddziela go od umowy zasadniczej i ujmuje jako samodzielny instrument pochodny, zgodnie z zasadami określonymi dla inwestycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy spełnia wszystkie poniższe warunki:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego oraz
- łączny instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w wyniku finansowym (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest wydzielany).

Grupa dokonuje oceny konieczności oddzielenia wbudowanego instrumentu pochodnego od umowy zasadniczej i ujmowania go jako instrumentu pochodnego, gdy staje się po raz pierwszy stroną instrumentu łącznego. Ponowna

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

ocena dokonywana jest jedynie w przypadku, gdy do umowy (instrumentu łącznego) wprowadzane są w terminie późniejszym zmiany w znaczący sposób modyfikujące przepływy pieniężne wymagane umową.

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający poniższe warunki:

- jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu,
- nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

h) Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, ujmują się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku, gdy z umowy zasadniczej został wyodrębniony element ryzyka w postaci wbudowanego instrumentu pochodnego, Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących tego ryzyka.

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na wynik finansowy. Za uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie Grupa przyjmuje wiążące porozumienie dotyczące wymiany ustalonej ilości zasobów, po ustalonej cenie, w ustalonym terminie lub terminach.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Grupa:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w inne całkowite dochody).

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez Grupę),
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłyby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujemne się w inne całkowite dochody, natomiast
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujemne się w wyniku finansowym.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Grupa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujemne w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Grupa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jeżeli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujemne się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujemne się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujemne się w wyniku finansowym.

W przypadku, gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujemne się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji.

2.3.11. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeśli istnieją obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to Grupa ujemne odpis aktualizujący w kwocie różnicy pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego.

Grupa stosuje uproszczone zasady ustalania utraty wartości w odniesieniu do należności handlowych – w szczególności dokonuje się odpisu z tytułu utraty wartości w kwocie równej wartości księgowej, jeżeli termin płatności należności minął co najmniej 6 miesięcy przed końcem okresu sprawozdawczego. Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się i ujemne w wyniku finansowym.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalona strata z tytułu utraty wartości nie podlega odwróceniu.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to skumulowane straty powstałe na skutek ujemnej wyceny, ujęte w innych całkowitych dochodach, zgodnie z zasadami wyceny aktywów finansowych, wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w wyniku finansowym. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w wyniku finansowym. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie podlega odwróceniu w wyniku finansowym.

2.3.12. Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na taką sprzedaż lub
- mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Na moment początkowego ujęcia materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia.

Na koniec okresu sprawozdawczego materiały i towary wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, podlegają zapasy materiałów i towarów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to cena sprzedaży ustalona w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartości materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji zapasów nie odpisuje się do kwoty niższej od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości nie niższej niż cena nabycia lub koszt wytworzenia. Jeżeli jednak spadek cen materiałów wskazuje na to, że cena nabycia lub koszt zastąpienia wyrobów gotowych będą wyższe od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

Rozchód materiałów i towarów ustalany jest według średnioważonych cen nabycia.

Wyroby gotowe i zapasy półfabrykatów wycenia się na moment początkowego ujęcia według rzeczywistego kosztu wytworzenia. Przez koszty wytworzenia należy rozumieć koszty wsadu i koszty przerobu produktów przypadających na okres ich wytworzenia.

Do kosztów wytworzenia nie zalicza się:

- kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania wyrobów gotowych i półproduktów, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji,
- kosztów sprzedaży.

Dla produktów gotowych koszt wytworzenia obejmuje alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji ustalonych dla normalnego poziomu produkcji.

Zapasy wyrobów gotowych i półfabrykatów na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się według kosztów rzeczywistych wytworzenia, jednak nie wyższych od cen sprzedaży netto produktów.

Rozchody wyrobów wycenia się wg średnioważonego kosztu wytworzenia zarejestrowanego w danym okresie sprawozdawczym.

2.3.13. Należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz pomniejszane o odpisy aktualizujące należności wątpliwe.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Grupa stosuje uproszczone metody wyceny należności, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu spłaty należności nie jest długi. Należności, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, są wyceniane w momencie początkowego ujęcia w kwocie wymaganej zapłaty, a w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.3.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności (o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy), łatwo wymienialnymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

2.3.15. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży, z wyłączeniem m.in. aktywów finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych, wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu w okresie późniejszym wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący.

2.3.16. Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Spółki.

a) Kapitał zakładowy

Wykazywany jest według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, za wyjątkiem emisji sprzed 1996 roku, która została skorygowana przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen zgodnie z MSR 29.

Zadeklarowane lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału podstawowego pomniejszają wartość kapitału własnego.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

b) Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału podstawowego zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostała ich część prezentowana jest w zyskach zatrzymanych.

c) Zmiany wyceny wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie

Zmiany te ujmowane są w pozycji kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

d) Zyski (straty) zatrzymane

Zyski (straty) zatrzymane obejmują:

- kwoty powstałe z podziału zysku,
- przeniesienia kapitału z aktualizacji wyceny (na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, aktywów dostępnych do sprzedaży, jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób),
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- wynik finansowy roku bieżącego,
- wypłacone zaliczki na poczet dywidendy oraz
- skutki błędów (zyski /straty) poprzednich okresów.

2.3.17. Pożyczki i kredyty

Pożyczki i kredyty bankowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej otrzymanych wpływów, pomniejszonych o koszty transakcyjne. Następnie wyceniane są po zamortyzowanej cenie nabycia przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Różnica pomiędzy wpływami netto, a wartością wykupu jest wykazywana w kosztach lub przychodach finansowych w okresie wykorzystywania kredytu lub pożyczki.

Grupa stosuje uproszczone metody wyceny pożyczki lub kredytu, które zwykle wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania pożyczki lub kredytu nie jest długi. Pożyczki lub kredyty, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

2.3.18. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Grupa tworzy rezerwy w przypadku, gdy na Grupie ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można wiarygodnie oszacować kwotę tego zobowiązania.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Odwrócenie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Wykorzystanie rezerw następuje tylko zgodnie z przeznaczeniem, na które zostały pierwotnie utworzone.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wysokość rezerwy ustalana jest na poziomie bieżącej wartości spodziewanych przyszłych wydatków koniecznych do uregulowania zobowiązania. Zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu ujmuje się w ciężar kosztów finansowych w przypadku zastosowania metody polegającej na dyskontowaniu.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły (jeżeli spełnione są wyżej wymienione warunki ujmowania rezerw):

- ryzyko środowiskowe,
- nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe,
- restrukturyzacja,
- toczące się postępowania sądowe.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

a) Rezerwy środowiskowe

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub praktycznego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw na rekultywację podlega okresowej weryfikacji na podstawie oceny zanieczyszczenia obiektów dokonanych przez niezależnych ekspertów. Grupa na bieżąco dokonuje rekultywacji skażonych gruntów, co skutkuje wykorzystaniem utworzonych rezerw z tego tytułu.

b) Rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwę na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych tworzy się w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Rezerwy odpowiadające wartości bieżącej tych zobowiązań na koniec każdego roku obrotowego są szacowane przez niezależnego aktuariusza i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia, planowanego wzrostu poziomu wynagrodzeń i dotyczą okresu do dnia kończącego rok obrotowy.

Skutki zmian wycen aktuarialnych ujmuje się w wyniku finansowym.

c) Rezerwa z tytułu restrukturyzacji

Rezerwa z tytułu restrukturyzacji jest tworzona, gdy jednostka zatwierdziła szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji oraz proces restrukturyzacji został rozpoczęty lub został ogłoszony publicznie. Przy wycenie rezerwy na restrukturyzację uwzględnia się wyłącznie bezpośrednie koszty wynikające z restrukturyzacji, np. zwolnień pracowników (wypłacone odprawy i odszkodowania), rozwiązania umów dzierżawy, najmu, leasingu, demontażu posiadanego majątku.

d) Rezerwy na toczące się postępowania sądowe

Rezerwy na toczące się postępowania sądowe są tworzone po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie takich dowodów:

- występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest bardziej prawdopodobne niż jego brak, należy utworzyć rezerwę (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione),

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

- występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest mało prawdopodobne, należy ujawnić informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że możliwość rozchodu zasobów stanowiących korzyści ekonomiczne jest znikoma.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

2.3.19. Zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Grupa stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań, w tym również zobowiązań finansowych, które zwykle wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania zobowiązania nie jest długi. Zobowiązania, w tym zobowiązania finansowe, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

2.3.20. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są wyceniane i ujmowane według wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji przychodowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana jako przychód przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów okresowych, odpisywana w przychody przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

2.3.21. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową jednostki:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki);
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w spółce oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, a także
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Działalność operacyjną Grupy podzielono na:

- Segment Rafineryjny, który obejmuje produkcję i hurt rafineryjny, produkcję i sprzedaż olejów oraz produkcję pomocniczą
- Segment Detal, który obejmuje sprzedaż na stacjach paliw,
- Segment Petrochemiczny, który obejmuje produkcję i hurt petrochemiczny oraz produkcję i sprzedaż chemii oraz
- Funkcje korporacyjne stanowiące pozycję uzgodnieniową i obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją i innymi funkcjami wsparcia oraz pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami, które są wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów związanych ze sprzedażą zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów Grupy, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Wynik segmentu jest ustalany na poziomie wyniku operacyjnego.

Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- kosztów podatku dochodowego,
- odsetek, łącznie z odsetkami z tytułu zaliczek lub pożyczek uzyskanych od innych segmentów, chyba że działalność segmentu ma przede wszystkim charakter finansowy,

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

- strat na sprzedaży inwestycji lub strat poniesionych na skutek wygaśnięcia zadłużenia chyba, że działalność segmentu ma charakter przede wszystkim finansowy,
- ogólnych kosztów administracyjnych oraz innych kosztów powstających na poziomie Grupy jako całości, chyba że koszty te dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. W szczególności do aktywów segmentu nie zalicza się aktywów związanych z podatkiem dochodowym.

Przychody, wynik, aktywa segmentów ustalane są przed dokonaniem wyłączeń transakcji pomiędzy segmentami, po eliminacji w ramach segmentu.

Ceny sprzedaży w transakcjach pomiędzy segmentami zbliżone są do cen rynkowych.

2.3.22. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednak ujawnia się je w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Tego typu zobowiązania nie są ujawniane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jeżeli prawdopodobieństwo wpływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest znikome.

Warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy.

Aktywa warunkowe nie są wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się je w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jeżeli wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny.

2.3.23. Przychody

a) Przychody ze sprzedaży

Ujmuje się, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się, gdy znaczące ryzyko i korzyści związane z ich własnością zostało przekazane nabywcy. Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych nabywcom produktów i towarów, pomniejszone o rabaty handlowe oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową. Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody uzyskane z tytułu rozliczenia transakcji instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne korygują wartość przychodów ze sprzedaży.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji oraz jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z umowy i stopień realizacji umowy może być określony w wiarygodny sposób. W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać w postaci przychodu.

b) Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego – ujmuje się stopniowo, odpowiednio do treści umów. Opłaty otrzymywane z góry, dotyczące umów zawartych przez Grupę w okresie bieżącym, są ujmowane jako przychody przyszłych okresów i rozliczane w okresach sprawozdawczych, w których Grupa uzyskuje korzyści ekonomiczne, zgodnie z treścią umów.

c) Przychody z tytułu franchisingu – ujmuje się odpowiednio do treści umowy, w sposób odzwierciedlający przyczynę obciążenia opłatami z tytułu franchisingu.

2.3.24. Koszty

Grupa ujmuje koszty zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów oraz zasadą ostrożności.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

- a) **Koszt własny sprzedaży** – obejmuje koszty własne sprzedaży wyrobów i usług, w tym usług działalności pomocniczej oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów.
- b) **Koszty sprzedaży** – obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.
- c) **Koszty ogólnego zarządu** – obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą jako całością.

2.3.25. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się przychody operacyjne, które w szczególności obejmują przychody z likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, nadwyżki składników majątku, zwrot opłaconych opłat sądowych, zasądzone kary na korzyść Grupy, otrzymane dotacje inne niż na cele środków trwałych w budowie, nabycie środków trwałych i wykonanie prac rozwojowych, nieodpłatnie otrzymane składniki majątkowe, rozwiązywanie odpisów na należności i rezerw na zobowiązania, odszkodowania, przychody z wyceny bilansowej i zbycia nieruchomości inwestycyjnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się koszty operacyjne, które w szczególności obejmują koszty likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, niedobory składników majątku, opłaty sądowe, kary umowne oraz grzywny pieniężne, kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska, nieodpłatne przekazania pieniężnych i rzeczowych składników majątku, odpisy aktualizujące aktywa (z wyjątkiem tych, które są ujmowane w kosztach finansowych), odszkodowania, odpisanie środków trwałych w budowie, które nie dały zamierzonego efektu gospodarczego, koszty prac badawczych, koszty egzekucji należności i zobowiązań, skutki wyceny bilansowej nieruchomości inwestycyjnych, wartość sprzedanych nieruchomości inwestycyjnych.

2.3.26. Przychody i koszty finansowe

Do przychodów z operacji finansowych zalicza się w szczególności przychody ze sprzedaży udziałów, akcji i innych, papierów wartościowych, otrzymanych dywidend, uzyskanych odsetek z oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych, lokat terminowych, udzielonych pożyczek, wzrostu wartości aktywów finansowych oraz z dodatnich różnic kursowych.

Do kosztów operacji finansowych zalicza się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i papierów wartościowych oraz kosztów z tą sprzedażą związanych, koszty spowodowane utratą wartości aktywów finansowych, takich jak akcje, papiery wartościowe i odsetki, ujemne różnice kursowe, odsetki od obligacji własnych i innych papierów wartościowych, odsetki z tytułu leasingu finansowego, prowizji od kredytów, pożyczek, gwarancji, koszty odsetek.

2.3.27. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony podatek dochodowy.

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres.

Bieżący podatek dochodowy ujemne się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty, to nadwyżkę ujemne się jako należność.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujemne się w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujemne się w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot pomniejszających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Ujemne różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest niższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest wyższa niż jego wartość podatkowa. Ujemne różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętych w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Dodatknie różnice przejściowe powodują powstanie kwot zwiększających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Dodatkowo różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest niższa niż jego wartość podatkowa. Dodatkowo różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętych w księgach jako aktywa lub zobowiązania. Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Nie ujmuje się aktywów ani rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań wskutek transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową). Nie ujmuje się rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztu uzyskania przychodu.

Wysokość aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego, posługując się w tym celu stawkami wynikającymi z ogłoszonych aktów prawnych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych (analiza pod kątem utraty wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu sprawozdawczego).

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji odnoszonych na inne całkowite dochody odnosi się również na inne całkowite dochody.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeżeli istnieje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat ujmowanych kwot. Zakłada się, że tytuł prawny istnieje, jeżeli ujmowane kwoty dotyczą tego samego podatnika (w tym podatkowej grupy kapitałowej), za wyjątkiem kwot dotyczących pozycji opodatkowanych ryczałtem lub w inny podobny sposób, jeżeli przepisy podatkowe nie przewidują możliwości ich potrącenia od podatku ustalonego na zasadach ogólnych.

2.3.28. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przysługującego akcjonariuszom akcji zwykłych przez średnią ważoną ilość akcji występujących w danym okresie.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o zmiany zysku wynikające z zamiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych.

2.3.29. Działalność poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli

W działalności poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli Grupa stosuje zasady rachunkowości oparte na metodzie skutecznych wysiłków (Successful Efforts Method).

Przyjmuje się następującą klasyfikację faz projektów poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli:

- wstępne analizy,
- nabycie praw do poszukiwań i wydobywania,
- poszukiwanie złóż,
- rozpoznanie złóż,
- zagospodarowanie złóż,
- eksploatacja złóż.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Wszystkie nakłady poniesione w fazie wstępnych analiz ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady związane z nabyciem praw do poszukiwań i wydobywania podlegają aktywowaniu w pozycji wartości niematerialne. Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do transakcji nabycia praw do poszukiwań/wydobywania, powinny podwyższać cenę nabycia składnika aktywów. W przypadku, gdy bezpośrednia alokacja kosztów do transakcji nabycia praw do poszukiwań/wydobywania nie jest możliwa, koszty pośrednie ujmują się w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze

- Nakłady na poszczególne odwierty poszukiwawcze początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji środki trwałe w budowie. Jeżeli prace poszukiwawcze zakończą się niepowodzeniem, początkowo aktywowane nakłady ujmują się w wyniku finansowym.
- Nakłady na odwierty rozpoznawcze początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji środki trwałe w budowie. Jeżeli prace rozpoznawcze zakończą się niepowodzeniem, nakłady ujęte początkowo jako aktywa (w tym nakłady aktywowane w fazie poszukiwań) ujmują się w wyniku finansowym. Jeżeli rozpoznanie złoża zakończy się powodzeniem, nakłady na wszystkie odwierty rozpoznawcze (w tym również nakłady na nietrafione odwierty rozpoznawcze w ramach aktywowanego złoża węglowodorów/soli) ujmują się w pozycji środki trwałe w momencie oddania do użytkowania.
- Pozostałe nakłady na etapie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji wartości niematerialne w przygotowaniu lub w pozycji środki trwałe w budowie, w zależności od charakteru poniesionych nakładów. Jeżeli etap poszukiwania i rozpoznania złóż zakończy się niepowodzeniem, początkowo aktywowane pozostałe nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze ujmują się w wyniku finansowym.
- W momencie stwierdzenia ekonomicznej i technicznej zasadności eksploatacji złoża, Grupa każdorazowo definiuje ośrodek wypracowujący środki pieniężne. Zakłada się, że ośrodek wypracowujący środki pieniężne zdefiniowany będzie jako złożo węglowodorów/soli.
- Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do etapu poszukiwań i rozpoznania złóż, powinny podlegać aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku wypracowującym środki pieniężne. Jeżeli alokacja tych kosztów nie jest możliwa, koszty te ujmują się w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady ponoszone na zagospodarowanie złóż podlegają aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku powstawania kosztów. Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do etapu zagospodarowania złóż, powinny również podlegać aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku powstawania kosztów. Jeżeli alokacja tych kosztów nie jest możliwa, koszty te ujmują się w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty bezpośrednio związane z wydobywaniem węglowodorów/soli ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty bieżącego okresu.

Amortyzacja aktywów trwałych w działalności poszukiwań i wydobywania obliczana jest proporcjonalnie do wielkości wydobywania węglowodorów/soli, przy zastosowaniu metody naturalnej opartej o jednostki wydobywania. Jeżeli zastosowanie metody naturalnej opartej o jednostki wydobywania jest niemożliwe (np. ze względu na brak danych dotyczących wielkości zasobów węglowodorów/soli lub wykorzystanie aktywów na wielu etapach działalności poszukiwań i wydobywania) można stosować inną metodę amortyzacji, która będzie możliwie najbardziej wiarygodnie odzwierciedlać zużycie ekonomiczne.

Grupa tworzy rezerwy na koszty likwidacji odwiertów i infrastruktury wspierającej. Wartość rezerwy na przyszłe koszty likwidacji/rekultywacji jest ujmowana w pozycji rezerwy oraz jako część wartości początkowej składnika aktywów w momencie, gdy są one zdadne do użytkowania.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Zmiany rezerw wynikające z upływu czasu (z tytułu odniesienia dyskonta) powiększają wartość księgową rezerwy i obciążają koszty finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Natomiast zmiany rezerw wynikające ze zmiany szacunku kosztów, zmiany stopy dyskontowej oraz zmiany terminu likwidacji/rekultywacji korygują wartość księgową rezerwy oraz wartość księgową składnika aktywów.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Grupa dokonuje weryfikacji aktywów w działalności poszukiwań i wydobywania pod kątem ewentualnej utraty wartości zarówno dla aktywów/złóż nieudokumentowanych jak i udokumentowanych.

Weryfikację pod kątem ewentualnej utraty wartości dla aktywów/złóż nieudokumentowanych i złóż udokumentowanych Grupa wykonuje dla aktywów zgrupowanych na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, definiowanego jako złoża węglowodorów/soli.

2.3.30. Transakcje w walucie obcej

Transakcję w walucie obcej początkowo ujemnie się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.

Walutą funkcjonalną Grupy jest złoty polski.

Na koniec okresu sprawozdawczego:

- pozycje pieniężne w walucie obcej obejmujące posiadane przez Grupę waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty, w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty, przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu wymiany natychmiastowego wykonania na koniec okresu sprawozdawczego,
- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia wyrażonych w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w danym okresie lub w poprzednich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, Grupa ujemnie w wyniku finansowym okresu w kwocie netto, w którym powstają, z wyjątkiem pozycji pieniężnych stanowiących zabezpieczenie ryzyka walutowego, ujemowanych zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zasady przyjęte do przeliczenia danych finansowych:

Sprawozdania finansowe jednostek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

Dane finansowe w EUR zostały przeliczone według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów – według kursu na dzień 31 grudnia 2009 roku – 4,1082 PLN/EUR i na dzień 31 grudnia 2008 roku – 4,1724 PLN/EUR,
- poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczone są kwartalnie. Średni kurs wymiany w okresie od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku – 4,3406 PLN/EUR. Za okres od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2008 roku kurs ten wynosił 3,5321 PLN/EUR.

Dane finansowe w CZK zostały przeliczone według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów – według kursu na dzień 31 grudnia 2009 roku – 0,1554 PLN/CZK i na dzień 31 grudnia 2008 roku – 0,1566 PLN/CZK,
- poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów przeliczone są kwartalnie. Średni kurs wymiany w okresie od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku – 0,1639 PLN/CZK. Za okres od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2008 roku kurs ten wynosił 0,1411 PLN/CZK.

Dane finansowe w USD zostały przeliczone według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów – według kursu na dzień 31 grudnia 2009 roku – 2,8503 PLN/USD i na dzień 31 grudnia 2008 roku – 2,9618 PLN/USD,
- poszczególne pozycje z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów przeliczone są kwartalnie. Średni kurs wymiany w okresie od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku – 3,1236 PLN/USD. Za okres od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2008 roku kurs ten wynosił 2,4115 PLN/USD.

2.3.31. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Otrzymane dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności inwestycyjnej. Wypłacone dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności finansowej.

Zapłacone odsetki z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego wykazuje się w przepływach z działalności finansowej. Pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Otrzymane odsetki z tytułu leasingu finansowego, udzielonych pożyczek oraz krótkoterminowych papierów wartościowych wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej. Pozostałe otrzymane odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Przypływy pieniężne z tytułu podatku dochodowego zalicza się do działalności operacyjnej.

2.3.32. Zmiany zasad, zmiany szacunków, błędy lat poprzednich

Zmianę zasad (polityki) rachunkowości dokonuje się w przypadku:

- zmiany przepisów prawnych dotyczących rachunkowości,
- gdy doprowadzi to do tego, iż zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacje o wpływie transakcji, innych zdarzeń i warunków na sytuację finansową, wynik finansowy czy też przepływy pieniężne, będą bardziej przydatne i wiarygodne.

W przypadku dokonania zmian zasad (polityki) rachunkowości zakłada się, że nowe zasady (polityka) rachunkowości były stosowane od zawsze. Korekty z tym związane wykazuje się jako korekty kapitału własnego - w pozycji zyski zatrzymane. Dla zapewnienia porównywalności danych należy dokonać odpowiednich zmian skonsolidowanych sprawozdań finansowych (danych porównywalnych) za lata poprzednie w taki sposób, aby sprawozdania te również uwzględniały dokonane zmiany zasad (polityki) rachunkowości.

Pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego ustalone na podstawie szacunku podlegają weryfikacji w sytuacji, gdy zmieniają się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji, postępującego rozwoju wypadków czy zdobycia większego doświadczenia.

Korekty spowodowane usunięciem istotnych błędów poprzednich okresów odnosi się na kapitał własny - w pozycji zyski zatrzymane. Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego należy przyjąć założenie, że błąd został skorygowany już w okresie, w którym został popełniony. Oznacza to, że kwota korekty odnoszącej się do poprzedniego okresu sprawozdawczego powinna być uwzględniona w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów tego okresu.

3. Szacunki i założenia Zarządu

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od zarządu dokonania profesjonalnych osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz różnych innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując szacunku opiera się na opiniach niezależnych ekspertów. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujmowana w okresie, w którym zostały one dokonane, jeżeli dotyczy to wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Osądy, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte w następujących notach:

- Klasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych (nota 7),
- Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży (nota 17),

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

- Klasyfikacja instrumentów finansowych, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń, metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych, charakter i zakres ryzyk związanych z instrumentami finansowymi (nota 31),
- Klasyfikacja leasingu (nota 32).

Szacunki i założenia, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte w następujących notach:

- Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, wartości firmy, zapasów, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności (noty 6, 8, 9, 11, 13, 14),
- Rezerwy oraz świadczenia po okresie zatrudnienia (nota 20),
- Aktywa i zobowiązania warunkowe i ryzyka (nota 38).

4. Spółki objęte konsolidacją metodą pełną i proporcjonalną

Niniejsze skonsolidowane sprawozdania finansowe za rok 2009 i 2008 obejmuje następujące jednostki zlokalizowane głównie w Polsce, Niemczech, Litwie i Czechach, wchodzące w skład Grupy:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

nazwa grupy/spółki	spółka matka	Udział w liczbie głosów ¹⁾		metoda konsolidacji	segment operacyjny
		31/12/2009	31/12/2008		
PKN ORLEN	jednostka dominująca				wielosegmentowy
ORLEN Deutschland GmbH	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	detal
ORLEN Gaz Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	rafineria
ORLEN PetroCentrum Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	rafineria
ORLEN Medica Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	FK
ORLEN Budonafit Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	detal
ORLEN Powiernik Sp. z o.o. ²⁾	PKN ORLEN	-	100%	pełna	FK
ORLEN Koltrans Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	rafineria
ORLEN Transport S.A.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	rafineria
ORLEN Asfalt Sp. z o.o. (daw niej Bitrex Sp. z o.o.)	PKN ORLEN	100% / (95,99%) ⁶⁾	100% / (95,99%) ⁶⁾	pełna	rafineria
ORLEN Laboratorium Sp. z o.o.	PKN ORLEN	95%	95%	pełna	FK
Grupa Kapitałowa ORLEN Oil Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100% / (88,87%) ⁶⁾	100% / (88,87%) ⁶⁾	pełna	rafineria
Orlen Oil Cesko s.r.o.	ORLEN OIL	100%	100%	pełna	rafineria
Platinum Oil Sp. z o.o. (daw niej Petro-Oil Lubelskie Centrum Sprzedaży Sp. z o.o.)	ORLEN OIL	100%	100%	pełna	rafineria
Petro-Oil Pomorskie Centrum Sprzedaży Sp. z o.o.	PLATINIUM OIL	100%	100%	pełna	rafineria
Petro-Oil Śląskie Centrum Sprzedaży Sp. z o.o. ³⁾	PLATINIUM OIL	100%	-	pełna	rafineria
ORLEN Petrotank Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	rafineria
Grupa Kapitałowa Anwil S.A.	PKN ORLEN	85%	85%	pełna	petrochemia
Przedsiębiorstwo Inwestycyjno-Remontowe i Remwil Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	100%	100%	pełna	petrochemia
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Pro-Lab Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	99%	99%	pełna	petrochemia
Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych Chemeko Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	56%	56%	pełna	petrochemia
Spolana a.s.	ANWIL S.A.	100%	100%	pełna	petrochemia
Grupa Kapitałowa Rafineria Trzebinia S.A.	PKN ORLEN	77%	77%	pełna	rafineria
Energomedia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	rafineria
Euronafit Trzebinia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	rafineria
Fabryka Parafin Naftowych Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	rafineria
Ekonaft Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	99%	99%	pełna	rafineria
Grupa Kapitałowa Rafineria Nafty Jedlicze S.A.	PKN ORLEN	75%	75%	pełna	rafineria
RAF-KOLTRANS Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	rafineria
Konsorcjum Olejów Przetworzonych - Organizacja Odzysku S.A.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	81%	81%	pełna	rafineria
Inowrocławskie Kopalnie Soli "Solino" S.A.	PKN ORLEN	71%	71%	pełna	rafineria
Grupa Kapitałowa Unipetrol a.s.	PKN ORLEN	63%	63%	pełna	wielosegmentowy
UNIPETROL TRADE a.s.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	petrochemia
CHEMAPOL (SCHWEIZ) AG	UNIPETROL TRADE a.s.	100%	100%	pełna	petrochemia
UNIPETROL DEUTSCHLAND GmbH	UNIPETROL TRADE a.s.	100%	100%	pełna	petrochemia
UNIPETROL RPA s.r.o. (daw niej Steen Estates s.r.o.)	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	rafineria
UNIPETROL SLOVENSKO s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	rafineria
UNIPETROL DO PRAVA s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	rafineria
BENZINA s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	detal
PETROTRANS s.r.o.	BENZINA s.r.o.	100%	100%	pełna	detal
PARAMO a.s.	UNIPETROL A.S.	100%	92%	pełna	rafineria
CESKA RAFINERSKA a.s.	UNIPETROL A.S.	51%	51%	proporcjonalna	rafineria
BUTADIEN KRALUPY a.s.	UNIPETROL A.S.	51%	51%	proporcjonalna	petrochemia
UNIPETROL SERVICES s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	FK
Grupa Kapitałowa a Ship-Service S.A. ¹⁾	PKN ORLEN	56%	56%	pełna	rafineria
ORLEN Automatyka Sp. z o.o.	PKN ORLEN	52%	52%	pełna	rafineria
Petrolot Sp. z o.o.	PKN ORLEN	51%	51%	pełna	rafineria
ORLEN Projekt S.A.	PKN ORLEN	51%	51%	pełna	FK
ORLEN Wir Sp. z o.o.	PKN ORLEN	51%	51%	pełna	rafineria
Grupa Kapitałowa a Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o.	PKN ORLEN	50%	50%	proporcjonalna	petrochemia
Basell ORLEN Polyolefins Sprzedaż Sp. z o.o.	BOP Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	petrochemia
ORLEN Administracja Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	FK
ORLEN Eko Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	rafineria
Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A.	PKN ORLEN	50%	50%	proporcjonalna	FK
ORLEN Księgowości Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	FK
ORLEN Prewencja Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	FK
ORLEN Upstream Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	FK
Grupa Kapitałowa a ORLEN Holding Malta Ltd.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	FK
Orlen Insurance Ltd.	ORLEN HOLDING MALTA	100%	100%	pełna	FK
Grupa Kapitałowa a Orlen Lietuva (daw niej GK AB Možeiki Nafta)	PKN ORLEN	100%	90% / (100%) ⁷⁾	pełna	wielosegmentowy
UAB Mažeikių naftos sveikatos priežiūros centras	OL	100%	100%	pełna	FK
UAB Uotas ²⁾	OL	-	100%	pełna	detal
UAB PASLAUGOS TAU	OL	100%	100%	pełna	rafineria
UAB EMAS ⁴⁾	OL	100%	-	pełna	rafineria
UAB Remonto mechanikos centras w likwidacji ⁴⁾	OL	100%	-	pełna	rafineria
AB Ventus-Nafta	OL	100%	99%	pełna	detal
Grupa Kapitałowa a UAB Mažeikių naftos prekybos namai	OL	100%	100%	pełna	rafineria
SIA Mažeikių Nafta Tirdzniecības nams	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	rafineria
OU Mažeikių Nafta Trading House	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	rafineria
Mažeikių Nafta Trading House Sp. z o.o.	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	rafineria
ORLEN Finance AB (daw niej Aktiebolaget Grundstenen 108770)	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	FK
ORLEN International Exploration & Production Company BV	PKN ORLEN	100%	100%	pełna	FK
ORLEN Ochrona Sp. z o.o. ⁵⁾	PKN ORLEN	100%	-	pełna	FK
ORLEN Centrum Serwisowe Sp. z o.o. ⁵⁾	PKN ORLEN	99%	-	pełna	FK

¹⁾ Udział w ogólnej liczbie głosów jest zgodny z udziałem w kapitale zakładowym za wyjątkiem Grupy Kapitałowej Ship-Service S.A., gdzie udział w kapitale wynosi 61%

²⁾ Spółki zlikwidowane w IV kw artale 2009

³⁾ Spółka konsolidowana metodą pełną od IV kw artaku 2009

⁴⁾ Spółki powstające w I kw artale 2009

⁵⁾ Spółki konsolidowane metodą pełną od II kw artaku 2009

⁶⁾ (%) udział w skonsolidowanych danych finansowych

⁷⁾ (%) wpływ u przyjęty na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PKN Orlen po uwzględnieniu opcji w wykupu Orlen Lietuva w wysokości 842 485 tysięcy złotych do udziału Jednostki Dominującej w kapitale własnym

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

5. Segmenty operacyjne

W związku z nowymi wymogami dotyczącymi sprawozdawczości segmentowej wprowadzonymi z dniem 1 stycznia 2009 roku przez MSSF 8 – Segmenty Operacyjne, Grupa Kapitałowa PKN ORLEN prezentuje nowy podział segmentowy.

Działalność Grupy alokowana jest do:

- Segmentu rafineryjnego – produkcja i hurt rafineryjny, produkcja i sprzedaż olejów oraz produkcja pomocnicza
- Segmentu detal – sprzedaż na stacjach paliw
- Segmentu petrochemicznego – produkcja i hurt petrochemiczny oraz produkcja i sprzedaż chemii
- Funkcji Korporacyjnych.

Funkcje Korporacyjne stanowią pozycję uzgodnieniową (nota 2.3.21).

Alokacja spółek Grupy Kapitałowej PKN ORLEN do segmentów operacyjnych została zaprezentowana w Nocie 4.

Najistotniejsze zmiany w porównaniu do poprzednio prezentowanego podziału segmentowego:

- sprzedaż hurtowa i logistyka, poprzednio w całości prezentowane w segmencie rafineryjnym, zostały w odpowiedniej części przypisane do segmentu petrochemicznego,
- sprzedaż na stacjach paliw, poprzednio prezentowana w segmencie rafineryjnym, została pokazana jako odrębny segment,
- produkcja pomocnicza poprzednio prezentowana w segmencie pozostała działalność została alokowana do odpowiednich segmentów według rodzaju świadczonych usług,
- wyodrębniono Funkcje Korporacyjne obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją i innymi funkcjami wsparcia oraz pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów.

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Grupy opisana w Nocie 2.3. Zysk segmentów to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów administracji centralnej i wynagrodzenia zarządu, przychodów i kosztów finansowych oraz kosztów z tytułu podatku dochodowego. Informacje te są przekazywane osobom decydującym o przydziale zasobów i oceniających wyniki finansowe segmentu.

Sprzedaż między segmentami realizowana jest na warunkach rynkowych. Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi przedstawiane zarządowi są wyceniane w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zarząd ocenia wyniki działalności segmentów na podstawie wyniku operacyjnego segmentu EBIT.

5.1. Przychody i wyniki segmentów

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31/12/2009	Segment Detal rok zakończony 31/12/2009	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31/12/2009	Funkcje Korporacyjne rok zakończony 31/12/2009	Wyłączenia rok zakończony 31/12/2009	Razem rok zakończony 31/12/2009
Sprzedaż zew. nętrzna	36 569 602	22 383 703	8 877 040	97 645		67 927 990
Sprzedaż między segmentami	13 525 606	92 372	4 178 774	181 375	(17 978 127)	-
Przychody ogółem	50 095 208	22 476 075	13 055 814	279 020	(17 978 127)	67 927 990
Koszty operacyjne ogółem*	(49 084 705)	(21 558 413)	(13 321 873)	(874 269)	17 978 152	(66 861 108)
Pozostałe przychody operacyjne	686 034	102 181	328 781	147 023	(260)	1 263 759
Pozostałe koszty operacyjne	(572 432)	(139 821)	(259 073)	(262 499)	260	(1 233 565)
Wynik segmentu	1 124 105	880 022	(196 351)	(710 725)	25	1 097 076
Przychody finansowe						1 094 275
Koszty finansowe						(1 023 074)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności	1 696	-	958	269 721		272 375
Zysk przed opodatkowaniem						1 440 652
Podatek dochodowy						(140 485)
Zysk netto						1 300 167
* w tym amortyzacja	1 289 258	354 444	807 676	116 268		2 567 646
Zwiększenia aktywów trwałych	991 779	304 196	2 356 255	124 095		3 776 325

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31/12/2008	Segment Detal rok zakończony 31/12/2008	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31/12/2008	Funkcje Korporacyjne rok zakończony 31/12/2008	Wyłączenia rok zakończony 31/12/2008	Razem rok zakończony 31/12/2008
Sprzedaż zew. nętrzną	46 033 371	22 479 537	10 934 614	85 703		79 533 225
Sprzedaż między segmentami	15 498 017	48 326	3 958 198	119 528	(19 624 069)	-
Przychody ogółem	61 531 388	22 527 863	14 892 812	205 231	(19 624 069)	79 533 225
Koszty operacyjne ogółem*	(61 330 028)	(21 910 109)	(14 309 676)	(859 776)	19 624 069	(78 785 520)
Pozostałe przychody operacyjne	166 732	159 681	88 489	333 028		747 930
Pozostałe koszty operacyjne	(2 525 751)	(137 182)	(109 148)	(326 876)		(3 098 957)
Wynik segmentu	(2 157 659)	640 253	562 477	(648 393)	-	(1 603 322)
Przychody finansowe						702 800
Koszty finansowe						(2 281 414)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności	(1 025)	-	1 040	266 518		266 533
Strata przed opodatkowaniem						(2 915 403)
Podatek dochodowy						388 777
Zysk netto						(2 526 626)
* w tym amortyzacja	1 268 975	355 848	765 283	101 277		2 491 383
Zwiększenia aktywów trwałych	1 846 195	557 287	1 510 093	104 719		4 018 294

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku według MSR 14 – Segmenty działalności

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31/12/2008	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31/12/2008	Segment Chemiczny rok zakończony 31/12/2008	Pozostała Działalność rok zakończony 31/12/2008	Wyłączenia rok zakończony 31/12/2008	Razem rok zakończony 31/12/2008
Sprzedaż zew. nętrzną	68 072 961	8 393 542	2 575 855	492 847		79 535 205
Sprzedaż między segmentami	8 815 180	3 904 535	195 042	1 377 813	(14 292 570)	-
Przychody ogółem	76 888 141	12 298 077	2 770 897	1 870 660	(14 292 570)	79 535 205
Koszty operacyjne ogółem*	(76 120 236)	(12 053 583)	(2 504 646)	(1 810 798)	14 288 665	(78 200 598)
Pozostałe przychody operacyjne	380 911	68 278	28 145	150 162	(391)	627 105
Pozostałe koszty operacyjne	(2 775 564)	(37 813)	(80 806)	(69 163)	-	(2 963 346)
Wynik segmentu	(1 626 748)	274 959	213 590	140 861	-	(1 001 634)
Nieprzypisane przychody całej Grupy						120 825
Nieprzypisane koszty całej Grupy						(722 513)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej						(1 603 322)
Przychody finansowe						702 800
Koszty finansowe						(2 281 414)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności	(1 025)	-	1 040	266 518		266 533
Strata przed opodatkowaniem						(2 915 403)
Podatek dochodowy						388 777
Zysk netto						(2 526 626)
* w tym amortyzacja	1 411 221	629 643	147 657	255 128		2 443 649
Nieprzypisane						47 734
						2 491 383
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	2 088 810	1 235 821	255 563	311 259		3 891 453
Nieprzypisane						56 301
						3 947 754

Skonsolidowane przychody segmentu nie uwzględniają korekty z tytułu programów lojalnościowych (KIMSF 13).

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

W 2008 roku pozycja dotycząca zwiększenia aktywów trwałych obejmowała jedynie wartości dotyczące poniesionych w okresie nakładów z zakupów bezpośrednich na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne, zgodnie z MSSF 8 par 23b) rozszerzono zakres ujawnień o wszystkie pozostałe pozycje zwiększeń aktywów trwałych innych niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia i praw wynikających z umów ubezpieczeniowych.

5.2. Pozostałe informacje segmentowe

a) Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

	Aktywa segmentów	
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Segment Rafinerii	26 447 353	26 681 137
Segment Detal	5 416 802	5 348 138
Segment Petrochemia	12 265 878	11 021 204
Razem aktywa segmentów	44 130 033	43 050 479
Funkcje Korporacyjne	5 492 775	4 889 199
Wyłączenia	(462 433)	(963 928)
	49 160 375	46 975 750

w tym:

	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Segment Rafinerii	4 589	28 127	13 986	11 532
Segment Detal	-	-	-	-
Segment Petrochemia	16 787	12 096	30 755	38 805
Razem aktywa segmentów	21 376	40 223	44 741	50 337
Funkcje Korporacyjne	10 802	11 265	1 356 845	1 510 795
	32 178	51 487	1 401 586	1 561 132

Do segmentów sprawozdawczych przyporządkowuje się wszystkie aktywa, z wyjątkiem aktywów finansowych oraz aktywów podatkowych. Wartość firmy przyporządkowano do segmentów sprawozdawczych. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty sprawozdawcze przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty sprawozdawcze.

Aktywa w podziale na segmenty operacyjne według MSR 14 – Segmenty działalności

	Aktywa segmentów w tym:	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności
	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2008
Segment Rafinerii	29 096 794	27 290	4 525
Segment Petrochemiczny	8 098 121	12 096	6
Segment Chemiczny	2 526 843	-	11 036
Pozostała działalność	6 129 341	1 008	1 545 565
Nieprzypisane aktywa	2 152 304	11 093	-
Wyłączenia	(1 027 653)	-	-
	46 975 750	51 487	1 561 132

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

b) Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących

	Zawiązania		Odwrócenia	
	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Segment Rafinerijny	(161 981)	(2 863 200)	178 691	194 099
Segment Detal	(79 824)	(55 441)	61 351	93 478
Segment Petrochemia	(69 511)	(182 894)	19 582	36 922
Funkcje Korporacyjne	(108 140)	(144 119)	110 366	132 654
	(419 456)	(3 245 654)	369 990	457 153

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów w podziale segmentowym ujawnione w sprawozdaniu z całkowitych dochodów obejmują:

- odpisy aktualizujące wartość należności;
- odpisy aktualizujące wartość zapasów;
- odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, zgodnie z MSR 36 i MSSF 5;
- odpisy aktualizujące wartość firmy.

Odpisy i odwrócenie odpisów aktualizujących dokonywane były w związku z wystąpieniem lub wygaśnięciem przesłanek związanych z przeterminowaniem należności, wystąpieniem należności nieściągalnych bądź dochodzeniem ich na drodze sądowej, jak również z utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W 2008 roku odpisy dokonane w segmencie rafinerijnym dotyczyły przede wszystkim utraty wartości aktywów trwałych Orlen Lietuva. Odpisy dokonane w segmencie detalicznym dotyczyły głównie stacji paliw. W 2008 roku odpis w segmencie petrochemicznym wynikał głównie z utraty wartości aktywów spółki Spolana. W Funkcjach korporacyjnych dotyczących pozostałej działalności ujęto głównie odpisy na majątek odrębny i materiały zbędne.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących według MSR 14 – Segmenty działalności

	Zawiązania	Odwrócenia
	rok zakończony 31/12/2008	rok zakończony 31/12/2008
Segment Rafinerijny	(2 973 498)	328 125
Segment Petrochemia	(86 673)	27 779
Segment Chemiczny	(112 636)	10 576
Pozostała Działalność	(23 852)	45 636
Nieprzypisane	(34 158)	33 530
	(3 230 817)	445 646

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących nie uwzględniało odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu odsetek.

c) Informacje geograficzne

Poniższe tabele prezentują informacje o skonsolidowanej sprzedaży Grupy Kapitałowej oraz o aktywach segmentów w poszczególnych obszarach geograficznych za 2009 i 2008 rok.

	Przychody od klientów zewnętrznych	
	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Polska	31 006 893	35 204 146
Niemcy	12 482 039	12 630 390
Czechy	8 289 715	9 817 894
Kraje Nadbałtyckie	5 194 438	7 920 363
Pozostałe kraje w tym:	10 954 905	13 960 432
- Szwajcaria	3 131 377	3 013 288
- Dania	1 109 150	772 371
- Ukraina	1 292 116	1 295 459
- Finlandia	23 982	1 812 680
	67 927 990	79 533 225

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Skonsolidowane przychody Grupy Kapitałowej w podziale geograficznym za 2009 i 2008 rok nie uwzględniają pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Aktywa segmentu zgodne z kryterium rynków geograficznych		
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Polska	28 345 194	24 510 680
Niemcy	1 335 837	1 257 458
Czechy	9 285 090	9 529 245
Kraje Nadbałtyckie	7 730 665	8 038 525
Pozostałe kraje	457 396	343 094
Aktywa segmentów	47 154 182	43 679 002
Aktywa niealokowane	2 006 193	3 296 748
Aktywa skonsolidowane	49 160 375	46 975 750

W następstwie nowej alokacji poszczególnych pozycji aktywów w danych za 2008 rok dokonano reklasyfikacji z aktywów niealokowanych do obszaru geograficznego Polska w wartości 457 082 tysiące złotych.

5.3. Przychody z głównych produktów i usług

Przychody Grupy z tytułu głównych produktów i usług przedstawiają się następująco:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Segment Rafineryjny	36 569 602	46 033 371
Benzyny	10 247 438	11 333 387
Diesel	16 117 872	21 277 285
Lekki olej opałowy	1 540 447	2 218 224
Jet A-1	1 458 344	2 930 351
Ciężki olej opałowy	2 471 591	2 823 227
LPG	499 199	739 670
Asfalt	1 471 036	1 368 542
Oleje	282 535	265 798
Pozostałe	2 481 140	3 076 887
Segment Detal	22 383 703	22 479 537
Benzyny	9 594 110	9 188 989
Diesel	8 674 140	9 337 361
Lekki olej opałowy	625 336	738 816
LPG	855 355	970 205
Pozostałe	2 634 762	2 244 166
Segment Petrochemia	8 877 040	10 934 614
Polietylen	1 561 136	1 784 065
Polipropylen	1 224 365	1 365 545
Etylen	710 283	900 036
Propylen	520 483	653 648
Toluen	135 867	205 532
Benzen	516 891	657 121
Butadien	128 260	171 945
Glikol	149 250	236 520
PCW	913 666	874 061
PCW Granulat	234 989	196 496
Canwil	232 028	355 603
Saletra amonowa	479 922	438 663
Pozostałe	2 069 900	3 095 379
Funkcje korporacyjne	97 645	85 703
Przychody skonsolidowane	67 927 990	79 533 225

5.4. Informacje o wiodących klientach

W Grupie Kapitałowej w przychodach z tytułu sprzedaży bezpośredniej nie zidentyfikowano wiodącego klienta.

6. Rzeczowe aktywa trwałe

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Grunty	893 847	891 185
Budynki i budowle	9 356 414	9 200 217
Urządzenia techniczne i maszyny	11 444 752	11 934 523
Środki transportu i pozostałe	863 386	875 729
Środki trwałe w budowie	4 512 038	3 367 103
	27 070 437	26 268 757

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych:

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2009	927 151	14 186 253	25 310 048	1 935 661	3 411 193	45 770 306
Zwiększenia	1 524	35 926	180 674	100 709	3 386 602	3 705 435
Reklasyfikacje	9 006	987 131	1 081 494	154 695	(2 169 356)	62 970
Zmniejszenia	(5 945)	(93 993)	(410 160)	(171 655)	(33 826)	(715 579)
Różnice kursowe	(6 786)	(87 711)	(345 790)	(13 432)	(33 187)	(486 906)
31 grudnia 2009	924 950	15 027 606	25 816 266	2 005 978	4 561 426	48 336 226
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2009	35 966	4 986 036	13 375 525	1 059 932	44 090	19 501 549
Amortyzacja	-	611 562	1 634 707	214 204	-	2 460 473
Inne zwiększenia	773	5 206	63 077	17 055	-	86 111
Odpisy aktualizujące	(2 953)	(58 767)	(22 347)	3 143	5 411	(75 513)
zawiązanie	3 442	60 335	30 817	5 437	9 976	110 007
odwrócenie	(6 395)	(119 102)	(53 164)	(2 294)	(4 565)	(185 520)
Reklasyfikacje	-	225 861	(218 624)	(82)	-	7 155
Zmniejszenia	(14)	(54 854)	(314 077)	(101 471)	-	(470 416)
Różnice kursowe	(2 669)	(43 852)	(146 747)	(50 189)	(113)	(243 570)
31 grudnia 2009	31 103	5 671 192	14 371 514	1 142 592	49 388	21 265 789
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2008	821 923	12 924 187	21 108 183	1 665 764	2 525 125	39 045 182
Zwiększenia	1 062	26 202	69 286	163 641	3 714 927	3 975 118
Reklasyfikacje	21 787	799 325	2 020 748	89 078	(3 008 168)	(77 230)
Zmniejszenia	(6 326)	(163 231)	(309 156)	(113 329)	(29 890)	(621 932)
Różnice kursowe	88 705	599 770	2 420 987	130 507	209 199	3 449 168
31 grudnia 2008	927 151	14 186 253	25 310 048	1 935 661	3 411 193	45 770 306
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2008	63 599	4 018 804	9 278 459	808 091	42 304	14 211 257
Amortyzacja	-	584 060	1 603 836	207 313	-	2 395 209
Inne zwiększenia	2 179	3 459	17 101	5 648	-	28 387
Odpisy aktualizujące	(33 511)	309 212	2 002 361	67 995	1 221	2 347 278
zawiązanie	6 396	380 267	2 019 213	69 190	9 428	2 484 494
odwrócenie	(39 907)	(71 055)	(16 852)	(1 195)	(8 207)	(137 216)
Zmniejszenia	(372)	(97 336)	(263 873)	(83 481)	-	(445 062)
Różnice kursowe	4 071	167 837	737 641	54 366	565	964 480
31 grudnia 2008	35 966	4 986 036	13 375 525	1 059 932	44 090	19 501 549
Wartość księgowa netto						
1 stycznia 2009	891 185	9 200 217	11 934 523	875 729	3 367 103	26 268 757
31 grudnia 2009	893 847	9 356 414	11 444 752	863 386	4 512 038	27 070 437
1 stycznia 2008	758 324	8 905 383	11 829 724	857 673	2 482 821	24 833 925
31 grudnia 2008	891 185	9 200 217	11 934 523	875 729	3 367 103	26 268 757

Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wynosiły odpowiednio 2 812 957 tysięcy złotych i 2 972 643 tysiące złotych, z uwzględnieniem różnic kursowych.

Odpisy aktualizujące wykazane w ruchu rzeczowego majątku trwałego stanowią różnicę między wartością księgową netto aktywów a ich wartością odzyskiwalną. Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. Gdyby w 2009 roku zastosowano ubiegłoroczne okresy użytkowania amortyzacja byłaby większa o 9 921 tysięcy złotych.

Wartość brutto w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu wynosiła 2 618 871 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 1 967 344 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Składniki rzeczowego majątku trwałego o wartości księgowej 738 049 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 1 120 737 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy.

Wartość księgowa czasowo nieużywanych rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 189 457 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 942 231 tysięcy złotych.

7. Nieruchomości inwestycyjne

W 2009 i 2008 roku wystąpiły następujące zmiany w inwestycjach w nieruchomości:

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Stan na początek okresu	71 757	69 076
Przeklasyfikowanie z rzeczowych aktywów trwałych	-	2 037
Zakup	773	57
Sprzedaż	-	(215)
Korekta wyceny do wartości godziwej	(257)	(6 937)
Zmniejszenia z tytułu likwidacji	(228)	-
Różnice kursowe	(424)	8 157
Przeklasyfikowanie do rzeczowych aktywów trwałych	(134)	-
Pozostałe	-	(418)
	71 487	71 757

Składnikami inwestycji w nieruchomości są budynki socjalno-biurowe, częściowo przeznaczone pod wynajem oraz grunty.

W 2009 roku i 2008 roku Grupa uzyskała przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych w wysokości odpowiednio 11 954 tysiące złotych i 12 397 tysięcy złotych.

Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów wyniosły odpowiednio 2 898 tysięcy złotych w 2009 roku i 3 199 tysięcy złotych w 2008 roku. Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które w danym okresie nie przyniosły przychodów z czynszów wyniosły odpowiednio 425 tysięcy złotych w 2009 roku i 371 tysięcy złotych w 2008 roku.

W zależności od charakteru inwestycji w nieruchomości do oszacowania wartości godziwej niezależny rzeczoznawca majątkowy zastosował metody porównawczą i dochodową. Metodę porównawczą stosowano przy założeniu, że wartość wycenianej nieruchomości jest równa cenie, jaką uzyskamy na rynku za nieruchomość o podobnym charakterze. W metodzie dochodowej obliczenia przeprowadzono przy użyciu techniki dyskontowania strumieni pieniężnych, ze względu na zmienność dochodów w przewidywanej przyszłości. W analizie zastosowano 5-letni okres prognozy. Do dyskontowania zastosowano stopę dyskonta odzwierciedlającą wymaganą przez nabywców nieruchomości relację pomiędzy rocznym dochodem uzyskiwanym z nieruchomości a nakładami, jakie należy ponieść na ich zakup. Prognozy zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych dla wycenianych obiektów uwzględniają warunki zawarte we wszystkich umowach najmu oraz dowody zewnętrzne, takie jak aktualne rynkowe stawki najmu podobnych obiektów, tak samo zlokalizowanych i będących w takim samym stanie technicznym i standardzie oraz służące podobnym celom.

8. Wartości niematerialne

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Oprogramowanie	40 950	42 808
Patenty, znaki towarowe i licencje	494 383	484 102
Wartość firmy	89 811	87 633
Pozostałe	65 232	30 138
	690 376	644 681

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Zmiany stanu wartości niematerialnych przedstawiały się następująco:

	Oprogramowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto					
1 stycznia 2009	197 990	919 297	110 710	93 422	1 321 419
Nabycie	9 624	4 704	(40 531)	86 435	60 232
Inne zwiększenia	6 530	5 436	22 639	87 429	122 034
Reklasyfikacje	4 629	76 037	-	89	80 755
Zmniejszenia	(5 153)	(35 655)	14 151	(141 840)	(168 497)
Różnice kursowe	(2 947)	(3 086)	230	(2 360)	(8 163)
31 grudnia 2009	210 673	966 733	107 199	123 175	1 407 780
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące					
1 stycznia 2009	155 182	435 195	23 077	63 284	676 738
Amortyzacja	13 415	67 965	-	13 101	94 481
Inne zwiększenia	418	1 609	1 985	1 818	5 830
Odpisy aktualizujące	1 698	4 059	(7 380)	(7 171)	(8 794)
zawiązanie	3 266	4 059	-	-	7 325
odwrócenie	(1 568)	-	(7 380)	(7 171)	(16 119)
Zmniejszenia	(1 831)	(34 983)	(8)	(12 294)	(49 116)
Różnice kursowe	841	(1 495)	(286)	(795)	(1 735)
31 grudnia 2009	169 723	472 350	17 388	57 943	717 404
Wartość księgowa brutto					
1 stycznia 2008	156 108	838 262	108 468	61 101	1 163 939
Nabycie	10 413	4 421	(2 295)	20 915	33 454
Inne zwiększenia	4 267	247	-	11 560	16 074
Reklasyfikacje	6 270	57 027	-	4 767	68 064
Zmniejszenia	(3 731)	(26 151)	(2 833)	(13 738)	(46 453)
Różnice kursowe	24 663	45 491	7 370	8 817	86 341
31 grudnia 2008	197 990	919 297	110 710	93 422	1 321 419
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące					
1 stycznia 2008	124 685	366 645	22 610	33 171	547 111
Amortyzacja	12 227	65 619	-	11 180	89 026
Inne zwiększenia	755	105	2 010	9 338	12 208
Odpisy aktualizujące	1 072	38	(527)	11 816	12 399
zawiązanie	1 337	1 032	-	11 826	14 195
odwrócenie	(265)	(994)	(527)	(10)	(1 796)
Zmniejszenia	(2 681)	(11 510)	(3 374)	(6 808)	(24 373)
Różnice kursowe	19 124	14 298	2 358	4 587	40 367
31 grudnia 2008	155 182	435 195	23 077	63 284	676 738
Wartość księgowa netto					
1 stycznia 2009	42 808	484 102	87 633	30 138	644 681
31 grudnia 2009	40 950	494 383	89 811	65 232	690 376
1 stycznia 2008	31 423	471 617	85 858	27 930	616 828
31 grudnia 2008	42 808	484 102	87 633	30 138	644 681

Odpisy aktualizujące wartości niematerialne wynosiły na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku odpowiednio 16 917 tysięcy złotych i 15 005 tysięcy złotych, z uwzględnieniem różnic kursowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania wartości niematerialnych. Gdyby w 2009 roku zastosowano ubiegłoroczne okresy użytkowania amortyzacja byłaby większa o 2 778 tysięcy złotych.

Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych, będących nadal w użytkowaniu wynosi 193 047 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 220 221 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne i prawne ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Uprawnienia do emisji CO₂

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa posiadała przyznane i nabyte na rynku uprawnienia do emisji CO₂.

Przydział uprawnień do emisji CO₂ na poszczególne instalacje nastąpił w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów w formie Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień (KPRU II), w związku z przyjętym przez Unię Europejską Protokołem z Kioto z 11 grudnia 1997 roku do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych.

Uprawnienia do emisji CO₂ w Grupie Kapitałowej PKN ORLEN	Ilość (tona)
Posiadane na 31 grudnia 2008 roku	13 045 409
Rozliczone za 2008 rok	(12 027 869)
Otrzymane i nabyte w 2009 roku	14 334 086
Sprzedane w 2009 roku	(13 489 814)
Posiadane na 31 grudnia 2009 roku	1 861 812
Emisja w 2009 roku	(11 910 909)
Zapotrzebowanie do rozliczenia za 2009 rok	(10 049 097)
Transakcje zakupu na termin zawarte w 2009 roku	11 684 380

Grupa dokonała zmiany prezentacji informacji o uprawnieniach do emisji CO₂ w stosunku do 2008 roku z prezentacji uwzględniającej ilość uprawnień przyznanych dla pięcioletniego okresu rozliczeniowego na prezentację ilości posiadanych uprawnień do emisji CO₂ odzwierciedlającą rzeczywisty stan uprawnień zapisanych na rachunkach rozliczeniowych.

W dniu przyznania uprawnień do emisji CO₂ 14 listopada 2008 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wyniosła 17,50 EUR, natomiast w dniu 31 grudnia 2009 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wynosiła 12,33 EUR.

Wartość firmy

Roczny test utraty wartości:

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa PKN ORLEN dokonała oceny wartości ekonomicznej wartości firmy zgodnie z wymogami MSR 36 i stwierdziła brak konieczności dokonywania odpisów bądź odwróceń wobec istniejącego stanu.

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Wartość firmy z konsolidacji:		
ORLEN PetroTank Sp. z o.o.	11 298	11 298
PetroCentrum Sp. z o.o.	5 897	5 897
ShipService S.A.	3 145	3 145
Ceska Rafinerska AS	7 694	7 753
Pozostałe	815	492
	28 849	28 585
Wartość firmy z połączenia:		
Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o.	51 902	51 902
ORLEN Deutschland AG	8 966	7 052
Pozostałe	94	94
	60 962	59 048
Wartość firmy	89 811	87 633

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Wartość firmy z konsolidacji na początek okresu	28 585	27 014
Zwiększenia	(11)	6 368
PetroCentrum Sp. z o.o.	-	5 897
Grupa Orlen Lietuva	(4)	471
Pozostałe	(7)	-
Zmniejszenia	-	(5 897)
Petrozachód Sp. z o.o.	-	(4 597)
Petroprofit Sp. z o.o.	-	(1 175)
Morena Sp. z o.o.	-	(125)
Różnice kursowe	275	1 100
Wartości firmy z konsolidacji na koniec okresu	28 849	28 585

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Wartość firmy z połączenia na początek okresu	59 048	58 844
Zwiększenia	2 210	-
ORLEN Deutschland AG	2 210	-
Zmniejszenia	(538)	(1 569)
AB Mazeikiu Elektrine	(538)	-
ORLEN Deutschland AG	-	(1 569)
Różnice kursowe	242	1 773
Wartości firmy z połączenia na koniec okresu	60 962	59 048

Koncesje

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała koncesje z tytułu usług o charakterze świadczeń publicznych, z tytułu których wnoszone są coroczne opłaty obciążające wynik finansowy danego okresu.

Spółki Grupy Kapitałowej jako właściciele poszczególnych koncesji wydanych przez odpowiednie organy administracji publicznej dysponują koncesjami w szczególności na:

- Wytwarzanie paliw ciekłych;
- Obrót paliwami ciekłymi;
- Magazynowanie paliw ciekłych;
- Obrót paliwami gazowymi;
- Dystrybucja paliw gazowych;
- Krajowy transport paliw;
- Wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu drogowego;
- Wytwarzanie energii elektrycznej;
- Obrót energią elektryczną;
- Przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej;
- Wytwarzanie ciepła;
- Obrót ciepłem;
- Przesyłanie i dystrybucja ciepła;
- Magazynowanie węglowodorów płynnych;
- Eksploatacja złoża soli kamiennej;
- Rozpoznanie złoża soli kamiennej;
- Poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego
- Usługi ochrony osób i mienia.

Koncesje na obrót paliwami ciekłymi i gazowymi, wytwarzanie i magazynowanie paliw ciekłych, dystrybucję paliw gazowych, wytwarzanie, obrót oraz przesyłanie i dystrybucję ciepła, wytwarzanie, obrót, przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej wydane są w większości przypadków na okres 10 lat. Koncesje na krajowy transport paliw oraz wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu drogowego wydane są na okres od 5 do 45 lat. Koncesje na magazynowanie węglowodorów płynnych (do 1 września 2029 roku) i eksploatację złoża soli kamiennej (do 29 kwietnia 2033 roku) wydane są na okres 30 lat a koncesja na rozpoznanie złoża soli kamiennej (do 3 lutego 2012

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

roku) wydana została na okres 6 lat. Koncesje na poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego wydawane są na okres 5 lat (do 30 października 2012 roku).

9. Prawo wieczystego użytkowania gruntu

Grupa rozpoznała w ewidencji pozabilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane na mocy decyzji administracyjnej, w wysokości 981 672 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 993 711 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Prawa te były wycenione wg wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2004 roku.

10. Długoterminowe aktywa finansowe

a) Aktywa dostępne do sprzedaży

	Siedziba	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31 grudnia 2009	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31 grudnia 2008	Podstawowa działalność
SK Eurochem Sp. z o.o.	Polska - Włocławek	21 490	21 490	17,37%	17,37%	produkcja wyrobów chemicznych
Naftoport Sp. z o.o.	Polska – Gdańsk	31 026	31 026	14,10%	14,10%	budowa i eksploatacja stanowisk przeładunkowych paliw płynnych
Wodkan S.A.	Polska – Ostrów Wielkopolski	869	1 142	2,69%	2,84%	usługi wodno-kanalizacyjne
Pozostałe		6 248	8 516			
Wartość netto		59 633	62 174			

Odpisy aktualizujące aktywa dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wynosiły odpowiednio 78 570 tysięcy złotych i 81 059 tysięcy złotych.

b) Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała udziały i akcje w następujących jednostkach wycenianych metodą praw własności:

	Wartość księgowa na dzień		Udział Grupy w kapitale zakładowym/w ogólnej liczbie głosów na dzień		Podstawowa działalność
	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008	
Polkomtel SA	809 483	961 151	24,39%	24,39%	świadczenie usług w zakresie telefonii komórkowej
Wartość firmy powstała na nabyciu Polkomtel SA	537 920	537 920	-	-	usługi telekomunikacyjne
Inne	54 183	62 061	-	-	
	1 401 586	1 561 132	24,39%	24,39%	

Poniżej ujawniono skrócone informacje finansowe obejmujące łączne wartości aktywów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, przychodów, kosztów finansowych i wysokości zysku za 2009 i 2008 rok w spółce Polkomtel S.A.:

Polkomtel S.A. (Wybrane dane finansowe)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa obrotowe	1 345 004	1 577 911
Aktywa trwałe	7 065 775	7 097 736
Zobowiązania krótkoterminowe	4 112 669	3 697 124
Zobowiązania długoterminowe	969 861	1 042 891
	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przychody ze sprzedaży	7 881 712	8 328 875
Zysk z działalności operacyjnej	1 532 943	1 889 180
Zysk przed opodatkowaniem	1 385 161	1 678 319
Podatek dochodowy	(277 924)	(317 080)
Zysk netto	1 107 237	1 361 239

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

c) Spółki współkontrolowane konsolidowane metodą proporcjonalną

PKN ORLEN posiada 50%-owy udział w spółce joint-venture – Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. (BOP), zajmującej się produkcją, dystrybucją i sprzedażą poliolefin oraz w spółce Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A., która zajmuje się doradztwem, zarządzaniem i kierowaniem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzaniem holdingami i zagospodarowaniem, kupnem i sprzedażą nieruchomości na własny rachunek.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach BOP przedstawiał się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa obrotowe	440 694	489 856
Aktywa trwałe	713 142	780 708
Zobowiązania krótkoterminowe	342 867	799 154
Zobowiązania długoterminowe	345 027	1 526

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przychody	1 178 196	1 384 139
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(1 059 890)	(1 337 059)
Zysk brutto na sprzedaży	118 306	47 080
Koszty sprzedaży	(69 772)	(67 473)
Koszty ogólnego zarządu	(11 833)	(12 254)
Przychody i koszty operacyjne netto	288	(556)
Zysk/Strata z działalności operacyjnej	36 989	(33 204)
Przychody/koszty finansowe netto	(47 977)	(90 088)
Strata przed opodatkowaniem	(10 988)	(123 291)
Podatek dochodowy	5 403	(12 928)
Strata netto	(16 391)	(110 363)

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach Płockiego Parku Przemysłowo-Technologicznego S.A. przedstawiał się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa obrotowe	22 698	22 198
Aktywa trwałe	26 001	27 441
Zobowiązania krótkoterminowe	16 565	17 424
Zobowiązania długoterminowe	-	6

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przychody	852	1 018
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(672)	(698)
Zysk/Strata brutto na sprzedaży	180	320
Koszty ogólnego zarządu	(2 063)	(2 126)
Przychody i koszty operacyjne netto	706	1 083
Przychody/koszty finansowe netto	1 082	1 330
Zysk przed opodatkowaniem	(95)	607
Podatek dochodowy	(21)	114
Zysk netto	(75)	493

11. Utrata wartości aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2009 roku przeprowadzono test na utratę wartości aktywów dla ośrodków generujących przepływy pieniężne (CGU – ang. Cash Generating Unit), w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości zgodnie z MSR 36. W wyniku testu nie stwierdzono utraty wartości aktywów trwałych.

Na dzień 31 grudnia 2008 najistotniejszego odpisu aktualizującego wartość aktywów dokonano w kwocie netto (2 177 549) tysięcy złotych w odniesieniu do CGU Orlen Lietuva prezentowanej w segmencie rafineryjnym (nota 8). Zawiązanie i odwrócenie odpisów dotyczyło urządzeń technicznych i maszyn w wysokości (1 921 240) tysięcy złotych, budynków i budowli w wysokości (189 556) tysięcy złotych i pozostałych w wysokości (66 753) tysięcy

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

złotych. Wartość zastosowanej stopy dyskontowej przed opodatkowaniem dla Orlen Lietuva wynosiła 10,80%. Ze względu na walutę funkcjonalną, którą dla Orlen Lietuva jest USD, stopa wolna od ryzyka została ustalona na podstawie oprocentowania amerykańskich obligacji rządowych.

Opis okoliczności przeprowadzenia testu utraty wartości aktywów dla roku 2008 został zaprezentowany w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy PKN ORLEN za 2008 rok (Nota 7.8).

Analizy zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe Grupy PKN ORLEN zawarte w zatwierdzonym Planie Średnioterminowym 2009-2013 skorygowane do poziomu zatwierdzonych budżetów odpowiednio dla 2010 roku w modelu dla roku 2009 i budżetu 2009 dla modelu w roku 2008. Projekcje na kolejne lata analizy zostały oszacowane na bazie danych z ostatniego okresu szczegółowych planów z ewentualnymi korektami doprowadzającymi poziom przepływów pieniężnych do poziomu uznanego za adekwatny w kolejnych latach. Okres analizy dla poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne został ustalony na podstawie planowanego okresu użytkowania głównych składników majątkowych poszczególnych CGU.

Przyjęte przez Grupę prognozy przyszłych wyników finansowych opierają się na szeregu założeń, których część dotycząca czynników makroekonomicznych, w tym: kursy walut, ceny surowców, stopy procentowe jest poza kontrolą Spółki. Zmiany tych założeń mogą wpłynąć na sytuację finansową Grupy, w tym na wyniki testów na utratę wartości aktywów trwałych i w konsekwencji mogą doprowadzić do zmian sytuacji majątkowej oraz wyników finansowych Spółki.

Informacje o kwocie zawiązania oraz odwrócenia odpisów aktualizujących w odniesieniu do każdej grupy aktywów zawarte są w notach o zmianie stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych (nota 6) oraz o zmianie stanu wartości niematerialnych (nota 8).

Gdyby przyjęto ubiegłoroczne założenia szacowany poziom odpisu nie odbiegałby istotnie od aktualnie ujętych.

12. Długoterminowe pożyczki i należności

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zaliczki na środki trwałe w budowie	698	39 937
Pożyczki udzielone	34 967	18 009
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	12 057
Pozostałe należności	11 282	17 743
	46 947	87 746

13. Zapasy

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Materiały	5 816 392	4 920 803
Półprodukty i produkty w toku	763 586	753 667
Produkty gotowe	3 544 367	3 033 643
Towary	495 514	380 934
	10 619 859	9 089 047

Przedsiębiorcy operujący na polskim rynku, zobowiązani byli do końca 2009 roku utworzyć zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw (z wyłączeniem gazu płynnego LPG), w ilości odpowiadającej, co najmniej 76-dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim. W przypadku LPG obowiązywała wielkość odpowiadająca, co najmniej 13 dniom.

Szczegółowy sposób tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych w Polsce określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 sierpnia 2009 roku (Dz. U. nr 150 poz. 1211).

Szczegółowy sposób tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych w Republice Litewskiej określa Rozporządzenie nr 1901 z dnia 5 grudnia 2002 roku dotyczące zatwierdzenia procedury budowy, gromadzenia i utrzymywania magazynów produktów ropopochodnych i olejów oraz minimalnych ilości produktów ropopochodnych.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Powyższe rozporządzenie zostało zmienione w dniu 28 grudnia 2008 roku poprawką do ustawy o numerze X-115, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku. Zmiana ta ustanawia, że 90-dniowe zapasy obowiązkowe powinny być zgromadzone do 31 grudnia 2009 roku. Zmianie uległy także proporcje zapasów obowiązkowych. Zamiast proporcji 50/50 podmioty gospodarcze powinny akumulować 60-dniową wartość zapasów, a Państwo – 30-dniową.

W Republice Czeskiej sposób tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych reguluje Ustawa nr 189/1999 „Zapasy obowiązkowe ropy naftowej” wydana przez Parlament Republiki Czech z dnia 29 lipca 1999 znowelizowana Rozporządzeniem nr 560/2004 z dnia 24 września 2004. Zapasy obowiązkowe utrzymywane są przez Państwową Agencję na poziomie 90 dni importu netto ropy i finansowane są z budżetu.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wartość brutto zapasów obowiązkowych w Grupie wyniosła odpowiednio 6 050 447 tysięcy złotych i odpowiednio 5 261 019 tysięcy złotych.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów wynosiły 142 097 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 511 930 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Odpisy aktualizujące wartość zapasów prezentowane są w koszcie własnym sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku na zapasach o wartości księgowej odpowiednio 161 460 tysięcy złotych i 180 558 tysięcy złotych był ustanowiony zastaw jako zabezpieczenie zobowiązań Grupy.

14. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Dostawy i usługi	4 491 501	4 706 398
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	188 878	189 690
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	430 121	617 365
Sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych	3 830	14 353
Zaliczki na środki trwałe w budowie	158 710	487 637
Odszkodowania dotyczące ubezpieczeń Grupa Orlen Lietuva	12 338	207 326
Zaliczki na dostawy	12 607	2 848
Pozostałe należności	119 501	130 557
Należności netto	5 417 486	6 356 174
Odpis aktualizujący wartość należności	572 387	564 262
Należności brutto	5 989 873	6 920 436

Należności w walutach obcych wynoszą na dzień 31 grudnia 2009 roku 2 492 442 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2008 roku 2 671 114 tysięcy złotych.

Należności z tytułu dostaw i usług wynikają głównie ze sprzedaży wyrobów gotowych i towarów handlowych.

Szczegółowe rozbieżności od jednostek powiązanych zaprezentowano w notce 34 - Informacje o podmiotach powiązanych.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej i działalności finansowej.

15. Krótkoterminowe aktywa finansowe

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	43 208	123 698
Instrumenty pochodne rozpoznane w aktywach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń	81 666	132 550
Dostępne do sprzedaży	247	178
Pożyczki udzielone i należności	55 884	1 406
	181 005	257 832

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

16. Środki pieniężne

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	2 890 883	1 228 664
Pozostałe środki pieniężne (w tym środki pieniężne w drodze)	35 410	31 288
Pozostałe aktywa pieniężne	14 746	84 272
	2 941 039	1 344 224
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	24 459	115 136

17. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

W Grupie PKN ORLEN do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zakwalifikowano następujące pozycje aktywów:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Udziały w Celio	12 173	12 267
Udziały w Konsorcjum Olejów Przetworzonych	84	84
Udziały w Apex-Elzar i Arbud	4 784	-
Inne składniki aktywów trwałych	15 137	39 136
	32 178	51 487

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa UNIPETROL posiadała 97 udziałów w CELIO a.s. o wartości nominalnej 1 miliona CZK. Udział Grupy UNIPETROL w spółce CELIO a.s. został zaklasyfikowany jako aktywo obrotowe przeznaczone do sprzedaży. Zarząd i Rada Nadzorcza UNIPETROL zaakceptowały plan sprzedaży inwestycji w CELIO a.s.. Całkowita wartość księgowa inwestycji wynosi 78 333 tysiące CZK. Transakcja sprzedaży jest przewidywana na kwiecień 2010 roku.

Pozycja innych składników aktywów trwałych obejmuje budynki i budowle, grunty, urządzenia techniczne i maszyny oraz środki transportu.

Wartość odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży w 2009 roku wyniosła 4 404 tysiące złotych.

18. Kapitał własny

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 534 636 tysięcy złotych, zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym. Podzielony jest na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 złotych każda.

Kapitał zakładowy na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku składał się z następujących serii akcji:

	Liczba wyemitowanych akcji na 31/12/2009	Liczba wyemitowanych akcji na 31/12/2008	Ilość akcji zatwierdzonych do emisji na 31/12/2009	Ilość akcji zatwierdzonych do emisji na 31/12/2008
Seria A	336 000 000	336 000 000	336 000 000	336 000 000
Seria B	6 971 496	6 971 496	6 971 496	6 971 496
Seria C	77 205 641	77 205 641	77 205 641	77 205 641
Seria D	7 531 924	7 531 924	7 531 924	7 531 924
	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako nowa seria akcji. Wszystkie powyższe serie mają dokładnie takie same prawa.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Polityka zarządzania kapitałem

Celem Grupy w zarządzaniu kapitałem jest ochrona zdolności Grupy do kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Zarząd monitoruje poziom wskaźnika zwrotu z kapitału, który jest definiowany jako stosunek wyniku z działalności operacyjnej do kapitału własnego. Na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wartość wskaźnika wynosiła odpowiednio 5% i (8)%.

Zarząd monitoruje również poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe. Dodatkowo Grupa monitoruje poziom wskaźnika zadłużenia.

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zadłużenie	13 204 227	13 892 765
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 941 039	1 344 224
Zadłużenie netto	10 263 188	12 548 541
Kapitał własny	21 707 211	20 531 647
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	47%	61%

18.1. Wybrane dane w zakresie kapitałów własnych (przypisanych akcjonariuszom Jednostki Dominującej)

Kapitał zakładowy na moment zmiany zasad rachunkowości, tj. stosowania MSR/MSSF, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych o kwotę 522 999 tysięcy złotych i zaprezentowany w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej: korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną przy emisji akcji serii B, C i D. Kapitał ten na moment zmiany zasad rachunkowości, tj. stosowania MSR/MSSF, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych o kwotę 168 803 tysiące złotych i zaprezentowany w pozycji: korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej.

Saldo kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Saldo kapitału z tytułu różnic kursowych z przeliczeń jednostek podporządkowanych jest korygowane o różnice wynikające z przeliczenia sprawozdania finansowego głównie spółek: ORLEN Deutschland z EUR na PLN, Grupy UNIPETROL z CZK na PLN i Grupy Orlen Lietuva z USD na PLN. W ramach tej pozycji prezentowane są również różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych w USD ujmowane jako zabezpieczenia inwestycji netto w podmiocie zagranicznym.

18.2. Kapitał zakładowy

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Kapitał zakładowy	534 636	534 636
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	522 999	522 999
	1 057 635	1 057 635

18.3. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058 450	1 058 450
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	168 803	168 803
	1 227 253	1 227 253

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

18.4. Proponowany podział zysku za 2009 rok

a) Proponowany podział zysku za 2009 rok

Polityka Dywidend PKN ORLEN S.A. przewiduje określanie rekomendowanego poziomu dywidend w relacji do wolnych przepływów pieniężnych dla akcjonariuszy po realizacji budżetu inwestycyjnego i optymalizacji struktury kapitałowej („Free Cash Flow to Equity” – FCFE). Według przyjętej metodologii, w zależności od wyniku operacyjnego, nakładów inwestycyjnych oraz oczekiwań, co do zmian w poziomie zadłużenia w nadchodzącym okresie, Zarząd rozważa propozycję poziomu wypłaty dywidendy od 50% FCFE (określonego jako minimum w Polityce Dywidend) wzwyż.

Mimo dobrych wyników Spółki za rok 2009, wyliczenie FCFE daje wynik ujemny. W związku z powyższym, oraz uwzględniając utrzymujący się wysoki poziom zadłużenia Koncernu, Zarząd proponuje, by zysk netto za 2009 rok w kwocie 1 635 885 461,24 złotych został przeznaczony w całości na kapitał zapasowy Spółki.

b) Pokrycie straty za 2008 rok zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Na podstawie art. 395 § 2 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 7 ust. 7 pkt 3 Statutu Spółki, Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A., po zapoznaniu się z wnioskiem Zarządu, oceną Rady Nadzorczej, postanowiło stratę za rok 2008 w wysokości (1 570 947 088,55) złotych pokryć z kapitału zapasowego Spółki.

Pokrycie straty wynika z zapisu § 1 Uchwały nr 6 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN z dnia 30 czerwca 2009 roku.

18.5. Kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych

Kapitał akcjonariuszy mniejszościowych obejmuje część aktywów netto podmiotów zależnych, która nie jest w sposób bezpośredni lub pośredni własnością akcjonariuszy Jednostki Dominującej.

Kapitał akcjonariuszy mniejszościowych w podziale na spółki:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Grupa Kapitałowa Unipetrol	2 040 319	2 138 492
Grupa Kapitałowa Anwil	337 488	327 534
Grupa Kapitałowa Rafineria Trzebinia	95 999	73 804
Grupa Kapitałowa Rafineria Nafty Jedlicze	33 310	32 403
Inowrocławskie Kopalnie Soli "Solino" S.A.	38 279	35 176
Petrolot Sp. z o.o.	31 948	36 021
Orlen Oil Sp. z o.o.	20 286	17 876
Pozostałe	71 679	57 250
	2 669 308	2 718 556

19. Kredyty i pożyczki

	długoterminowe		krótkoterminowe	
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Kredyty bankowe i pożyczki	10 475 021	1 445 052	1 555 657	11 242 325
Dłużne papiery wartościowe	1 135 511	1 165 599	38 038	39 789
	11 610 532	2 610 651	1 593 695	11 282 114

Wartość kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych spadła o 688 538 tysięcy złotych netto w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

a) Kredyty bankowe

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na tysiące złotych)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Złoty polski	828 115	814 927
Dolar amerykański	5 394 002	5 166 249
Euro	5 692 169	6 331 979
Korona czeska	106 856	350 249
Lit litewski	9 536	23 973
	12 030 678	12 687 377

- według rodzaju stopy procentowej

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
WIBOR	828 115	814 927
zmienna stopa	828 115	814 927
LIBOR	5 394 002	5 166 249
stała stopa procentowa	737 776	885 501
zmienna stopa	4 656 226	4 280 748
EURIBOR	5 692 169	6 331 979
zmienna stopa	5 692 169	6 331 979
PRIBOR	106 856	350 249
zmienna stopa	106 856	350 249
VLIBOR	9 536	23 973
zmienna stopa	9 536	23 973
	12 030 678	12 687 377

Grupa Kapitałowa PKN ORLEN S.A. opiera swoje finansowanie o stopę zmienną. W zależności od waluty finansowania są to O/N, T/N, jednotygodniowe do sześciomiesięcznego WIBOR, LIBOR, EURIBOR, PRIBOR oraz VILIBOR powiększone o marżę. Marża ta odzwierciedla ryzyko związane z finansowaniem Grupy Kapitałowej oraz zależna jest od poziomu wskaźnika zadłużenia netto (Net DEBT) do EBITDA (wynik operacyjny powiększony o amortyzację) i na dzień 31 grudnia 2009 nie przekraczała 3 punktów procentowych dla większości (89 %) kredytów.

b) Pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku pożyczki obejmują pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku pożyczkę Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. od udziałowca Basell Europe HoldingS BV w kwocie 20 547 tysięcy złotych.

Na aktywach Grupy zabezpieczone były pożyczki i kredyty w wysokości 512 047 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 676 047 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

c) Dłużne papiery wartościowe

- według terminu wykupu

Stan dłużnych papierów wartościowych na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiał się następująco:

	Obligacje długoterminowe o stałym oprocentowaniu	Obligacje długoterminowe o zmiennym oprocentowaniu
Wartość nominalna	310 800	750 000
Wartość księgowa	411 462	762 087
Termin wykupu	2013-12-28	2012-02-27
Rodzaj zabezpieczenia	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na tysiące złotych)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Złoty polski	762 087	767 723
Korona czeska	411 462	437 665
	1 173 549	1 205 388

Grupa korzysta z kredytów i pożyczek zarówno w złotych polskich jak i w walutach obcych, oprocentowanych głównie według zmiennych stóp procentowych.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na 31 grudnia 2008 roku 9 475 449 tysięcy złotych zobowiązań długoterminowych z tytułu kredytów zostało wykazanych w zobowiązaniach krótkoterminowych. Były to zobowiązania wynikające z umów kredytowych zawierających zapis odnośnie wymaganego poziomu relacji zadłużenia netto do wskaźnika EBITDA (wynik z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację), który na dzień 31 grudnia 2008 roku został przekroczony. Szczegółowy opis zawarto w skonsolidowanym sprawozdaniu za rok 2008 (nota 7.16).

W kwietniu 2009 roku Jednostka Dominująca zakończyła rozmowy z kredytodawcami, uzyskując zgodę na okresowe przekroczenie maksymalnego wskaźnika zadłużenia oraz na kontynuowanie współpracy w ramach wcześniej przyznanych limitów i terminów spłaty kredytów. Inna spółka Grupy Kapitałowej w grudniu 2009 roku uzyskała zgodę kredytodawców na przekroczenie maksymalnego wskaźnika zadłużenia na 31 grudnia 2008 roku i zrestrukturyzowała umowę kredytową wydłużając okres kredytowania.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki naruszenia spłat kapitału bądź odsetek z tytułu kredytów lub pożyczek.

20. Rezerwy

	długoterminowe		krótkoterminowe	
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Środowiskowa	335 263	341 378	37 365	50 331
Na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	229 831	246 229	31 700	37 759
Na ryzyko gospodarcze	63 917	83 400	78 256	555 512
Na koszty programów osłonowych	-	49 266	51 369	40 762
Pozostałe	32 910	27 014	648 427	68 696
	661 921	747 287	847 117	753 060

W 2009 roku wystąpiły następujące zmiany stanu rezerw:

Zmiana stanu rezerw długoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2009	341 378	246 229	83 400	49 266	27 014	747 287
Utworzenie	5 424	6 638	-	-	9 781	21 843
Reklasyfikacje	(2 796)	(84)	-	(49 266)	(32)	(52 178)
Wykorzystanie	(3 543)	(3 566)	-	-	(915)	(8 024)
Odwrocenie	(4 353)	(19 274)	(19 258)	-	(3 056)	(45 941)
Różnice kursowe	(847)	(112)	(225)	-	118	(1 066)
31 grudnia 2009	335 263	229 831	63 917	-	32 910	661 921

Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2009	50 331	37 759	555 512	40 762	68 696	753 060
Utworzenie	3 078	27 693	91 568	11 898	608 440	742 677
Reklasyfikacje	2 796	44	(560)	49 266	3 639	55 185
Wykorzystanie	(14 405)	(29 409)	(558 902)	(50 775)	(24 172)	(677 663)
Odwrocenie	(4 366)	(4 387)	(9 067)	(1 317)	(6 640)	(25 777)
Różnice kursowe	(69)	-	(295)	1 535	(1 536)	(365)
31 grudnia 2009	37 365	31 700	78 256	51 369	648 427	847 117

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

W 2008 roku wystąpiły następujące zmiany stanu rezerw:

Zmiana stanu rezerw długoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2008	369 827	229 124	104 189	58 021	38 105	799 266
Utworzenie	5 032	35 651	556	-	3 068	44 307
Reklasyfikacje	(20 977)	-	-	(7 335)	(441)	(28 753)
Wykorzystanie	(488)	(11 394)	-	-	(791)	(12 673)
Odwrocenie	(22 549)	(12 376)	(32 221)	(1 420)	(18 856)	(87 422)
Różnice kursowe	10 533	5 224	10 876	-	5 929	32 562
31 grudnia 2008	341 378	246 229	83 400	49 266	27 014	747 287

Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2008	57 782	31 147	455 526	69 856	108 841	723 152
Utworzenie	1 682	29 020	161 493	5 110	59 644	256 949
Reklasyfikacje	20 977	(104)	2 261	9 535	(2 547)	30 122
Wykorzystanie	(30 185)	(20 214)	(60 295)	(43 410)	(25 713)	(179 817)
Odwrocenie	(1 099)	(2 059)	(6 678)	(2 850)	(81 179)	(93 865)
Różnice kursowe	1 174	(31)	3 205	2 521	9 650	16 519
31 grudnia 2008	50 331	37 759	555 512	40 762	68 696	753 060

Rezerwa środowiskowa

Grupa jest prawnie zobowiązana do rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładu produkcyjnego w Płocku, stacji paliw oraz baz magazynowych. Niezależni eksperci dokonali oceny zanieczyszczonych obiektów oraz oszacowali przyszłe wydatki na ryzyka środowiskowe w tym zakresie. Zarząd dokonał szacunku rezerwy na ryzyka środowiskowe związane z usunięciem zanieczyszczeń na podstawie analiz przygotowanych przez niezależnych ekspertów. Kwota rezerwy odpowiada najlepszemu szacunkowi Zarządu, co do przyszłych wydatków biorąc pod uwagę średni poziom kosztów ponoszonych na rekultywację, w podziale na obiekty, będące podstawą utworzenia rezerwy.

Potencjalne przyszłe zmiany regulacji i praktyki dotyczące ochrony środowiska mogą wpłynąć na wielkość tej rezerwy w przyszłych okresach.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia

Spółki Grupy Kapitałowej realizują program wypłaty nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia, które obejmują odprawy emerytalne i rentowe dla pracowników, zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania i inne świadczenia po okresie zatrudnienia (ZFŚS, deputat węglowy). Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Rezerwa na ZFŚS jest obliczona metodą indywidualną, dla każdego uprawnionego osobno. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana wysokość świadczenia, jakie Spółka zobowiązuje się ponieść na podstawie wewnętrznego regulaminu. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego roku obrotowego jest obliczana przez niezależnego aktuariusza i przeszacowywana, jeżeli wystąpią istotne przesłanki mające wpływ na wysokość tego zobowiązania. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego rok obrotowy.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

– Świadczenia pracownicze

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Wartość bieżąca zobowiązań na 01/01/2009	162 617	121 371	283 988
Koszty bieżącego zatrudnienia	8 507	5 295	13 802
Koszty odsetek	7 959	6 883	14 842
Zyski i straty aktuarialne	(8 192)	(8 719)	(16 911)
Wypłacone świadczenia	(23 007)	(11 943)	(34 950)
Koszty przeszłego zatrudnienia	11	12	23
Pozostałe	(850)	1 587	737
Wartość bieżąca zobowiązania na 31/12/2009	147 045	114 486	261 531
Wartość księgowa zobowiązania na 31/12/2009	147 045	114 486	261 531

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Wartość bieżąca zobowiązań na 01/01/2008	150 377	109 894	260 271
Koszty bieżącego zatrudnienia	11 670	9 452	21 122
Koszty odsetek	6 479	5 998	12 477
Zyski i straty aktuarialne	12 584	4 470	17 054
Wypłacone świadczenia	(17 049)	(12 275)	(29 324)
Koszty przeszłego zatrudnienia	408	41	449
Pozostałe	(1 852)	3 791	1 939
Wartość bieżąca zobowiązania na 31/12/2008	162 617	121 371	283 988
Wartość księgowa zobowiązania na 31/12/2008	162 617	121 371	283 988

stan na	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń
31/12/2009	261 531
31/12/2008	283 988
31/12/2007	260 271
31/12/2006	215 814
31/12/2005	216 405

Łączna kwota kosztów ujętych w wyniku finansowym

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Koszty bieżącego zatrudnienia	13 802	21 122
Koszty odsetek	14 842	12 477
Zyski/straty aktuarialne	(16 911)	17 053
Koszty przeszłego zatrudnienia	23	449
Zyski z tytułu ograniczenia programu - (dotyczy programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia jak również innych świadczeń pracowniczych)	46	(1 192)
Pozostałe	691	3 130
	12 493	53 039

W 2009 roku w Grupie wartość rezerwy na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia uległy zmianie, spowodowanej przyjęciem innych założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta, oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń.

Gdyby przyjęto ubiegłoroczne założenia rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia byłaby wyższa o 10 576 tysięcy złotych.

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Grupa Kapitałowa przyjęła poniższe założenia aktuarialne:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	2009	2010	2011	2012 i lata następne
Stopa dyskonta	5,75%	5,75%	5,75%	5,75%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	5%	5%	5%	5% oraz 3,5% w pozostałych latach
Przewidywalna inflacja	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Koszty świadczeń ujmuje się w następujących pozycjach sprawozdania z całkowitych dochodów.

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Koszty ogólnego zarządu	9 536	48 790
Koszty sprzedaży	41	64
Koszt wytworzenia	2 081	2 353
Pozostałe koszty operacyjne	1 121	3 859
Pozostałe przychody operacyjne	(1 044)	6
Zmiana struktury udziałowej	758	(2 033)
	12 493	53 039

– **Programy określonych składek**

W oparciu o obowiązujące przepisy Grupa ma obowiązek odprowadzić składki do państwowych programów ubezpieczeń emerytalnych i rentowych. Z chwilą uiszczenia składek Grupa nie ma dalszych obowiązków w zakresie dokonywanych płatności. Skutki ujmuje się jako koszty świadczeń pracowniczych.

Obciążenie z tytułu programu określonych składek (ZUS) za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku wynosiło 332 449 tysięcy złotych i odpowiednio za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku 310 654 tysiące złotych.

Rezerwa na ryzyko gospodarcze

Ryzyka gospodarcze szerzej opisano w notce o postępowaniach sądowych (nota 39). Zmniejszenie rezerwy na ryzyko gospodarcze jest głównie skutkiem uregulowania zobowiązań związanych ze sporem z Agrofert a.s. i ENERGA - OPERATOR SA.

Rezerwa na koszty programów osłonowych

W związku z przeprowadzanymi w Spółce procesami restrukturyzacji, uruchomiono programy osłonowe dla pracowników. W ramach tych programów pracownicy, z którymi w wyniku prowadzonych działań restrukturyzacyjnych rozwiązano bądź rozwiąże się stosunek pracy za porozumieniem stron z przyczyn nie dotyczących pracownika, otrzymują dodatkowe odprawy oraz możliwość skorzystania z pakietu szkoleń. Pracownicy, którzy zmieniają miejsce świadczenia pracy z inicjatywy pracodawcy mogą skorzystać z pakietu relokacyjnego obejmującego środki na zagospodarowanie oraz zwrot kosztów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania.

Pozostałe rezerwy

Wzrost pozostałych rezerw związany jest głównie z utworzeniem rezerwy w kwocie 588 869 tysięcy złotych na zakup praw do emisji CO₂ wymaganych do rozliczenia emisji za 2009 rok.

21. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Umowy leasingu finansowego	70 525	70 413
Udzielone gwarancje	14 358	5 348
Pozostałe	48 538	65 793
	133 421	141 554

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

22. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Dostawy i usługi	7 130 654	4 464 176
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 561 697	1 356 514
Podatek od towarów i usług	791 151	703 443
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	96 572	323 240
Zwrot kosztu akcyzy dla kontrahentów przechowujących produkty w swoich składach podatkowych	152 865	174 776
Nabyte rzeczowe aktywa trwałe	1 150 007	741 447
Niezafakturowane usługi	63 660	38 269
Rabaty i upusty dla klientów	64 174	77 690
Dywidendy	5 719	1 085
Zaliczki na dostawy	32 095	65 842
Wynagrodzenia	194 710	180 814
Urlopy pracownicze	48 376	53 179
Fundusze specjalne	19 347	16 444
Opłata środowiskowa	9 646	9 249
Zarachowanie zobowiązań inwestycyjnych	64 817	-
Leasing finansowy	28 951	63 827
Pozostałe zobowiązania	80 101	107 172
	11 494 542	8 377 167

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania denominowane w walutach obcych wynoszą 9 429 566 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 4 999 484 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Wartość księgowa krótkoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług odpowiada ich wartości godziwej ze względu na ich krótkoterminowy charakter.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku na aktywach Grupy zabezpieczone były zobowiązania z tytułu dostaw i usług w wysokości 68 983 tysięcy złotych.

23. Przychody przyszłych okresów

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Subwencje pozyskane z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego	55 210	59 200
Niezrealizowane punkty w programie lojalnościowym VITAY	64 565	72 845
Pozostałe	14 188	17 476
	133 963	149 521

Program VITAY jest programem lojalnościowym stworzonym dla klientów indywidualnych. Program VITAY funkcjonuje na rynku polskim od 14 lutego 2001 roku. Klienci dokonując zakupów w ramach programu otrzymują punkty VITAY, które następnie mogą wymienić na nagrody. Od czerwca 2006 roku nagroda jest dostępna paliwowa dla klientów w formie udzielanego rabatu na zakup paliwa.

Na niezrealizowaną i zapisaną na kontach klientów ilość punktów rozpoznaje się przychody przyszłych okresów. Przychody przyszłych okresów szacowane są na podstawie wskaźników udziału punktów, na które wydano nagrody paliwowe i pozapaliwowe, ilości punktów do realizacji w przyszłym okresie oraz bieżącego kosztu punktu w programie VITAY.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

24. Pozostałe zobowiązania finansowe

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Wykup udziałowców mniejszościowych Grupa Orlen Lietuva	-	842 485
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe wykazywane w wartości godziwej przez wynik finansowy	64 851	91 357
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające	52 418	278 704
Pozostałe	205	63
	117 474	1 212 609

25. Przychody ze sprzedaży

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Sprzedaż produktów	69 789 249	80 230 439
Sprzedaż usług	1 484 152	-
Podatek akcyzowy i inne opłaty	(19 829 406)	(18 312 878)
Przychody ze sprzedaży produktów netto	51 443 995	61 917 561
Sprzedaż towarów	17 013 116	19 730 227
Sprzedaż materiałów	297 367	-
Podatek akcyzowy i inne opłaty	(826 488)	(2 114 563)
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów netto	16 483 995	17 615 664
	67 927 990	79 533 225

Na kwotę przychodów zrealizowanych przez Grupę wpłynęła kwota uzyskanych ulg/obniżek w podatku akcyzowym w 2009 roku w wysokości 756 692 tysięcy złotych i odpowiednio w 2008 roku 612 792 tysięcy złotych.

Ulg/obniżenia stosowano w oparciu o obowiązujące przepisy w spółkach Grupy.

W 2008 roku obowiązywało Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 2004r w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego § 12 (Dz.U. z 2006r. Nr 72 poz. 500 z późn.zm.), od marca 2009 roku § 11 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2009 roku w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego, natomiast 15 października 2009 roku ogłoszona została pozytywna decyzja Komisji Europejskiej dotycząca przyznania Polsce środka pomocy w sprawie Pomoc Państwa nr 57/2008 i z tym dniem obowiązują przepisy art.89 ust.1 pkt.3, 7 i 8 Ustawy z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym(Dz U z 2009 r Nr 3, poz.11, z późn.zm.).

26. Koszty działalności operacyjnej

Koszt własny sprzedaży

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(46 825 709)	(56 685 848)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(15 022 992)	(17 313 474)
	(61 848 701)	(73 999 322)

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Koszty według rodzaju

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Zużycie materiałów i energii	(43 380 026)	(52 235 477)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(15 022 992)	(17 313 474)
Usługi obce	(3 699 892)	(3 952 554)
Wynagrodzenia i świadczenia na rzecz pracowników	(2 003 670)	(1 959 754)
Amortyzacja	(2 567 646)	(2 491 383)
Podatki i opłaty	(421 907)	(437 282)
Pozostałe	(1 634 767)	(3 457 125)
	(68 730 900)	(81 847 048)
Zmiana stanu zapasów	480 187	(101 990)
Świadczenia na własne potrzeby	156 040	64 561
Koszty operacyjne	(68 094 673)	(81 884 477)
Koszty sprzedaży	3 507 700	3 323 721
Koszty ogólnego zarządu	1 504 707	1 462 477
Pozostałe koszty operacyjne	1 233 565	3 098 957
Koszty własny sprzedaży	(61 848 701)	(73 999 322)

W kosztach usług obcych rozpoznano koszty nakładów badawczych w wysokości 12 047 tysięcy złotych w 2009 roku i 20 394 tysiące złotych w 2008 roku.

27. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	773 714	95 997
Odwrocenie rezerw	46 714	125 562
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	99 140	149 027
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	184 153	136 833
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	55 870	150 200
Dotacje	6 526	7 004
Różnice inwentaryzacyjne	12 845	12 458
Pozostałe	84 797	70 849
	1 263 759	747 930

Pozostałe przychody operacyjne dotyczące otrzymanych dotacji w Grupie dotyczą głównie środków otrzymanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Pozostałe koszty operacyjne

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	(50 579)	(49 655)
Zawiązanie rezerw	(696 427)	(196 745)
Odpisy aktualizujące wartość należności	(152 971)	(137 455)
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(118 120)	(2 512 935)
Koszty i straty z tytułu usuwania szkód	(19 055)	(20 369)
Likwidacja i niedobory składników majątku obrotowego oraz podatki od ponadnormalnych ubytków	(52 005)	(30 017)
Darowizny	(13 480)	(15 749)
Pozostałe	(130 928)	(136 032)
	(1 233 565)	(3 098 957)

W związku ze zbyciem praw do emisji CO₂ w 2009 roku w pozycji zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych wykazano 717 177 tysięcy złotych, natomiast w pozycji zawiązanie rezerw wykazano 588 869 tysięcy złotych z tytułu utworzenia rezerwy na zakup praw wymaganych do rozliczenia emisji CO₂ za 2009 rok. W efekcie łączny wpływ na wynik operacyjny wynosi 128 308 tysięcy złotych.

28. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Odsetki	58 799	127 630
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	679 407	139 837
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	316	934
Zmniejszenie odpisu aktualizującego wartość należności	13 100	11 507
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	330 222	359 083
Aktualizacja wartości inwestycji	2 626	4 188
Pozostałe	9 805	59 621
	1 094 275	702 800

Koszty finansowe

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Odsetki	(463 148)	(541 765)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	(183 348)	(1 240 529)
Straty ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	(41)	(1 104)
Aktualizacja wartości inwestycji	(870)	(8 061)
Zwiększenie odpisu aktualizującego wartość należności	(8 823)	(14 837)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	(318 219)	(451 927)
Pozostałe	(48 625)	(23 191)
	(1 023 074)	(2 281 414)

Od dnia 1 stycznia 2009 roku, zgodnie z MSR 23, Grupa kapitalizuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia te koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów trwałych. Kwota kosztów skapitalizowanych w 2009 roku wyniosła 126 367 tysięcy złotych. Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego za 2009 rok wyniosła 3,52 %.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

29. Podatek dochodowy

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Podatek dochodowy bieżący	(331 702)	(290 650)
Podatek odroczony	191 217	679 427
	(140 485)	388 777

Podatek odroczony na 31 grudnia 2009 roku oraz na 31 grudnia 2008 roku ujmuje efekt zmiany stosowanej na Litwie stawki podatkowej z 20% w roku 2009 na 15% w roku 2010 oraz z 15% w roku 2008 na 20% w roku 2009 w wartościach 55 270 tysięcy złotych i (150 941) tysięcy złotych.

Różnica pomiędzy kwotą podatku wykazanego w wyniku finansowym a kwotą obliczoną według stawki od zysku przed opodatkowaniem wynika z następujących pozycji:

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Podstawa opodatkowania	1 440 652	(2 915 403)
Podatek dochodowy obliczony odpowiednio w 2009 i 2008 roku według obowiązującej stawki (19 % w Polsce)	(273 724)	553 927
Różnice stawek pomiędzy Polską a Niemcami (24%)	(10 158)	(2 667)
Różnice stawek pomiędzy Polską a Czechami (20%)	2 557	1 139
Różnice stawek pomiędzy Polską a Litwą (15%)	5 168	368
Strata podatkowa za okres sprawozdawczy, na którą nie ujęto aktywa z tytułu podatku odroczonego	(25 417)	(19 386)
Strata podatkowa z poprzednich okresów sprawozdawczych, na którą ujęto aktywo z tytułu podatku odroczonego	32 198	-
Rezerwa na ryzyko gospodarcze i roszczenia sporne	(14 506)	(34 464)
Wycena spółek metodą praw własności	51 247	50 638
Niepodatkowe różnice kursowe	11 054	(27 646)
Przeszacowanie podatku dochodowego odroczonego w związku ze zmianą stawek podatkowych na Litwie	55 270	(150 941)
Pozostałe	25 826	17 809
Podatek dochodowy	(140 485)	388 777
Efektywna stawka podatku	10%	13%

Grupa PKN ORLEN nie stanowi podatkowej Grupy Kapitałowej. Ze względu na to, że spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, aktywo z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwa na podatek odroczony muszą być obliczone indywidualnie w poszczególnych spółkach. W rezultacie, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek odroczony – aktywo wynosi 290 820 tysięcy złotych na 31 grudnia 2009 roku i 485 362 tysięcy złotych na 31 grudnia 2008 roku oraz rezerwa na podatek odroczony wynosi 836 330 tysięcy złotych na 31 grudnia 2009 roku i 1 134 686 tysięcy złotych na 31 grudnia 2008 roku.

W 2009 roku nastąpiło zmniejszenie innych całkowitych dochodów wskutek odniesienia podatku odroczonego na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wysokości (26 891) tysięcy złotych, w 2008 roku nastąpiło zwiększenie innych całkowitych dochodów z tego tytułu o 45 984 tysięcy złotych.

Podatek odroczony od zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w Grupie ORLEN Lietuva (net investment hedge) został ujęty w innych całkowitych dochodach w pozycji Różnice kursowe z konsolidacji i wynosił za 2009 rok (47 709) tysięcy złotych a za 2008 rok 93 188 tysięcy złotych.

Rezerwa netto na podatek odroczony na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku składa się z następujących pozycji:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa z tytułu podatku odroczonego:		
Rezerwa środowiskowa	65 370	68 399
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	93 721	111 002
Odpisy aktualizujące wartość należności	21 396	25 780
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne oraz rezerwa na niewykorzystane urlopy	55 475	64 423
Niezrealizowane punkty w programie lojalnościowym VITAY	12 267	13 726
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	499 797	514 211
Wycena instrumentów finansowych	10 920	16 693
Odpisy aktualizujące finansowy majątek trwały	5 545	5 208
Odpis aktualizujący wartość zapasów	28 008	112 648
Pozostałe rezerwy	130 569	43 007
Niezrealizowane ujemne różnice kursowe	179 294	233 785
Pozostałe koszty wynagrodzeń	24 548	27 902
Zarachowane koszty	22 960	6 656
Strata podatkowa	237 213	220 708
Pozostałe	31 623	36 048
	1 418 706	1 500 196
Rezerwa na podatek odroczony:		
Ulga inwestycyjna	82 685	82 064
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	1 787 653	1 982 632
Nadwyżka aportu nad wartością objętych akcji	42 869	48 197
Leasing finansowy traktowany jako operacyjny w prawie podatkowym	13 688	30 433
Pozostałe	37 321	6 194
	1 964 216	2 149 520
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego netto	545 510	649 324

Na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała nierozliczone straty podatkowe w wysokości 133 260 tysięcy złotych i 102 031 tysięcy złotych, w związku z którymi nie ujęto składnika aktywów z tytułu podatku dochodowego.

30. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

a) Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zmiana stanu należności handlowych oraz pozostałych należności zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	984 388	564 816
różnica:		
Przeniesienie z działalności operacyjnej do inwestycyjnej:	(378 689)	7 944
Zmiana stanu zaliczek na środki trwałe w budowie	(368 166)	(4 738)
Zmiana stanu należności inwestycyjnych	(10 523)	12 682
Zmiana z tytułu zmiany składu Grupy Kapitałowej	3 478	(1 841)
Zmiana stanu należności przeklasyfikowanych do aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	(14 969)	-
Różnice kursowe	20 295	393 076
Pozostałe	41 828	22 787
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	656 332	986 782

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(1 530 812)	1 276 362
Zmiana stanu zapasów z tytułu zmiany składu Grupy Kapitałowej	-	(6)
Różnice kursowe	(79 066)	500 049
Reklasyfikacje	(53 027)	-
Pozostałe	226	2 427
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	(1 662 679)	1 778 832

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych i zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	3 109 242	(766 122)
różnica:		
Przeniesienie z działalności operacyjnej do inwestycyjnej:	(408 560)	62 051
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	(408 560)	62 051
Przeniesienie z działalności operacyjnej do finansowej:	30 130	(30 120)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dywidendy	(4 634)	364
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu	34 764	(30 484)
Zmiana z tytułu zmiany składu Grupy Kapitałowej	(7 508)	(9 985)
Różnice kursowe	93 054	(593 050)
Pozostałe	4 598	(72 171)
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	2 820 956	(1 409 397)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	8 691	13 794
Zmiana z tytułu zmiany składu Grupy Kapitałowej	(1 981)	492
Zmiana stanu rezerw na podatek odroczonej dotyczący instrumentów finansowych	-	(6 354)
Różnice kursowe	(8 796)	(34 270)
Pozostałe	-	4 393
Zmiana stanu rezerw w rachunku przepływów pieniężnych	(2 086)	(21 945)

b) Wpływ środków pieniężnych netto ze sprzedaży udziałów i akcji w jednostkach powiązanych

Zrealizowana cena sprzedaży akcji i udziałów wyniosła w 2009 roku 2 086 tysięcy złotych i odpowiednio w 2008 roku 214 219 tysięcy złotych.

Środki pieniężne usunięte ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w związku ze sprzedażą akcji i udziałów w jednostkach powiązanych wyniosły w 2009 roku 117 tysięcy złotych i 14 738 tysiące złotych w 2008 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

31. Instrumenty finansowe

a) Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe w podziale na kategorie

	Nota	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	15	43 208	135 755
Instrumenty pochodne rozpoznane w aktywach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń	15	81 666	132 550
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	10,15	59 880	62 352
Pożyczki udzielone i należności:		4 729 303	5 095 792
Należności długoterminowe	12	11 282	17 743
Pożyczki udzielone	12,15	90 851	19 415
Należności krótkoterminowe	14	4 627 170	5 058 634
Środki pieniężne	16	2 941 039	1 344 224
Aktywa według kategorii		7 855 096	6 770 673
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	21,24	70 406	91 357
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń	24	52 418	278 704
Pozostałe zobowiązania:		21 721 016	20 080 803
Krótkoterminowe zobowiązania	22	8 494 958	5 315 169
Kredyty, pożyczki i emisja dłużnych papierów wartościowych	19	13 204 227	13 892 765
Inne	21,24	21 831	872 869
Zobowiązania według kategorii		21 843 840	20 450 864
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	22	99 476	134 240
Zobowiązania finansowe		21 943 316	20 585 104

Instrumenty finansowe w podziale na klasy

	Nota	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Udziały i akcje w Spółkach	10,15	59 880	62 352
Należności krótkoterminowe	14	4 627 170	5 058 634
Udzielone pożyczki	12,15	90 851	19 415
Aktywa z wyceny instrumentów pochodnych i wbudowanych	15	124 874	268 305
Środki pieniężne	16	2 941 039	1 344 224
Należności długoterminowe	12	11 282	17 743
Aktywa finansowe		7 855 096	6 770 673
Emisja dłużnych papierów wartościowych	19	1 173 550	1 205 388
Kredyty i pożyczki	19	12 030 677	12 687 377
Zobowiązania krótkoterminowe	22	8 494 958	5 315 169
Wycena instrumentów pochodnych i wbudowanych	21,24	122 824	370 061
Leasing finansowy	21,24	99 476	134 240
Inne	21,24	21 831	872 869
Zobowiązania finansowe		21 943 316	20 585 104

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

b) Zabezpieczenia zobowiązań i zobowiązań warunkowych na aktywach finansowych

Aktywa finansowe ustanowione jako zabezpieczenia zobowiązań lub zobowiązań warunkowych

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Cesja należności	278 609	272 971
Środki pieniężne zabezpieczone na rachunkach bankowych	134 787	154 826

Ponadto aktywa, eliminowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKN Orlen, prezentowane w jednostkowych sprawozdaniach spółek, stanowiły zabezpieczenie zobowiązań spółek w ramach Grupy Kapitałowej.

Jest to zastaw w wysokości 43 553 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku - ustanowiony na udziałach w spółce ORLEN Oil i ORLEN Asfalt, będący zabezpieczeniem kredytu Rafinerii Trzebinia.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2008 roku ustanowiona została cesja wierzytelności od PKN ORLEN z tytułu dzierżawy magazynu ropy i paliw w wysokości 3 460 tysięcy złotych, jako zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego w IKS Solino.

Powyższe zabezpieczenia dotyczą w większości kredytów bankowych spółek Grupy i mogą zostać przejęte przez kredytodawcę w przypadku braku terminowej spłaty zobowiązań kapitałowych i odsetkowych. Dotychczas, sytuacja taka nie miała miejsca oraz nie stwierdzono ryzyka zaistnienia takiej sytuacji w przewidywalnej przyszłości.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne wynikające z przychodów operacyjnych z tytułu sprzedaży produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz kosztów operacyjnych z tytułu zakupu ropy przed ryzykiem zmiany kursu walutowego (EUR/PLN dla sprzedaży, USD/PLN dla zakupów oraz sprzedaży). Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne związane z realizacją projektów inwestycyjnych przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (EUR/PLN, USD/PLN, JPY/PLN).

Dla wyżej wymienionych transakcji stosuje się rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge). Jako instrumenty zabezpieczające stosowane są instrumenty pochodne (kontrakty forward i swapy).

Grupa zabezpiecza również przepływy pieniężne z tytułu płatności odsetkowych związanych z emisją obligacji w PLN oraz przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania wykorzystując w tym celu IRS (swap procentowy).

Transakcje zabezpieczające, których rozliczanie i wycena do wartości godziwej wpływa na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie zostały zawarte w 2007 – 2009 roku.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowany termin realizacji i planowany termin wpływu na wynik zabezpieczanego przepływu:

- wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie ujęta w wyniku finansowym:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
Ekspozycja walutowa operacyjna		
2009 rok	-	(242 545)
2010 rok	40 246	-
Ekspozycja na stopę procentową		
2009 - 2012	-	(29 919)
1Q 2010 - 1Q 2012	(5 154)	-
1Q 2010 - 1Q 2014	(12 284)	-
	22 808	(272 464)

- wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie zaliczona do wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych, a w okresach następnych ujęta w wyniku finansowym poprzez odpisy amortyzacyjne:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Planowana data realizacji zabezpieczonego przepływu pieniężnego		
2009 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	-	105 494
2010 rok i następne (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	6 441	20 816
	6 441	126 310

W 2009 roku z kapitału własnego usunięto (214 031) tysięcy złotych i ujęto:

- w wyniku finansowym w sprzedaży produktów – (313 143) tysięcy złotych, w nadwyżce różnic kursowych 9 776 tysięcy złotych, w odsetkach 261 tysięcy złotych oraz w rozliczeniu i wycenie instrumentów finansowych – (15 364) tysięcy złotych, oraz
- w środkach trwałych w budowie 104 444 tysiące złotych.

W 2008 roku z kapitału własnego usunięto 62 645 tysięcy złotych i ujęto:

- w wyniku finansowym w sprzedaży produktów – 72 438 tysięcy złotych, w nadwyżce różnic kursowych (6 557) tysięcy złotych i w odsetkach 48 tysięcy złotych, w kosztach finansowych z tytułu rozliczenia instrumentów (3 131) tysięcy złotych, oraz
- w wartości księgowej rzeczowych aktywów trwałych (156) tysięcy złotych.

Grupa posiada kontrakty zarówno na zakup i sprzedaż waluty, wskutek czego zmiany rynkowe w znacznym stopniu kompensują się w sensie ekonomicznym.

Niestosowanie rachunkowości zabezpieczeń

Dla transakcji zawieranych i rozliczanych w tym samym kwartale nie stosujemy rachunkowości zabezpieczeń, dlatego wynik z rozliczenia ujmowany jest w wynikach okresu.

Wartość godziwa transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne związane z realizacją projektów inwestycyjnych przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (USD/PLN, EUR/PLN), dla których nie stosujemy rachunkowości zabezpieczeń, w związku z wyodrębnieniem wbudowanych instrumentów pochodnych dla tych kontraktów na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 17 886 tysięcy złotych i odpowiednio 111 553 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym

Począwszy od drugiego kwartału 2008 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym (net investment hedge). Zabezpieczenie inwestycji netto polega na zabezpieczeniu ryzyka walutowego od części inwestycji netto w podmiocie zagranicznym, którego walutą funkcjonalną jest USD.

Za instrument zabezpieczający udziały w aktywach netto Grupy Orlen Lietuva zostały uznane zobowiązania finansowe w tej walucie. Ujemne różnice kursowe, z tytułu przeliczenia tych zobowiązań na PLN w wysokości 381 944 tysięcy złotych (z uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego) zostały ujęte w innych całkowitych dochodach w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych”.

d) Wartość godziwa instrumentów finansowych

Porównanie wartości godziwej do wartości księgowej instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Aktywa finansowe	stan na 31/12/2009		stan na 31/12/2008	
	Wartość godziwa	wartość księgowa	wartość godziwa	wartość księgowa
Udzielone pożyczki	90 739	90 851	19 220	19 415
Inne	8 804	11 282	17 794	17 743
	99 543	102 133	37 014	37 158
Zobowiązania finansowe				
Emisja dłużnych papierów wartościowych	1 206 947	1 173 550	1 197 112	1 205 388
Kredyty i pożyczki	12 054 959	12 030 677	12 814 463	12 687 377
Leasing finansowy	91 364	99 476	126 823	134 240
Inne	21 460	21 831	853 404	872 806
	13 374 730	13 325 534	14 991 802	14 899 811

Powyższe porównanie wartości księgowych i wartości godziwych instrumentów finansowych nie obejmuje klas instrumentów finansowych, które mają charakter krótkoterminowych należności i zobowiązań, których wartość księgowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Metody i założenia przyjęte na potrzeby wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wg zamortyzowanego kosztu

Nabyte obligacje, udzielone pożyczki, zobowiązania finansowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i inne wyceniono do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowano przy zastosowaniu stóp dyskontowych obliczonych na podstawie rynkowych stóp procentowych (wg stanu na koniec okresów sprawozdawczych na podstawie kwotowań 3-miesięcznych stóp procentowych dostępnych w systemie Reuters) powiększonych o marżę właściwą dla poszczególnych instrumentów finansowych.

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
WIBOR 3M	4,270%	5,880%
EURIBOR 3M	0,700%	2,892%
LIBOR 3M	0,251%	1,425%
PRIBOR 3M	1,540%	3,630%
VILIBOR 3M	3,900%	9,890%

Metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej Grupa wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenę wszystkich instrumentów pochodnych wyliczoną w wartości godziwej.

Grupa wycenia instrumenty pochodne do wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego Grupa nie dokonywała zmian metod wyceny instrumentów pochodnych.

Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia oraz jako zobowiązania, gdy ich wartość jest ujemna. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy roku obrotowego.

Wartość godziwa udziałów i akcji notowanych na aktywnych rynkach jest ustalana na podstawie notowań rynkowych (Poziom 1). W pozostałych przypadkach, wartość godziwa jest ustalana na podstawie danych wsadowych prócz cen giełdowych sklasyfikowanych na poziomie 1, dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio (Poziom 2).

Instrumenty finansowe, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa posiada udziały i akcje w spółkach, dla których nie jest możliwe sporządzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach. Wartości akcji i udziałów na dzień 31 grudnia 2009 roku i 2008 roku ujęte zostały odpowiednio w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy w kwocie 58 764 tysięcy

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

złotych i 61 032 tysięcy złotych według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec okresu sprawozdawczego nie ma wiążących decyzji w zakresie sposobu i terminu zbycia tych aktywów.

e) Charakter i zakresy ryzyk związanych z instrumentami finansowymi

Działalność Grupy wiąże się przede wszystkim z narażeniem na następujące ryzyka finansowe:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyka rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej),

Ryzyko kredytowe

Grupa narażona jest w dużym stopniu na ryzyko kredytowe związane przede wszystkim z należnościami handlowymi. Grupa prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi. Grupa, w celu zminimalizowania ryzyka kredytowego, a także w celu utrzymywania możliwie najniższego kapitału obrotowego zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia.

Przyjęty okres spłaty należności związanych z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14-30 dni.

Kontrahent kupujący z odroczonym terminem płatności jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Dodatkowo należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiana jest windykacja należności.

W oparciu o analizę należności dokonano podziału kontrahentów na dwie grupy:

- I grupa – kontrahenci z dobrą lub bardzo dobrą historią współpracy w danym roku;
- II grupa – pozostali kontrahenci.

Podział należności nieprzeterminowanych według opisanego powyżej kryterium:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Grupa I	2 978 781	3 144 952
Grupa II	897 147	966 915
	3 875 928	4 111 867

Analiza wiekowa aktywów finansowych, które są zaległe na koniec okresu sprawozdawczego, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości:

	Należności krótkoterminowe stan na 31/12/2009	Pożyczki udzielone stan na 31/12/2009	Należności krótkoterminowe stan na 31/12/2008	Pożyczki udzielone stan na 31/12/2008
Do 1 miesiąca	629 167	-	762 429	-
1-3 miesiące	37 578	-	52 866	-
3-6 miesięcy	18 349	-	22 241	-
6-12 miesięcy	15 659	78	7 290	78
Powyżej roku	50 490	-	101 941	78
	751 243	78	946 767	156

Koncentracja ryzyka związanego z należnościami handlowymi jest ograniczona ze względu na dużą liczbę kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki polskiej, niemieckiej, czeskiej i litewskiej.

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów stanowiących dodatnią wycenę instrumentów pochodnych, jest uważane przez Grupę za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie mniejszym niż A.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe dla poszczególnych klas.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Udziały i akcje w spółkach	59 880	62 352
Należności krótkoterminowe	4 627 170	5 058 634
Udzielone pożyczki	90 851	19 415
Aktywa z wyceny kontraktów terminowych	124 874	268 305
Środki pieniężne	2 941 039	1 344 224
Inne	11 282	17 743
	7 855 096	6 770 673

Ze względu na współpracę Grupy głównie z polskimi i międzynarodowymi bankami o wysokim ratingu kredytowym ryzyko związane z lokowaniem środków pieniężnych jest znacząco ograniczone.

W ocenie Zarządu ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Informacje dotyczące utraty wartości poszczególnych klas aktywów ujęte są w notach opisujących te aktywa.

Grupa na dzień 31 grudnia 2009 i 31 grudnia 2008 roku nie rozpoznała aktywów stanowiących zabezpieczenia na rzecz Grupy.

W następstwie zmiany warunków płatności w odniesieniu do należności od odbiorców produktów Grupy w wysokości 13 409 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i odpowiednio 32 523 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku nie wystąpiła konieczność rozpoznania w wyniku finansowym utraty wartości tych należności.

Grupa przeprowadza analizy aktywów finansowych, w przypadku których indywidualnie dokonuje odpisów zgodnie z zasadami przedstawionymi w polityce rachunkowości.

Ryzyko płynności

Grupa narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku, wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) wynosił 1,37, natomiast wartość tego wskaźnika na 31 grudnia 2008 roku wynosiła 0,81.

Szczegółowe informacje w zakresie kredytów zawiera nota nr 19.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu kredytów wynosiło 17 029 569 tysięcy złotych, z tego pozostało do wykorzystania 4 794 093 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2008 roku odpowiednio 16 931 082 tysięcy złotych i 5 770 166 tysięcy złotych.

W celu zapewnienia dodatkowego źródła środków potrzebnych do zabezpieczenia swojej płynności finansowej Jednostka Dominująca podpisała w 2006 roku Program Emisji Obligacji. Emisje obligacji umożliwiają Spółce wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Koszt pozyskania środków dla Jednostki Dominującej jest konkurencyjny w stosunku do kredytów bankowych. Program emisji obligacji jest również wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach krajowej i zagranicznej Grupy Kapitałowej.

W celu optymalizacji kosztów finansowych w Grupie Kapitałowej funkcjonuje system zarządzania płynnością – cash pool obejmujący na dzień 31 grudnia 2009 roku ponad 20 spółek.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w 2009 i 2008 roku przedstawiała się następująco:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

31/12/2009	do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Wyemitowane obligacje – wartość niezdyskontowana	12 163	750 000	-	-	762 163
Otrzymane kredyty i pożyczki - wartość niezdyskontowana	2 417 338	9 567 397	40 138	878 021	12 902 894
Zobowiązania handlowe	8 494 958	-	-	-	8 494 958
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych - kwoty rozliczane brutto	78 330	5 555	-	-	83 885
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych - kwoty rozliczane netto	-	5 154	33 699	-	38 853
Pozostałe zobowiązania finansowe	65	19 130	1 213	1 423	21 831
	11 002 854	10 347 236	75 050	879 444	22 304 584

31/12/2008	do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Wyemitowane obligacje – wartość niezdyskontowana	52 262	-	750 000	397 875	1 200 137
Otrzymane kredyty i pożyczki - wartość niezdyskontowana	11 698 643	1 197 797	244 901	14 219	13 155 560
Zobowiązania handlowe	5 352 149	-	-	-	5 352 149
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych - kwoty rozliczane brutto	279 459	69 364	-	-	348 823
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych - kwoty rozliczane netto	7 376	-	13 862	-	21 238
Pozostałe zobowiązania finansowe	842 783	24 722	2 650	2 714	872 869
	18 232 672	1 291 883	1 011 413	414 808	20 950 776

W pozycji otrzymane kredyty i pożyczki – wartość niezdyskontowana, na dzień 31 grudnia 2008 roku kwota 9 475 449 tysięcy złotych dotyczy zobowiązań długoterminowych przekwalifikowanych na zobowiązania krótkoterminowe ze względu na zaistniałe przekroczenie warunków części umów kredytowych.

Ryzyka rynkowe

Grupa narażona jest na ryzyka rynkowe związane z kursami walutowymi, stopami procentowymi, cenami towarów i cenami uprawnień do emisji CO₂.

Zarządzanie ryzykami rynkowymi w ramach Grupy PKN ORLEN prowadzone jest poprzez jednostki, które w największym stopniu narażone są na te ryzyka, tj. PKN ORLEN, Basell ORLEN Polyolefins, ORLEN Asphalt, Anwil, a także UNIPETROL oraz Orlen Lietuva.

PKN ORLEN zarządza ryzykami rynkowymi wynikającymi z powyższych czynników w oparciu o Politykę zarządzania ryzykiem rynkowym. Polityka określa zasady zarządzania każdą z tych ekspozycji poprzez zdefiniowanie procesu pomiaru ekspozycji, parametrów zabezpieczania danego ryzyka, instrumentów stosowanych dla celów zabezpieczeń, jak również obowiązującego dla zabezpieczeń danego źródła ryzyka horyzontu czasowego. Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są realizowane poprzez wskazane do tego komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego, Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

– Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji własnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. W przypadku kursu EUR/PLN, w walucie tej denominowane są przychody ze sprzedaży produktów petrochemicznych. Dla tej grupy pozycji hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie (np. odsetki od kredytów denominowane w EUR, część zakupów inwestycyjnych).

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji aktywów i pasywów (stan na 31 grudnia 2009 roku) na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut w stosunku do PLN:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

rok zakończony 31/12/2009

Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(515 838)	-15%	515 838
EUR/PLN	+15%	(760 774)	-15%	760 774
JPY/PLN	+15%	(30 109)	-15%	30 109
		(1 306 721)		1 306 721

Wpływ instrumentów finansowych na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	3 158	-15%	(3 158)
EUR/PLN	+15%	(109 247)	-15%	109 247
JPY/PLN	+15%	39 427	-15%	(39 427)
		(66 662)		66 662

Wpływ instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(938 630)	-15%	938 630
EUR/PLN	+15%	5 159	-15%	(5 159)
CZK/PLN	+15%	(102 652)	-15%	102 652
JPY/PLN	+15%	2	-15%	(2)
LTL/PLN	+15%	60 134	-15%	(60 134)
		(975 987)		975 987

Łączny wpływ instrumentów finansowych na kapitał własny				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(1 451 310)	-15%	1 451 310
EUR/PLN	+15%	(864 862)	-15%	864 862
CZK/PLN	+15%	(102 652)	-15%	102 652
JPY/PLN	+15%	9 320	-15%	(9 320)
LTL/PLN	+15%	60 134	-15%	(60 134)
		(2 349 370)		2 349 370

Wpływ zmian kursów istotnych walut w stosunku do PLN na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2009 roku:

rok zakończony 31/12/2009

Łączny wpływ na kapitały własne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(336 294)	-15%	336 294
EUR/PLN	+15%	(795 946)	-15%	795 946
CZK/PLN	+15%	870 094	-15%	(870 094)
JPY/PLN	+15%	9 318	-15%	(9 318)
		(252 828)		252 828

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na 31 grudnia 2009 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut w stosunku do PLN na kapitały własne z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2009 roku:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

rok zakończony 31/12/2009

Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	176 386	-15%	(176 386)
EUR/PLN	+15%	74 075	-15%	(74 075)
CZK/PLN	+15%	870 094	-15%	(870 094)
		1 120 555		(1 120 555)

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji aktywów i pasywów (stan na 31 grudnia 2008 roku) na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut w stosunku do PLN:

rok zakończony 31/12/2008

Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(575 829)	-15%	575 829
EUR/PLN	+10%	(582 187)	-10%	582 187
CZK/PLN	+10%	152 575	-10%	(152 575)
JPY/PLN	+20%	(3 771)	-20%	3 771
LTL/PLN	+10%	65 056	-10%	(65 056)
		(944 156)		944 156

Wpływ instrumentów finansowych na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(29 669)	-15%	29 669
EUR/PLN	+10%	(114 619)	-10%	114 619
JPY/PLN	+20%	75 405	-20%	(75 405)
		(68 883)		68 883

Wpływ instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	66 337	-15%	(66 337)
EUR/PLN	+10%	108 527	-10%	(108 527)
CZK/PLN	+10%	308 781	-10%	(308 781)
JPY/PLN	+20%	1	-20%	(1)
LTL/PLN	+10%	4 136	-10%	(4 136)
		487 782		(487 782)

Łączny wpływ instrumentów finansowych na kapitał własny				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(539 161)	-15%	539 161
EUR/PLN	+10%	(588 279)	-10%	588 279
CZK/PLN	+10%	461 356	-10%	(461 356)
JPY/PLN	+20%	71 635	-20%	(71 635)
LTL/PLN	+10%	69 192	-10%	(69 192)
		(525 257)		525 257

Wpływ zmian kursów istotnych walut w stosunku do PLN na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2008 roku:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

rok zakończony 31/12/2008

Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	987 322	-15%	(987 322)
EUR/PLN	+10%	44 703	-10%	(44 703)
CZK/PLN	+10%	604 430	-10%	(604 430)
		1 636 455		(1 636 455)

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na 31 grudnia 2008 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut w stosunku do PLN na kapitały własne z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2008 roku.

rok zakończony 31/12/2008

Łączny wpływ na kapitały własne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	381 824	-15%	(381 824)
EUR/PLN	+10%	(652 103)	-10%	652 103
CZK/PLN	+10%	757 005	-10%	(757 005)
JPY/PLN	+20%	71 634	-20%	(71 634)
LTL/PLN	+10%	65 056	-10%	(65 056)
		623 416		(623 416)

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie zmienności historycznej dla poszczególnych kursów walut oraz prognoz analityków.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/ spadkach kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchylenia kursów walut na wartość godziwą przy niezmiennych poziomach stóp procentowych.

Dla pozostałych walut wrażliwość instrumentów finansowych jest nieistotna z punktu widzenia Grupy.

– Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z udzielonych pożyczek, posiadanych lokat bankowych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek opartych o zmienne stopy procentowe. Grupa posiada transakcje pochodne zabezpieczające (swapy procentowe IRS) część ryzyka przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej, dla których stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zgodnie z aktualizacją polityki zarządzania ryzykiem w 2009 roku Grupa dodatkowo zabezpieczała ryzyko stopy procentowej kredytów walutowych w EUR i w USD.

Analiza wrażliwości na stopę procentową

Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń z tytułu zmian istotnych stóp procentowych:

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Stopa procentowa	Założone Odchylenia 2009	Założone Odchylenia 2008	Wpływ na wynik finansowy		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Wpływ na kapitał własny	
			31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008
WIBOR	+50	+100	(8 448)	(16 723)	3 938	10 271	(4 510)	(6 452)
LIBOR	+50	+25	(23 289)	(10 700)	23 810	-	521	(10 700)
EURIBOR	+50	+150	(41 986)	(94 999)	28 890	(9 473)	(13 096)	(104 472)
PRIBOR	+50	+100	(12 665)	10 870	-	-	(12 665)	10 870
VILIBOR	+100	+100	(95)	(237)	-	-	(95)	(237)
			(86 483)	(111 789)	56 638	798	(29 845)	(110 991)
WIBOR	-50	-100	8 448	16 723	(3 895)	(10 589)	4 553	6 134
LIBOR	-	-25	-	10 700	-	-	-	10 700
EURIBOR	-	-150	-	94 999	-	9 990	-	104 989
PRIBOR	-50	-100	12 665	(10 870)	-	-	12 665	(10 870)
VILIBOR	-100	-100	95	237	-	-	95	237
			21 208	111 789	(3 895)	(599)	17 313	111 190

Wyżej określone stopy procentowe obrazują ich zmianę na dzień 31 grudnia 2009 w stosunku do 31 grudnia 2008 roku.

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie wahań stóp procentowych w okresie oraz prognoz analityków.

Grupa nie posiada instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej. W wartości godziwej Grupa wycenia instrumenty pochodne.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w ujęciu rocznym.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchyleń stóp procentowych na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

– Ryzyko zmian cen towarów

Grupa narażona jest na ryzyko zmian cen towarów z tytułu:

- wydatków na zakup ropy naftowej do przerobu, które są uzależnione od wolumenu przerobu, poziomu zapasów, kształtowania się ceny ropy na rynkach światowych oraz dyferencjału;
- przychodów ze sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które są uzależnione od wolumenu sprzedaży, kształtowania się cen produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku nie występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen towarów.

– Ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂

Na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych wynikających z przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, PKN ORLEN decyzją Rady Ministrów otrzymał przydział uprawnień praw do emisji CO₂. Szczegółowe informacje zawarte są w nocie 8.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji liczby uprawnień wraz z określeniem sposobu systematycznego bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot w zależności od sytuacji.

W 2009 roku Grupa sprzedała posiadane nadwyżki uprawnień do emisji CO₂. Grupa zawarła transakcje zakupu zbliżonej ilości uprawnień na termin.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała instrumenty finansowe o wartości księgowej odpowiednio 14 845 tysięcy złotych oraz 23 359 tysięcy złotych, których wycena zależy od zmian cen uprawnień do emisji CO₂.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Zyski/straty netto z tytułu instrumentów finansowych rozpoznane w przychodach i kosztach finansowych według kategorii

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	(2 852)	(65 708)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (ujęte w wyniku finansowym)	(11 406)	31 317
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	22 467
Pożyczki (udzielone)	2 477	18 501
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(291 813)	(1 339 858)
Należności krótkoterminowe	(34 172)	358 957
Zobowiązań krótkoterminowe	329 135	(631 892)
Środki pieniężne	76 003	56 043
Część nieskuteczna instrumentów zabezpieczających odniesiona na wynik finansowy w okresie	14 819	(25 395)
Pozostałe	(10 990)	(3 046)
	71 201	(1 578 614)

Przychody i koszty z tytułu odsetek obliczane są przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Koszty finansowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Odpisy aktualizujące udziały i akcje w Spółkach	(870)	(8 061)
Odpisy aktualizujące odsetki od należności (jako instrumenty finansowe)	(8 823)	(14 837)
	(9 693)	(22 898)

Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujęto w nocie 27.

32. Leasing

a) Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca

Leasing operacyjny

Grupa jako leasingobiorca na dzień 31 grudnia 2009 oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku posiadała nieodwołalne umowy leasingu operacyjnego. Umowy leasingowe o charakterze operacyjnym (dzierżawa, najem) dotyczą głównie zbiorników, stacji paliw, środków transportu i sprzętu komputerowego. Przedmiotowe umowy nie zawierają żadnych klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych. W większości przypadków istnieje możliwość przedłużenia umowy. Opłaty leasingowe, wynikające głównie z umów dzierżawy i najmu, ujęte jako koszt okresu wynosiły 228 939 tysięcy złotych w 2009 roku i odpowiednio 203 531 tysięcy złotych w 2008 roku.

Suma przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu umów leasingu nieodwołwanego na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiała się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Do jednego roku	86 888	85 036
Od 1 roku do 5 lat	336 321	338 087
Powyżej 5 lat	657 335	630 702
	1 080 544	1 053 825

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Leasing finansowy

Grupa jako leasingobiorca na 31 grudnia 2009 roku posiada umowy leasingowe o charakterze finansowym.

W zawartych umowach leasingowych obowiązują ogólne warunki leasingu finansowego, nie ma szczególnych ograniczeń oraz dodatkowych warunków. Umowy leasingu finansowego nie zawierają żadnych klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych. W większości przypadku istnieje możliwość przedłużenia umowy.

Sumy przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiały się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Do jednego roku	26 969	64 789
Od 1 roku do 5 lat	52 668	55 515
Powyżej 5 lat	27 539	21 968
	107 176	142 272

Wartości bieżące przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiały się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Do jednego roku	23 831	52 636
Od 1 roku do 5 lat	43 197	50 631
Powyżej 5 lat	18 163	15 418
	85 191	118 685

Różnica pomiędzy łączną kwotą przyszłych minimalnych opłat leasingowych a ich wartością bieżącą wynika z dyskontowania opłat leasingowych stopą procentową wynikającą z umowy.

Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku dla każdej grupy aktywów w leasingu finansowym przedstawiała się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Wartości niematerialne	1 132	1 267
oprogramowanie	1 132	1 267
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Rzeczowe aktywa trwałe	177 384	185 244
budynki i budowle	24 034	16 763
urządzenia techniczne i maszyny	72 442	55 405
środki transportu	80 383	83 896
pozostałe	525	29 180

b) Grupa Kapitałowa jako leasingodawca

Leasing operacyjny

Grupa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2009 roku i na dzień 31 grudnia 2008 roku nie posiadała nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego.

Grupa posiada umowy o charakterze operacyjnym dotyczące dzierżawy, najmu maszyn, urządzeń i budynków oraz gruntów należących do Grupy.

Leasing finansowy

Grupa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2009 roku nie posiadała umów leasingu o charakterze finansowym. Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała umowy leasingu o charakterze finansowym dotyczące dzierżawy

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

dystributorów. Inwestycje leasingowe brutto należne z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu wynosiły 17 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa nie posiadała bieżących minimalnych opłat leasingowych należnych z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu finansowego. Na dzień 31 grudnia 2008 roku bieżące minimalne opłaty leasingowe z tytułu leasingu finansowego do jednego roku wyniosły 17 tysięcy złotych.

Ujawnienia wynikające z MSSF 7 dotyczące leasingu finansowego ujęte są w nocie 31 i prezentowane są łącznie z innymi instrumentami finansowymi.

33. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych

Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2009 oraz w 2008 roku wynosi odpowiednio 3 776 325 tysięcy złotych i 4 018 294 tysiące złotych, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska 254 375 tysięcy złotych i 515 062 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz 31 grudnia 2008 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów wynosi odpowiednio 969 098 tysięcy złotych i 1 969 908 tysięcy złotych.

34. Informacje o podmiotach powiązanych

Informacje dotyczące znaczących transakcji z podmiotami powiązanymi

a) Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez Spółki lub jednostki zależne z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W 2009 roku w Grupie nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

b) Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami

W 2009 roku osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim spółki Grupy nie udzieliły zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń oraz nie zawarto z nimi innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz Spółki i jednostek z nią powiązanych.

W 2009 roku nie wystąpiły istotne transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami.

c) Transakcje Spółki z podmiotami powiązanymi poprzez kluczowy personel kierowniczy Spółki oraz spółek Grupy Kapitałowej

W 2009 roku kluczowy personel kierowniczy Spółki oraz spółek Grupy na podstawie złożonych oświadczeń o zawartych transakcjach ze stronami powiązanymi wykazał następujące rodzaje transakcji:

Rodzaj powiązania poprzez kluczowy personel kierowniczy Spółki i spółek Grupy Kapitałowej	Sprzedaż	Zakup	Należności	Zobowiązania
Osoby nadzorujące	442 266	244 639	18 072	2 414
Osoby zarządzające	68	16	-	-
Pozostały kluczowy personel	16	-	-	-
	442 350	244 655	18 072	2 414

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

d) Transakcje Jednostki Dominującej ze stronami powiązanymi w okresie zakończonym 31 grudnia 2009 roku oraz stan rozrachunków na dzień 31 grudnia 2009 roku

	Jednostki zależne	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Wyłączenia	Razem jednostki powiązane
Sprzedaż	22 263 291	1 835 038	18 155	(23 180 810)	935 674
Zakupy	3 101 129	15 636	121 564	(3 108 947)	129 382
Przychody finansowe z tytułu odsetek	6 622	1 344	8	(7 294)	680
Przychody finansowe z tytułu dywidend	199 106	-	418 222	(617 328)	-
Koszty finansowe z tytułu odsetek	9 331	-	3	(9 331)	3
Należności krótkoterminowe (netto)	2 323 570	426 025	2 665	(2 536 583)	215 677
Odpisy aktualizujące należności	477	3	18	(479)	19
Zobowiązania krótkoterminowe	630 545	1 837	10 738	(631 464)	11 656
Należności długoterminowe	14 721	41 082	-	(35 262)	20 541
Zobowiązania długoterminowe	24 617	-	-	(24 617)	-

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują sprzedaż i zakupy produktów rafineryjnych i petrochemicznych, ropy naftowej oraz zakupy usług remontowych, transportowych i innych. Rozrachunki z podmiotami powiązanymi obejmują należności i zobowiązania handlowe i finansowe.

Grupa udzieliła na rzecz jednostek zależnych poręczeń w wysokości 777 923 tysiące złotych.

35. Wynagrodzenie, łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz członkom kluczowego personelu kierowniczego zgodnie z MSR 24

Świadczenia dla Zarządu, Rady Nadzorczej i kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze, świadczenia po okresie zatrudnienia, pozostałe świadczenia długoterminowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wypłacone, należne lub potencjalnie należne w okresie.

Wynagrodzenia Członków Zarządu, Rady Nadzorczej i kluczowego personelu kierowniczego Grupy

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki:	17 751	22 777
- wynagrodzenia wypłacone i należne Członkom Zarządu pełniącym funkcję w roku	14 358	21 661
- wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu pełniącym funkcję w latach poprzednich	3 393	1 116
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki	1 210	1 094
Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego Spółki	32 584	41 697
Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego spółek zależnych Grupy Kapitałowej	144 108	140 811

Dane za 2008 rok w zakresie wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego Grupy zostały skorygowane o kwotę 26 618 tysiące złotych w celu zapewnienia porównywalności z okresem bieżącym.

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego (w tym Członków Zarządu)

W 2005 roku wprowadzony został system motywacyjny dla kluczowego personelu kierowniczego PKN ORLEN i Grupy Kapitałowej, system motywowania przez cele, czyli Management by Objectives (MBO). System motywacyjny dotyczy Zarządu i kluczowych stanowisk kierowniczych. Osoby objęte systemem MBO wynagradzane są za realizację zadań indywidualnych, wyznaczonych im na początku okresu rozliczanego oraz celu solidarnościowego. Rada Nadzorcza wyznacza zadania dla poszczególnych Członków Zarządu. Postawione cele mają charakter jakościowy lub ilościowy (dający się sparametryzować) i rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w Regulaminie Systemu Motywowania.

Na wysokość przyznanej premii wpływa również cel solidarnościowy. W przypadku, gdy założony poziom wyznaczonego celu solidarnościowego zostanie zrealizowany, każdemu zostaje wypłacona premia w pełnej wyliczonej wysokości. Natomiast, gdy cel solidarnościowy nie zostanie wykonany wszyscy pracownicy otrzymują połowę wypracowanej premii. Wprowadzony system skłania pracowników do współpracy, w celu osiągnięcia najlepszych wyników na poziomie Koncernu.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Wynagrodzenia związane z zakazem konkurencji i rozwiązaniem umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Umowy zawarte pomiędzy emitentem a osobami zarządzającymi stanowią, iż osoby te zobligowane są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym Członkowie Zarządu uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych.

Ponadto umowy te przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

36. Wynagrodzenie, wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, należne lub wypłacone z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Audytorem Grupy jest KPMG Audyt Sp. z o.o. Zgodnie z podpisaną umową zawartą w dniu 30 maja 2005 roku na okres 2005 – 2009 wykonuje on przeglądy śródroczne i badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych począwszy od II kwartału 2005 roku.

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Wynagrodzenia z tytułu badania KPMG Audyt Sp. z o.o.* w odniesieniu do Jednostki Dominującej:	1 340	1 460
- wynagrodzenia z tytułu badania rocznego sprawozdania finansowego	615	730
- inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	725	730
Wynagrodzenia za usługi pokrewne KPMG Audyt Sp. z o.o.** w odniesieniu do Jednostki Dominującej	503	770
Wynagrodzenia spółek KPMG z tytułu badania w odniesieniu do jednostek zależnych:	5 189	6 801
- wynagrodzenia z tytułu badania rocznego sprawozdania finansowego	2 752	3 213
- inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	2 437	3 588
Wynagrodzenia spółek KPMG za usługi pokrewne w odniesieniu do jednostek zależnych w tym:	715	625
- usługi doradztwa podatkowego	715	128
	7 747	9 656

*Wynagrodzenia z tytułu badania obejmują kwoty netto należne lub wypłacone podmiotowi uprawnionemu do badania za badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej oraz przegląd śródrocznych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

**Wynagrodzenia za usługi pokrewne obejmują pozostałe kwoty netto należne lub wypłacone podmiotowi uprawnionemu do badania. Obejmują one usługi związane z badaniem lub przeglądem jednostkowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, ale nieuwzględnione w pozycji „Wynagrodzenia z tytułu badania”.

W 2005 roku w Jednostce Dominującej uregulowana została procedura udzielania dodatkowych zleceń biegłemu rewidentowi i podmiotom powiązanym z biegłym rewidentem. Komitet Audytowy Rady Nadzorczej podejmuje decyzję o udzieleniu zlecenia Audytorowi na dodatkowe usługi.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zmieniono prezentację kwot wynagrodzenia wynikającego z umowy z podmiotem uprawnionym do badania i przeglądu skonsolidowanych sprawozdań finansowych z wartości brutto na netto.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

37. Struktura zatrudnienia

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przeciętne zatrudnienie w osobach		
Pracownicy fizyczni	13 010	12 578
Pracownicy umysłowi	9 953	10 742
	22 963	23 321
Stan zatrudnienia w osobach		
Pracownicy fizyczni	12 617	12 454
Pracownicy umysłowi	9 918	10 502
	22 535	22 956

Zmiana stanu zatrudnienia w Grupie Kapitałowej pomiędzy stanem na 31 grudnia 2009 roku a stanem na 31 grudnia 2008 roku wynikała ze zmiany spółek objętych konsolidacją 1 016 osoby oraz redukcji zatrudnienia (1 437) osoby.

38. Aktywa i zobowiązania warunkowe

a) Grupy PKN ORLEN za rok zakończony 31 grudnia 2009 oraz za rok zakończony 31 grudnia 2008

Zobowiązania warunkowe

	rok zakończony 31/12/2008	zwiększenia/ zmniejszenia	rok zakończony 31/12/2009
Toczące się postępowania w sprawie nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym	306	(306)	-
Postępowanie antymonopolowe UOKiK	18 500	-	18 500
Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej	17 396	(11 743)	5 653
	36 202	(12 049)	24 153

Aktywa warunkowe

Spółka Grupy Kapitałowej zrealizowała w 2008 roku inwestycję na Instalacji Kwasu Azotowego obniżając emisję podtlenków azotu, co zgodnie z obowiązującymi regulacjami daje możliwość uzyskania za okres od momentu uruchomienia inwestycji do końca okresu sprawozdawczego około 1 314 tysięcy ERU (Emission Reduction Unit - jednostka redukcji emisji). Wartość 1 ERU na dzień 31 grudnia 2009 roku jest szacowana (w oparciu o notowania CER - Certified Emission Reduction) na około 43 złote. Obecnie spółka jest w procesie pozyskania dalszych opinii i akceptacji organów zewnętrznych, od których zależeć będzie możliwość uzyskania tych jednostek.

39. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

Na dzień 31 grudnia 2009 roku spółki Grupy Kapitałowej PKN ORLEN S.A. były stroną w następujących istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

39.1. Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej PKN ORLEN S.A. są stroną pozwaną

39.1.1. Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych Emitenta

Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

W dniu 30 czerwca 2009 roku Sąd Arbitrażowy w Pradze:

- wydał orzeczenie, w którym zasądził od PKN ORLEN na rzecz Agrofert Holding a.s. kwotę 77 266 500 EUR wraz z odsetkami i kosztami postępowania, dochodzoną w pozwie z dnia 16 grudnia 2005 roku. Orzeczenie zostało wykonane przez PKN ORLEN w dniu 3 lipca 2009 roku,

- oddalił powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę kwoty 77 266 500 EUR, dochodzonej na podstawie pozwu z dnia 3 kwietnia 2006 roku znosząc jednocześnie koszty obu stron,

- oddalił powództwo Agrofert Holding a.s. o zapłatę kwoty 409 102 494 CZK dochodzonej na podstawie pozwu z dnia 25 maja 2006 roku i zasądził na rzecz PKN ORLEN zwrot części kosztów postępowania.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

Obecnie w toku jest postępowanie arbitrażowe zainicjowane w grudniu 2006 roku pozwem złożonym przez Agrofert Holding a.s. o zapłatę odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem czynów nieuczciwej konkurencji oraz bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s. Wartość przedmiotu sporu wynosi 19 464 473 000 CZK wraz z odsetkami. PKN ORLEN S.A. uważa to roszczenie za bezpodstawne.

39.1.2. Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

a) Postępowania podatkowe w Rafinerii Trzebinia S.A.

Na koniec okresu sprawozdawczego 31 grudnia 2009 roku w Rafinerii Trzebinia S.A. toczą się następujące postępowania i kontrole podatkowe:

– **Postępowanie podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres maj – wrzesień 2004 roku.**

W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Celný postępowania, ustalono zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku akcyzowego za okres maj - wrzesień 2004 roku w kwocie 100 milionów złotych. Zarząd Spółki złożył odwołanie od przedmiotowych decyzji. W grudniu 2005 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie (Dyrektor IC) utrzymał w mocy decyzje organu pierwszej instancji. W lutym 2006 roku, na wniosek Rafinerii Trzebinia, Dyrektor IC wstrzymał wykonanie zaskarżonych decyzji do czasu rozpoznania skarg przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie (WSA).

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku WSA przychylił się do skargi wniesionej przez Rafinerię Trzebinia, uchylając decyzje Dyrektora IC. W dniu 16 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W dniu 25 sierpnia 2009 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za wrzesień 2004 roku. W dniu 25 września 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie wydał decyzje określające wysokość zobowiązania w podatku akcyzowym za miesiące: maj, czerwiec, lipiec i sierpień 2004 roku w wysokości 80 milionów złotych. W dniu 14 października 2009 r. Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie od w/w decyzji.

W dniu 22 stycznia 2010 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wydał decyzje za miesiące maj, czerwiec lipiec i sierpień 2004 roku uchylając decyzje organu pierwszej instancji w całości i przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ.

– **Postępowanie kontrolne w zakresie prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego oraz podatku od towarów i usług za lata 2002, 2003 oraz okres styczeń – kwiecień 2004 roku.**

W styczniu 2005 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie („UKS”) wszczął wobec Rafinerii Trzebinia postępowanie kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego oraz podatku od towarów i usług za rok 2002 i 2003. W maju 2006 roku wszczęte zostało również postępowanie kontrolne, dotyczące okresu styczeń – kwiecień 2004 roku.

W dniu 5 grudnia 2007 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie wydał wynik kontroli skarbowej w zakresie podatku akcyzowego za 2002 rok uznając rozliczenia dokonane przez Rafinerię Trzebinia za prawidłowe. W lipcu 2008 roku do Rafinerii Trzebinia wpłynął protokół sporządzony przez UKS, dotyczący badania ksiąg rachunkowych Spółki za rok podatkowy 2003 określający potencjalne dodatkowe zobowiązanie akcyzowe w wysokości 73 408 tysięcy złotych oraz protokół z badania ksiąg rachunkowych za okres od stycznia do kwietnia 2004 roku, określający potencjalne dodatkowe zobowiązanie akcyzowe w wysokości 126 150 tysięcy złotych. Spółka złożyła do ww. protokołów zastrzeżenia i dodatkowe wyjaśnienia.

W dniu 27 listopada 2008 wydany został wynik kontroli skarbowej w zakresie rzetelności deklarowania podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego i podatku od towarów i usług za 2003 rok, a w dniu 5 grudnia 2008 roku za okres styczeń – kwiecień 2004 roku.

Organ kontroli w wydanych wynikach uznał, że księgi podatkowe są wadliwe w części w jakiej ujęto w deklaracji za sierpień 2003 roku odliczenie podatku akcyzowego w kwocie 1 585 tysięcy złotych.

Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się od tej decyzji i kwotę spornego zobowiązania uregulowała wraz z odsetkami. W dniu 30 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Skarbowej w Krakowie uchylił zaskarżoną przez Rafinerię Trzebinia S.A. decyzję przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

W dniu 9 marca 2009 roku Rafineria Trzebinia S.A. wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie na wyżej wymienioną decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w zakresie wadliwego sformułowania jej uzasadnienia prawnego.

– **Postępowanie podatkowe w sprawie określenia kwoty podatku od towarów i usług za okres styczeń - sierpień 2005 roku.**

W październiku 2006 roku Naczelnik Małopolskiego Urzędu Skarbowego (dalej: MUS) wszczął postępowanie podatkowe w sprawie określenia kwoty podatku od towarów i usług za okres styczeń, luty, kwiecień - sierpień 2005 roku. W lutym 2007 roku Naczelnik MUS w Krakowie wszczął również postępowanie podatkowe, dotyczące miesiąca marca 2005 roku.

W dniu 12 stycznia 2009 roku Naczelnik Małopolskiego Urzędu Skarbowego w Krakowie wydał decyzję o umorzeniu postępowania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług za w/w okres.

Kwoty podane w niniejszej notcie obejmują zobowiązania podatkowe podstawowe. Ostateczny rezultat wynikający z powyższych postępowań kontrolnych, jak również potencjalny wpływ rozszerzenia postępowań na inne okresy na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie jest znany.

Zarząd na podstawie posiadanych opinii uznanych doradców podatkowych uważa, iż wyżej wymienione toczące się postępowania z dużym prawdopodobieństwem zakończą się wynikiem pozytywnym dla Rafinerii Trzebinia S.A. W związku z powyższym, w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2008 rok i 2009 rok nie utworzono rezerw na pokrycie ewentualnych zobowiązań.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego status sprawy nie uległ zmianie.

b) Postępowanie Urzędu Regulacji Energetyki („URE”) w Rafinerii Trzebinia S.A.

W marcu 2006 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z naruszeniem warunków koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych. Istota postępowania dotyczy możliwości bezpośredniego stosowania przepisów dyrektyw unijnych, w sytuacji kiedy, z jednej strony po 1 maja 2004 roku Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, a z drugiej brak było rozporządzeń Ministra Gospodarki w sprawie norm jakościowych dla biopaliw.

We wrześniu 2006 roku Prezes URE nałożył karę pieniężną na Rafinerię Trzebinia w wysokości 1 miliona złotych. Decyzja Prezesa URE została uchylona w kwietniu 2007 roku wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie. W listopadzie 2007 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Prezesa URE i zasądził zwrot kosztów postępowania na rzecz Rafinerii Trzebinia. Wyrok jest prawomocny.

W marcu 2008 roku Przedstawiciel Prezesa URE wniósł skargę kasacyjną, która 4 września 2008 roku została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania. Wyrokiem z dnia 5 listopada 2008 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz przekazał sprawę od ponownego rozpoznania do powyższego Sądu. W ocenie Sądu Najwyższego konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie norm jakościowych właściwych dla produkowanego w spornym okresie biopaliwa. Równocześnie Sąd Najwyższy stwierdził, iż posiadana przez Rafinerię Trzebinia S.A. koncesja upoważniała do produkcji oraz wprowadzania do obrotu biopaliwa. W dniu 25 marca 2009 roku Sąd Apelacyjny wykonując decyzję Sądu Najwyższego dotyczącą konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego uchylił wyrok Sądu Okręgowego SOKiK i przekazał mu sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego status sprawy nie uległ zmianie.

c) Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA – OPERATOR SA (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGA OPERATOR SA Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

– **Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną**

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGA – OPERATOR SA a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej. Strony uznały, iż ma ona charakter cywilnoprawny w związku z czym kwestia spornej opłaty powinna zostać rozstrzygnięta przez właściwy sąd powszechny.

W roku 2003 ENERGA - OPERATOR SA zaważwał PKN ORLEN do próby ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA - OPERATOR SA w wysokości 46 232 tysiące złotych. W sprzeciwie od nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGA - OPERATOR SA w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN kwotę 31 tysięcy złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGA - OPERATOR SA złożyła apelację od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGA - OPERATOR SA w dniu 10 września 2009 roku ogłosił zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku. Zasądzono zapłatę przez PKN na rzecz ENERGA - OPERATOR SA kwoty 46 232 tysiące złotych powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN dokonał zapłaty. Spółka złożyła również wniosek o uzasadnienie wyroku, gdyż możliwe jest zaskarżenie wyroku skargą kasacyjną do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi PKN ORLEN w dniu 4 grudnia 2009 roku. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną.

– **Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym**

W 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wezwał PKN ORLEN jako przypożwanego w sprawie PSE – Operator S.A. (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGA - OPERATOR SA.

W marcu 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok zasądzający od ENERGA - OPERATOR SA na rzecz PSE kwotę 62 514 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 143 tysięcy złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania. Spółka ENERGA - OPERATOR SA złożyła apelację od powyższego wyroku. Na podstawie opinii prawnej niezależnego eksperta PKN ORLEN nie wniósł apelacji. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 19 marca 2009 roku oddalił apelację ENERGA - OPERATOR SA od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego wymienioną kwotę. Wyrok w tej sprawie jest już prawomocny. Pozwany złożył od tego wyroku skargę kasacyjną, która w dniu 5 lutego 2010 roku została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 marca 2010 roku uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

Orzeczenie w tej sprawie nie będzie skutkować powstaniem zobowiązań bezpośrednio dla PKN ORLEN, który jest jedynie interwenientem ubocznym.

d) Postępowania antymonopolowe

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa jest uczestnikiem postępowań antymonopolowych:

- Postępowanie w związku z podejrzeniem zawarcia przez PKN ORLEN i Grupę Lotos S.A. porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży benzyny uniwersalnej U95, wszczęte w marcu 2005 roku. W grudniu 2007 roku Prezes UOKiK nałożył na PKN ORLEN oraz Grupę LOTOS kary pieniężne za udział w ww. porozumieniu. Kara nałożona na PKN ORLEN wyniosła 4 500 tysięcy złotych. PKN ORLEN złożył odwołanie od powyższej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Termin rozprawy sądowej został wyznaczony na dzień 27 kwietnia 2010 roku.
- Postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez PKN ORLEN w latach 2000 - 2004, praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku glikolu, poprzez ustalenie ceny płynu do chłodziw "Pettygo" w sposób nieadekwatny do wzrostu cen glikolu, wszczęte w marcu 2005 roku. W grudniu 2006 roku Prezes

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

UOKiK nałożył na PKN ORLEN karę pieniężną w wysokości 14 000 tysięcy złotych. PKN ORLEN wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Według niezależnych opinii prawnych obciążenie Spółki obowiązkiem zapłaty kary pieniężnej jest mało prawdopodobne, jednak w związku z aktualnym statusem sprawy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rozpoznane zostało zobowiązanie warunkowe. Trwa postępowanie przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie.

- Postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez PKN ORLEN, Stację Paliw Kogut Sp.j. oraz Spółkę MAGPOL B. Kułakowski i Wspólnicy Sp. j. praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku płynnych paliw silnikowych, wszczęte w lipcu 2008 roku. PKN ORLEN przekazał odpowiedź na zarzuty postawione przez Prezesa UOKiK oraz przedstawił wniosek o wydanie decyzji zobowiązaniowej w trybie art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W razie uwzględnienia wniosku Prezes UOKiK nie będzie mógł nałożyć na strony postępowania kary pieniężnej.

e) Roszczenia i spory sądowe – Tankpol Sp. z o.o.

Postępowanie sądowe zostało wszczęte przez Spółkę Tankpol Sp. z o.o. (obecnie Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp. j.) przeciwko PKN ORLEN. Roszczenie dotyczy zwrotu 253 z 470 udziałów w Spółce ORLEN PetroTank Sp. z o.o., które Tankpol przeniósł na rzecz PKN ORLEN tytułem przewłaszczenia na zabezpieczenie, zgodnie z umową zawartą w dniu 20 grudnia 2002 roku. Sąd Apelacyjny w Warszawie orzekł, że PKN ORLEN ma obowiązek przeniesienia na Spółkę Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp.j. 26 udziałów Spółki ORLEN PetroTank Sp. z o.o. W tym zakresie wyrok jest prawomocny. W wyniku skargi kasacyjnej złożonej przez Spółkę Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp.j. sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Warszawie. Wyrokiem z dnia 8 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp.j. w zakresie zwrotu 227 udziałów ORLEN PetroTank. Wyrok ten nie jest prawomocny. Zwrot pozostałych 26 udziałów jest już prawomocnie zasądzony.

f) Roszczenia związane z karą nałożoną przez Komisję Europejską na UNIPETROL a.s.

W listopadzie 2006 roku w związku z domniemanym porozumieniem w obszarze produkcji ESBR (emulsji polimerizowanego kauczuku styrenowo - butadienowego) Komisja Europejska nałożyła grzywnę na spółki Shell, Dow, Eni, Unipetrol i Kaucuk. Unipetrol a.s. wspólnie z ówczesną spółką zależną Kaucuk a.s. zostały obciążone karą w wysokości 17,5 mln EUR. Unipetrol a.s. i Kaucuk a.s. wpłaciły grzywnę do Komisji Europejskiej. Jednocześnie obie spółki złożyły apelację do Sądu Pierwszej Instancji w Luxemburgu. Postępowanie sądowe jest obecnie w toku.

W związku z powyższą decyzją Komisji Europejskiej do Unipetrol a.s. wpłynęło roszczenie z tytułu strat, które producenci opon wnieśli przeciwko wszystkim członkom porozumienia ESBR do Sądu Najwyższego Anglii i Walii. Powodowie domagają się odszkodowania wraz z odsetkami w ramach rekompensaty strat, które ponieśli w wyniku rzekomego porozumienia. Kwota odszkodowania nie została jeszcze oszacowana. Unipetrol a.s. zakwestionował jurysdykcję brytyjskich sądów odnośnie rozpatrywanych spraw roszczeniowych. Odwołanie Unipetrol a.s. jest obecnie rozpatrywane.

Jednocześnie włoska grupa Eni, jeden z podmiotów, na które Komisja Europejska nałożyła grzywnę, skierowała sprawę do sądu w Mediolanie, w której stara się dowieść że porozumienie ESBR nie istniało w związku z czym producenci opon nie ponieśli strat. Działanie spółki Eni zostało przedstawione spółce Unipetrol a.s., która podjęła decyzję, że będzie stroną w postępowaniu.

Rozprawa sądowa dotycząca odwołania UNIPETROL przeciwko decyzji Komisji Europejskiej odbyła się 20 października 2009 przed Sądem Pierwszej Instancji Unii Europejskiej. Wyrok oczekiwany jest w przeciągu kilku miesięcy.

39.2. Postępowania, w których PKN ORLEN jest stroną pozywającą

Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Londynie wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB Mazeikiu Nafta. Roszczenia PKN ORLEN dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB Mazeikiu Nafta na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB Mazeikiu Nafta, tj. 14 grudnia 2006 roku.

Na obecnym etapie sprawy, roszczenia PKN ORLEN dotyczą zwrotu kwoty 250 milionów USD, zdeponowanej na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB Mazeikiu Nafta w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

PKN ORLEN wobec Yukos International. PKN ORLEN zastrzegł sobie prawo do zwiększenia swoich żądań lub wystąpienia z dodatkowymi roszczeniami na dalszym etapie sprawy.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej odpowiedź na wniosek PKN ORLEN o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym Yukos International wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Postępowanie arbitrażowe toczy się przed Trybunałem Arbitrażowym w Londynie, w oparciu o Reguły Postępowania Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej.

W dniu 4 grudnia 2009 roku odbyło się pierwsze posiedzenie trybunału arbitrażowego w Londynie, w wyniku którego PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji trybunału arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN ma m.in. termin na złożenie pozwu do dnia 3 maja 2010 roku.

40. Pozostałe informacje

a) Czynniki i zdarzenia mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki

Jednostka Dominująca jest w trakcie procesu zbierania i analiz wiążących ofert od potencjalnych nabywców jej udziałów w Grupie Kapitałowej „Anwil” S.A. objętej skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, dopuszczonych do kolejnej fazy procesu sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2009 roku aktywa ogółem Grupy Kapitałowej „Anwil” S.A. wynosiły 2 699 293 tysięcy złotych, aktywa netto 1 942 963 tysięcy złotych, a zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku 66 679 tysięcy złotych.

Jednostka Dominująca jest w trakcie przygotowania procesu zbycia udziałów w Polkomtel S.A. wycenionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKN ORLEN metodą praw własności w wysokości 1 347 403 tysięcy złotych.

Na tym etapie nie można określić ostatecznych wyników tych procesów.

b) Inne informacje

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 1 289 169 tysięcy złotych.

Gwarancje i poręczenia na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 224 765 tysięcy złotych.

41. Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły istotne wydarzenia mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe.

GRUPA KAPITAŁOWA PKN ORLEN S.A.
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

42. Podpisy Członków Zarządu

Niniejsze skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały autoryzowane przez Zarząd Jednostki Dominującej w Warszawie w dniu 29 marca 2010 roku.

.....
Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

.....
Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

.....
Wojciech Kotlarek
Członek Zarządu

.....
Krystian Pater
Członek Zarządu

.....
Marek Serafin
Członek Zarządu